

कालिमाटी गाउँपालिका

सल्यान
कर्णाली प्रदेश, नेपाल

प्रतिवेदन

कालिमाटी गाउँपालिकाको भू-उपयोग योजना तर्जुमा
तथा भू-उपयोग वर्गीकरण

बुझाउने:

Estd. 2078

**POWERTECT
NEPAL PVT. LTD.**

पवरटेक्ट नेपाल प्रा.लि.

कुपण्डोल, ललितपुर

२०८१ जेष्ठ

विषयसूची

परिच्छेद १. परिचय.....	१
१.१. भूमि, भू-उपयोग र भू-उपयोग योजना.....	१
१.२. भू-उपयोग योजना तर्जुमाका विधिहरू.....	२
१.३. भू-उपयोग योजनाको आवश्यकता.....	३
१.४. भू-उपयोग योजनामा सरोकारवालाहरू.....	४
१.५. चुनौती तथा अवसर.....	५
१.६. कानुनी/नीतिगत प्रावधानहरू.....	५
१.७. स्थानीय भू-उपयोग परिषद्को काम, कर्तव्य र अधिकार.....	८
१.८. उद्देश्य.....	९
परिच्छेद २. विधि.....	१०
२.१. विज्ञ समूह गठन.....	११
२.२. स्थानीय सरोकारवालाहरूसँगको छलफल.....	११
२.३. वर्तमान भू-उपयोगको नक्सांकन.....	११
२.४. अनुगमन तथा मुल्याङ्कन.....	१२
२.५. भू उपयोग क्षेत्र बर्गीकरण योजना तयार पार्ने पद्धतिको प्रवाह चार्ट.....	१२
परिच्छेद ३. गाउँपालिकाको संक्षिप्त विवरण.....	१४
३.१. गाउँपालिकाको परिचय.....	१४
३.१.१. वडा नं. १.....	१४
३.१.२. वडा नं. २.....	१५
३.१.३. वडा नं. ३.....	१६
३.१.४. वडा नं. ४.....	१६
३.१.५. वडा नं. ५.....	१७
३.१.६. वडा नं. ६.....	१८
३.१.७. वडा नं. ७.....	१८
३.२. राजनितिक नक्सा.....	२०
३.३. Slope नक्सा.....	२१
३.४. उचाई नक्सा.....	२२

मल्ल

३.५.	Aspect नक्सा	२३
३.६.	Satellite नक्सा	२४
३.७.	जनसंख्या विवरण	२५
३.८.	रोजगारी विवरण	२६
३.९.	जनसंख्या बसाइ सराइ	२७
३.१०.	शैक्षिक स्थिति	२७
३.११.	बैबाहिक स्थिति	२८
परिच्छेद ४.	वर्तमान भू-उपयोगको अवस्था र प्रक्षेपण	२९
४.१.	वर्तमान भू-उपयोग	२९
४.२.	गाउँपालिकाको भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था	२९
४.३.	गाउँपालिकाको अगामी १०/१५ वर्षको भू-उपयोगको वडागत भू-उपयोग योजना ..	५०
४.४.	भू-उपयोग वर्गीकरणरमा क्याडस्ट्रल सुपरइम्पोज सहितका नक्साहरू	६९
परिच्छेद ५.	निश्कर्ष	७७
अनुसुचि १.	स्थानीय सरोकारवालाहरूसँगको छलफलका झलकहरू	७८
अनुसुचि २.	गाउँपालिकाले निर्धारण गरेका आगामी भू-उपयोगका आधार	८४

मन्त्र

तालिकहरू

तालिका १ कालिमाटी गाउँपालिकाको भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था.....	३०
तालिका २ गाउँपालिकाको भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था (२०८०), वडागत	३१
तालिका ३ वडाको भू-उपयोग वि.सं. २०७६ को अवस्था	३२
तालिका ४ गाउँपालिकाको भू उपयोगको अवस्था वि.सं. २०७६ र वि.सं. २०८० को तुलना.....	३३
तालिका ५ वडा नं. १ को भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था	३६
तालिका ६ वडा नं. २ को भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था.....	३७
तालिका ७ वडा नं. ३ को भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था	३८
तालिका ८ वडा नं. ४ को भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था.....	३९
तालिका ९ वडा नं. ५ को भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था	४०
तालिका १० वडा नं. ६ को भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था.....	४१
तालिका ११ वडा नं. ७ को भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था.....	४२
तालिका १२ कालिमाटी गाउँपालिकाको आगामी १०—१५ वर्षको भूउपयोगको प्रक्षेपण	५०
तालिका १३ कालिमाटी गाउँपालिकाको आगामी १०—१५ वर्षको वडागत भू-उपयोगको प्रक्षेपण तथा वर्गीकरण	५२
तालिका १४ गाउँपालिकाको भू उपयोगको अवस्था वि.सं. २०८० र भु उपयोग वर्गीकरण पछिको अवस्थाको तुलना.....	५३
तालिका १५ वडा नं.१ को आगामी १०—१५ वर्षको भूउपयोगको प्रक्षेपण	५५
तालिका १६ वडा नं.१ को आगामी १०—१५ वर्षको भूउपयोगको प्रक्षेपण	५६
तालिका १७ वडा नं. ३ को आगामी १० —१५ वर्षको भूउपयोगको प्रक्षेपण	५७
तालिका १८ वडा नं. ४ को आगामी १०—१५ वर्षको भूउपयोगको प्रक्षेपण	५८
तालिका १९ वडा नं. ५ को आगामी १०—१५ वर्षको भूउपयोगको प्रक्षेपण.....	५९
तालिका २० वडा नं. ६ को आगामी १०—१५ वर्षको भूउपयोगको प्रक्षेपण	६०
तालिका २१ वडा नं. ७ को आगामी १०—१५ वर्षको भूउपयोगको प्रक्षेपण.....	६१

मन्त्र

वृत्तचित्र

वृत्तचित्र नं. १ गाउँपालिकाको भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था	३०
वृत्तचित्र नं. २ वडा नं. १ को भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था	३६
वृत्तचित्र नं. ३ वडा नं. २ को भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था	३७
वृत्तचित्र नं. ४ वडा नं. ३ को भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था	३८
वृत्तचित्र नं. ५ वडा नं. ४ को भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था	३९
वृत्तचित्र नं. ६ वडा नं. ५ को भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था	४०
वृत्तचित्र नं. ७ वडा नं. ६ को भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था	४१
वृत्तचित्र नं. ८ वडा नं. ६ को भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था	४२
वृत्तचित्र नं. ९ कालिमाटी गाउँपालिकाको भूउपयोगको वर्गीकरण	५१
वृत्तचित्र नं. १० वडा नं. १ को आगामी १०-१५ वर्षको भूउपयोगको प्रक्षेपण	५५
वृत्तचित्र नं. ११ वडा नं. २ को आगामी १०-१५ वर्षको भूउपयोगको प्रक्षेपण	५६
वृत्तचित्र नं. १२ वडा नं. ३ को आगामी १०-१५ वर्षको भूउपयोगको प्रक्षेपण	५७
वृत्तचित्र नं. १३ वडा नं. ४ को आगामी १०-१५ वर्षको भूउपयोगको प्रक्षेपण	५८
वृत्तचित्र नं. १४ वडा नं. ५ को आगामी १०-१५ वर्षको भूउपयोगको प्रक्षेपण	५९
वृत्तचित्र नं. १५ वडा नं. ६ को आगामी १०-१५ वर्षको भूउपयोगको प्रक्षेपण	६०
वृत्तचित्र नं. १६ वडा नं. ७ को आगामी १०-१५ वर्षको भूउपयोगको प्रक्षेपण	६१

मन्त्र

नक्साहरू

नक्सा १ कालिमाटी गाउँपालिका को राजनितिक नक्सा	२०
नक्सा २ कालिमाटी गाउँपालिका को Slope नक्सा.....	२१
नक्सा ३ कालिमाटी गाउँपालिका को उचाई नक्सा (DEM)	२२
नक्सा ४ कालिमाटी गाउँपालिका को ASPECT नक्सा.....	२३
नक्सा ५ कालिमाटी गाउँपालिकाको SATELLITE नक्सा.....	२४
नक्सा ६ गाउँपालिकाको वि.सं. २०७६ को भू-उपयोगको अवस्था.....	३४
नक्सा ७ गाउँपालिकाको भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था (वि.सं. २०८०).....	३५
नक्सा ८ वडा नं. १ को वर्तमान भूउपयोग नक्सा.....	४३
नक्सा ९ वडा नं. २ को वर्तमान भूउपयोग नक्सा.....	४४
नक्सा १० वडा नं. ३ को वर्तमान भूउपयोग नक्सा	४५
नक्सा ११ वडा नं. ४ को वर्तमान भूउपयोग नक्सा.....	४६
नक्सा १२ वडा नं. ५ को वर्तमान भूउपयोग नक्सा	४७
नक्सा १३ वडा नं. ६ को वर्तमान भूउपयोग नक्सा.....	४८
नक्सा १४ वडा नं. ७ को वर्तमान भूउपयोग नक्सा	४९
नक्सा १५ कालिमाटी गाउँपालिकाको भू-उपयोग वर्गीकरण नक्सा	५४
नक्सा १६ वडा नं. १ को आगामी १०-१५ वर्षको भू-उपयोगको प्रक्षेपण.....	६२
नक्सा १७ वडा नं. २ को आगामी १०-१५ वर्षको भू-उपयोगको प्रक्षेपण.....	६३
नक्सा १८ वडा नं. ३ को आगामी १०-१५ वर्षको भूउपयोगको प्रक्षेपण.....	६४
नक्सा १९ वडा नं. ४ को आगामी १०-१५ वर्षको भूउपयोगको प्रक्षेपण.....	६५
नक्सा २० वडा नं. ५ को आगामी १०-१५ वर्षको भूउपयोगको प्रक्षेपण.....	६६
नक्सा २१ वडा नं. ६ को आगामी १०-१५ वर्षको भूउपयोगको प्रक्षेपण.....	६७
नक्सा २२ वडा नं. ७ को आगामी १०-१५ वर्षको भूउपयोगको प्रक्षेपण.....	६८
नक्सा २३ कालिमाटी गाउँपालिकाको क्याडस्ट्रल सुपरइम्पोज नक्सा	६९
नक्सा २४ वडा नं. १ को क्याडस्ट्रल सुपरइम्पोज नक्सा	७०
नक्सा २५ वडा नं. २ को क्याडस्ट्रल सुपरइम्पोज नक्सा.....	७१
नक्सा २६ वडा नं. ३ को क्याडस्ट्रल सुपरइम्पोज नक्सा	७२
नक्सा २७ वडा नं. ४ को क्याडस्ट्रल सुपरइम्पोज नक्सा	७३
नक्सा २८ वडा नं. ५ को क्याडस्ट्रल सुपरइम्पोज नक्सा	७४
नक्सा २९ वडा नं. ६ को क्याडस्ट्रल सुपरइम्पोज नक्सा.....	७५
नक्सा ३० वडा नं. ७ को क्याडस्ट्रल सुपरइम्पोज नक्सा.....	७६

मा

चित्रहरू

चित्र १ भू-उपयोग योजना तर्जुमा विधि.....	१०
चित्र २ कालिमाटी गाउँपालिकाको वडागत जनसङ्ख्या स्थिति.....	२५
चित्र ३ गाउँपालिकाको रोजगारको अवस्था प्रतिशतमा.....	२६
चित्र ४ गाउँपालिकाको बसाई सराइ स्थिति प्रतिशतमा.....	२७
चित्र ५ गाउँपालिकाको शैक्षिक स्थिति.....	२७
चित्र ६ गाउँपालिकाको वैवाहिक स्थिति.....	२८

मन्त्र

परिच्छेद १. परिचय

१.१. भूमि, भू-उपयोग र भू-उपयोग योजना

सामान्यतया पृथ्वीको धरातलमा रहेको प्राकृतिक अवस्थिति जस्तै पानी, माटो, खनिज, वनजंगल आदिलाई भूमि भनिन्छ । भूमि सुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालयद्वारा प्रकाशित शब्दकोष अनुसार भूमि शब्दकोशले भूमि शब्दलाई “जग्गा, माटो, पृथ्वी, स्थल भाग, धर्ती, ठाउँ, स्थान आदि भएको सबै किसिमको जग्गा” भनेर जनाएको छ (श्रोत: भूमि सुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालयद्वारा प्रकाशित शब्दकोष) । यसै भूमिलाई मानव जातिले विभिन्न उपयोगमा ल्याउने गर्दछन् । भूमि मानव जीवन यापनका हरेक चरणहरूमा अनोन्याश्रीत रूपमा सम्बन्ध भएको प्राकृतिक स्वरूप हो जसलाई मानवले विभिन्न तरिकाले उपभोग गर्दछन् ।

विश्व वातावरण परिवर्तनको एक प्रमुख कारक तत्व मध्ये भूमि तथा भू-उपयोगमा आएको परिवर्तन पनि एक हो । पारिस्थितिकीय प्रणालीमा देखिने परिवर्तन, जलवायु परिवर्तन तथा जैविक विविधतामा आउने हास आदि जस्ता घटनाहरूलाई प्रभाव पार्ने विविध तत्वहरू मध्ये पनि भू-उपयोगमा आउने परिवर्तन प्रमुख रहने गरेको छ । विश्वको जनसंख्या वृद्धिसँगै शहरी क्षेत्रको विस्तार र कृषियोग्य जमिनको क्षेत्रमा हुने संकुचन तथा जंगल, सिमसार, पानीले ओगटेको क्षेत्रहरूमा मानवीय प्रभाव वृद्धि हुने हुँदा जैविक तथा प्राकृतिक वातावरण तथा वातावरणीय सन्तुलन कायम गर्न एवं दिगो स्रोत व्यवस्थापन पनि चुनौतिको रूपमा देखा परिरहेको अवस्था छ । विशेष गरी अविकसित तथा अल्पविकसित मुलुकहरूमा तीव्र जनसंख्या वृद्धि, जथाभावी बस्ती विकास र अव्यवस्थित शहरीकरण व्याप्त छ ।

भू-उपयोग भन्नाले मानिसले जीवनयापन, उत्पादन, विकास तथा व्यवस्थापन गर्ने सन्दर्भमा पृथ्वीको सतहमा गरिने क्रियाकलाप र त्यसबाट सिर्जित परिणाम तथा असरलाई बुझिन्छ । भू-उपयोगले सिमित मात्रामा रहेको यस पृथ्वीको सतहलाई वर्तमान आवश्यकताहरू पूरा गर्दै भावी समय सम्मका लागि सन्तुलित र सुरक्षित राख्दै प्रयोग गर्ने योजनाबद्ध पद्धतिलाई बुझाउँछ । भू-उपयोग योजना अन्तर्गत भूमि तथा भूमि श्रोतको उपयोग, योजनाबद्ध प्रयोगको खाका, आवश्यक निर्णय तथा क्षमता विकास सम्मका कुरालाई समेटेको हुन्छ । दीर्घकालीन र वैज्ञानिक किसिमको भू-उपयोग योजनाले प्राकृतिक श्रोत र साधनको सन्तुलित प्रयोग तथा समुदायको सर्वाङ्गीण विकासको लक्ष्य लिएको हुन्छ । पछिल्ला दशकमा बढ्दो जनसंख्या सँगै भूमिमा अत्याधिक दबाव परिरहेको छ । यससँगै भू-उपयोग योजनाको आवश्यकता पनि थप महशुस गरिएको छ । सिमित श्रोतबाट असीमित लाभ लिनका लागि भू-उपयोगका निश्चित सिद्धान्तहरू रहेका छन् । जसमध्ये जर्मन विकास नियोग (GIZ) ले निर्धारण गरेका भू-उपयोग योजनाका सिद्धान्तलाई प्रस्तुत गर्न सान्दर्भिक ठानिएको छ :

- भू-उपयोग योजना व्यावहारिक कार्यान्वयन योग्य र सहभागीतामूलक हुनुपर्छ ।
- भू-उपयोग योजना समावेशीकरण, सहभागीतामूलक तथा प्रतिनिधित्व गर्न सक्ने हुनुपर्छ ।

- भू-उपयोग योजना दीगो तथा सन्तुलित सर्वाङ्गीण विकासको लक्ष्यमा आधारित हुन्छ ।
- भू-उपयोग योजना सरोकारवाला निकायहरूको सहभागितामा तयार पारिने दस्तावेज हो
- सरोकारवालाको क्षमता अभिवृद्धि, पारदर्शी र दूरगामी प्रभाव राख्ने हुनुपर्छ ।
- भू-उपयोग योजना भौगोलिक विशेषतामा आधारित, कार्यान्वयनयोग्य तथा आर्थिक श्रोत र बजेट व्यवस्थापनसँग समन्वयात्मक किसिमको हुनुपर्छ ।

१.२. भू-उपयोग योजना तर्जुमाका विधिहरू

FAO १९७६ ले भू-उपयोगको Framework तथा विभिन्न निर्देशिका तयार पारेको छ जसलाई विभिन्न विकसित एवं विकासोन्मुख मुलुकले सन्दर्भ सामग्रीका रूपमा लिएको एवं अवलम्बन गरेको पाइन्छ । यस Framework अनुसार FAO Framework for land Management ले भू-उपयोगको सन्दर्भमा भौतिक, आर्थिक, सामाजिक तथा संस्थागत पक्ष तथा योजना निर्माणका चरणहरूमा सरोकारवालाहरूको सक्रिय सहभागिता हुनु पर्ने पक्षलाई समेटेको छ । यस Framework ले भूमिलाई सीमितता (limitation) का आधारमा अति उपयुक्त (highly suitable), मध्यम उपयुक्त (moderately suitable), न्यूनतम उपयुक्त (marginally suitable) र अनुपयुक्त जमिनलाई हालका लागि अनुपयुक्त, दिर्घकालका लागि अनुपयुक्त एवं संरक्षण क्षेत्र भनी विभाजन गरेको छ । भू-उपयोग योजना तर्जुमाका विविध विधिहरू हुन्छन् जसमध्ये Top-Down, Bottom-Up र सहभागितामूलक विधिलाई यहाँ उल्लेख गरिएको छ ।

Bottom-up approach

Bottom-up approach बाट तर्जुमा गरिएका योजनाहरू कम सैद्धान्तिक तथा बढी व्यवहारिक किसिमका हुन्छन् । यस अनुरूप योजना तर्जुमा गर्दा स्थानीय तथा सरोकारवालासँग गहन छलफल गरी स्थानीय भावना तथा आवश्यकतालाई सम्बोधन हुने किसिमले योजना बनाइन्छ । यस्ता विधिमा आधारित योजनाहरू कार्यान्वयन गर्न सहज तथा मितव्ययी एवं व्यवहारिक भए पनि वैज्ञानिक अवधारणा, विज्ञका तर्कहरू तथा सैद्धान्तिक कुरासँग मेल नखाने हुनाले फितलो तथा असफल हुने हुन्छन् भनी आलोचना गर्ने पनि गरिन्छ ।

Top-down approach

Top-down approach बाट भू-उपयोग योजना तर्जुमा गर्दा विभिन्न विधाका विज्ञहरू, सैद्धान्तिक पक्ष र अवधारणालाई प्राथमिकतामा राखिएको हुन्छ । यस्ता योजनाहरू सैद्धान्तिक हिसाबले मजबुत देखिएता पनि स्थानीयस्तरका भावना तथा आवश्यकतालाई सम्बोधन नगर्ने किसिमका हुन्छन् भनी आलोचना गरिन्छ । साथै सरोकारवाला तथा स्थानीय आवश्यकता तथा आर्थिक पक्षबाट पनि मितव्ययी नहुने हुनाले यिनीहरू दस्तावेजमा मात्र केन्द्रित हुन्छन् ।

Participatory approach

यस विधिमा विज्ञहरूले सैद्धान्तिक एवं वैज्ञानिक तथ्य, सूचना तथा विधिहरूलाई आत्मसाथ गर्दै योजनाको खाका तयार गर्ने गर्दछन् जसलाई स्थानीय सरोकारवाला समक्ष छलफलका लागि प्रस्तुत गरी राय, सुझाव, सल्लाह संकलन गरिन्छ । यसपछि स्थानीय स्तरमा रहेका निकायहरू मार्फत ऐन, नियम, निर्देशिका आदि आवश्यक दस्तावेज तयार गरी कानुनी प्रक्रिया

पूरा गरी पारित गर्दै लागु गरिन्छ । यस विधिबाट निर्माण भएका योजनाहरूमा स्थानीय सरोकारवालाका जनभावना, आवश्यकता समेटिएका हुनाले स्थानीय स्तरमा स्वामित्व अनुभव हुने र कार्यान्वयन गर्न सहज हुने एवं योजनाहरू दीर्घकालीन रूपमा प्रभावकारी हुने हुन्छ । जर्मन सहयोग नियोग (GIZ) सहभागितामूलक भू-उपयोग योजनाका केही मूलभूत विशेषता उल्लेख गरेकोछ जसलाई निम्न अनुसार पेश गरिन्छ :

- भू-उपयोग योजना निर्माण गर्न प्राविधिक तथा विज्ञको सैद्धान्तिक ज्ञान महत्वपूर्ण छन् यसका साथै स्थानीय भू-उपयोगको प्रचलन, सम्भाव्यता, उपयुक्तता, भौगोलिक, भौगर्भिक अवस्था, मौसम, माटो, चुनौती तथा अवसरको ज्ञान हुनु उत्तिकै जरुरी हुन्छ ।
- सहभागिता मूलक भू-उपयोग योजनाहरू सामाजिक रूपले न्यायपूर्ण, आर्थिक हिसाबले सम्भाव्य, प्राविधिक रूपमा उपयुक्त र वातावरणीय र सांस्कृतिक रूपमा दीर्घकालीन हुनुपर्छ ।^{ss}
- सहभागितामूलक भू-उपयोग योजनाको कार्यान्वयन पनि एक महत्वपूर्ण पाटो भएकाले स्थानीय जनशक्ति, साधन र श्रोत तथा प्रविधिलाई विशेष ध्यान दिइनु पर्छ ।
- माटोको उर्वरता, माटोको गुण अनुरूप बालीको उपयुक्तता, बाली नाली छनोट, नक्शांकन, आदि कुरामा विज्ञका सुझाव तथा सैद्धान्तिक ज्ञान उपयुक्त हुन्छ । यी सम्पूर्ण कुराहरू स्थानीय सूचना, जानकारी, आवश्यकता तथा सफल-असफल प्रयोग तथा प्रयास एवं परम्परागत ज्ञान र सीपलाई समेत समावेश गर्न सक्नु पर्छ ।
- आपसी सहयोग, संवाद र छलफलमा आधारित, पारदर्शी, समावेशी, बहु आयामिक, सरल, सामान्य र कार्यान्वयन गर्न सकिने किसिमको हुनुपर्छ ।
- सहभागितात्मक भू-उपयोग योजना प्रक्रियामुखी, अपरिवर्तनीय र कठोर प्रकृतिको नभई परिवर्तनशील, समयानुकूल, लचक र परिमार्जन गर्न सकिने किसिमको हुनुपर्छ । कार्यान्वयनका क्रममा सुधार र संशोधन गर्नुपर्ने भएमा सजिलै गर्न सकिने किसिमको हुनुपर्छ ।

१.३. भू-उपयोग योजनाको आवश्यकता

दिगो विकास र भूमि श्रोतको राम्रो व्यवस्थापनका लागि भू-उपयोग योजना आवश्यकता लाइ नकार्न नसकिने अवस्था छ । दक्षिण एसियाको भूपरिवेष्ठित मुलुक नेपालमा बढ्दो जनसङ्ख्या र सीमित भू-स्रोतका कारण भू-उपयोग योजनाको आवश्यकता निकै बलियो छ । नेपालको जनसङ्ख्या २००० यता १.३५ प्रतिशतको औसत वार्षिक दरले वृद्धि भएको छ, वर्तमान जनसंख्या २ करोड ९० लाखभन्दा बढी छ, यसले खाद्यान्न उत्पादन, आवास, औद्योगिक विकास र पूर्वाधारको आवश्यकता पूरा गर्न देशको भू-स्रोतमा ठूलो दबाव दिएको छ । नेपालमा उर्वर भूमि, वन, नदी, वन्यजन्तुलगायत विविध भूगोल र प्राकृतिक स्रोतहरू छन्, यद्यपि, वन फँडानी, अति चरन, माटोको कटान र भूमि क्षयले खतरामा परेका छन् । यसबाहेक, देश बाढी, पहिरो र भूकम्प जस्ता प्राकृतिक प्रकोपहरूको लागि जोखिममा छ, जसले भू-उपयोग योजनामा थप चुनौतीहरू बढाएको छ ।

नेपाल सरकारले दिगो भू-उपयोग योजनाको महत्त्वलाई बुझेको छ र भू-उपयोग अभ्यासहरूलाई मार्गदर्शन गर्न नीति र नियमहरू विकास गर्न पहल गरेको छ। २०१२ मा तर्जुमा गरिएको नेपालको भू-उपयोग नीतिले भूमि स्रोतको इष्टतम उपयोग सुनिश्चित गर्न र दिगो आर्थिक वृद्धिलाई प्रवर्द्धन गर्ने लक्ष्य राखेको छ। यसले सहभागितामूलक दृष्टिकोण र भूमि प्रयोग योजना प्रक्रियाहरूमा स्थानीय समुदायहरूको सहभागिताको आवश्यकतालाई जोड दिन्छ। भू-उपयोग योजनाको लागि सहभागितामूलक दृष्टिकोणले निर्णय प्रक्रियामा स्थानीय समुदाय, सरोकारवाला र विशेषज्ञहरूको सक्रिय सहभागिता समावेश गर्दछ। यसले त्यस क्षेत्रको पारिस्थितिक, सांस्कृतिक र आर्थिक पक्षहरूलाई ध्यानमा राख्दै भू-उपयोग योजना जनताको आवश्यकता र आकांक्षामा आधारित छ भनी सुनिश्चित गर्दछ। सहभागितामूलक भूमि प्रयोग योजनाले समुदायका सदस्यहरूबीच भूमि स्रोतहरूको स्वामित्व र जिम्मेवारीको भावनालाई पनि बढावा दिन्छ।

सामुदायिक नक्साङ्कन, सामाजिक नक्साङ्कन, र स्रोत नक्साङ्कन सहित सहभागितामूलक भू-उपयोग योजनाका लागि विभिन्न दृष्टिकोणहरू प्रयोग गर्न सकिन्छ। सामुदायिक नक्साङ्कनले स्थानीय ज्ञान र स्रोतहरू प्रयोग गरी क्षेत्रको नक्सा बनाउन र यसको उपयोगको उद्देश्य निर्धारण गर्न समावेश गर्दछ। सामाजिक नक्साले भूमि प्रयोगको सामाजिक पक्षहरूमा केन्द्रित छ, जसमा भूमिसँग सम्बन्धित सांस्कृतिक र आध्यात्मिक मूल्यहरू समावेश छन्। स्रोतनक्साङ्कन ले प्राकृतिक स्रोतहरू जस्तै वन, जलस्रोत र वन्यजन्तुको बासस्थानको नक्साङ्कन समावेश गर्दछ।

नेपालको दिगो विकास र भूमि स्रोतको राम्रो व्यवस्थापनका लागि भू-उपयोग योजना धेरै महत्त्वपूर्ण छ। बढ्दो जनसङ्ख्या र सीमित भू-स्रोतले निर्णय लिने क्रममा स्थानीय समुदायहरूलाई सहभागितामूलक दृष्टिकोण अपनाउन बाध्य पार्छ। नेपाल सरकारले सहभागितामूलक भू-उपयोग योजनाको महत्त्व बुझेको छ र भू-उपयोग अभ्यासहरूलाई मार्गदर्शन गर्न नीति र नियमहरू विकास गर्न पहल गरेको छ। बहुउद्देश्यीय विश्लेषणको आवश्यकता, पारिस्थितिक दिगोपन र सरोकारवालाको संलग्नता लगायत भू-उपयोग योजना सिद्धान्तहरू भूमि प्रयोगको योजना बनाउँदा ध्यानमा राख्नुपर्छ।

१.४. भू-उपयोग योजनामा सरोकारवालाहरू

कालिमाटी गाउँपालिकाको भू-उपयोग योजना तर्जुमा गर्दा मुख्य सरोकारवालाहरूका रूपमा स्थानीय जग्गाधनी, विभिन्न जातजाति, वर्ग, लिङ्ग, एवं समुदायका व्यक्तिहरू, नागरिक समुदाय, सरकारी/गैरसरकारी संघ संस्थाहरूका प्रतिनिधिहरू हुन् । त्यसैगरी गाउँपालिकास्तरीय नापी कार्यालय, मालपोत, कृषि विकास कार्यालय, सडक, शिक्षा, खानेपानी, स्वास्थ्य आदि सँग सम्बन्धित कार्यालयहरू पनि सरोकारवालाको रूपमा लिन सकिन्छ । गाउँपालिकाको भू-उपयोग योजना तर्जुमा गर्दा, स्थानीय जनप्रतिनिधि, टोल विकास समिति सदस्य, बुद्धिजीवी, अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, सरकारी कर्मचारी आदि बीच छलफल गरिएको छ । सोही

सरोकारवालाहरुसँगको छलफल र अद्याधिक गरिएका डाटाबेस नै भू-उपयोग योजना तर्जुमाको मुख्य आधार हो ।

१.५. चुनौती तथा अवसर

कालिमाटीको भू-उपयोग योजनाको मुख्य चुनौती भनेको बढ्दो जनसंख्याको प्रवाहलाई व्यवस्थित गर्नु, कृषि योग्य जमिनको खण्डीकरणलाई नियन्त्रण गर्नु र विस्तारित बस्ती एवं शहरहरुलाई व्यवस्थित गर्नु नै हो । सहभागितामूलक भू-उपयोग योजना तर्जुमा र कार्यान्वयनका लागि फरक फरक विचारधारा तथा मत राख्ने स्थानीय सरोकारवाला तथा प्रतिनिधिहरु बीचबाट सबैको अपेक्षालाई सम्बोधन हुने किसिमको योजना तर्जुमा एवं कार्यान्वयन आफैमा थप चुनौती हो । यस चुनौतीलाई सामना गर्न गाउँपालिकाले स्थानीय भू-उपयोग योजना बनाई भाविष्यमा विस्तार हुनसक्ने शहरी क्षेत्र, व्यवसायिक क्षेत्र, कृषि पकेट क्षेत्र, वन क्षेत्र, खोलानालाले ओगटेको र औद्योगिक क्षेत्र एवं सार्वजनिक उपयोगका क्षेत्र छुट्याई भू-उपयोग योजना बनाइएको छ । स्थानीय स्तरमा निर्माण गरिएको यस भू-उपयोग योजनालाई गाउँपालिकाले आगामी दिनमा एक अवसरको रूपमा लिई विविध दीर्घकालीन एवं प्रभावकारी योजनाहरु निर्माण तथा कार्यान्वयन गर्न सकिन्छ । योजनाको लक्ष हासिल गर्नकालागि जमिनको उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्नु, भू-क्षमता तथा प्रकारको आधारमा खेतीवाली पहिचान, छनोट गरी बढीभन्दा बढी लाभ लिन सक्ने क्षमता विकास गर्नु आवश्यक छ ।

१.६. कानुनी/नीतिगत प्रावधानहरु

तीव्र जनसंख्या वृद्धि, बसाईसराईका कारणले हुने अव्यवस्थित बसोबास, शहरी विस्तार कृषि योग्य जमिनको निरन्तर घट्दो अवस्था, वनजंगल, नदी नाला, ताल तलैया सांस्कृतिक पुरातात्विक एवं सार्वजनिक जग्गा जमिनमाथिको दबाव आदि कुराहरु सन्तुलित एवं दीगो सर्वाङ्गीण सामाजिक एवं वातावरणीय विकासकालागि प्रत्युत्पादक हुने भएकाले पछिल्ला दशकमा भू-उपयोग योजनालाई प्राथमिकता एवं महत्वपूर्ण विषयमा राखिएको छ । सीमित मात्रामा रहेको भूमिकाको समुचित उपयोग, व्यावस्थापन र त्यसबाट हुने लाभको न्यायोचित वितरण गर्दै सन्तुलित तथा विकसित वातावरण र सन्तुलित दिगो विकासलाई वैज्ञानिक भू-उपयोग योजनाले मद्दत गर्ने गर्दछ । स्थानीय स्तरका योजनाहरु स्थानीय जनताको लाभ र हानीसँग प्रत्यक्ष सरोकार राख्ने भएकाले सहभागिता मूलक भू-उपयोग योजना आजको आवश्यकता हो । यसर्थ सरकारी तवरबाट पनि भू-उपयोग योजनालाई विभिन्न प्रावधानका साथ प्राथमिकीकरण गरेको छ ।

- राष्ट्रिय भू-उपयोग नीति २०६९ जारी गरी सो नीति कार्यान्वयनका लागि भू-उपयोग कार्यक्रम कार्यान्वयन निर्देशिका २०६९ जारी भएको छ ।
- भू-उपयोग नीति २०७२ र भूमि तथा भूउपयोग कार्यान्वयनका सम्बन्धमा भू-उपयोग नीति २०७२ नै मूल नीति हुनुपर्ने उल्लेख गरेको छ साथै कार्यान्वयनका लागि भूउपयोग सम्बन्धी ऐन, कार्याविधि, मापदण्ड, नियमावली, निर्देशिका तर्जुमा गरी लागू गरिने कानूनी

व्यवस्था छ । त्यसै गरी, कार्यान्वयनको संस्थागत व्यवस्थाको सन्दर्भमा भूउपयोग व्यवस्थापन विभाग र माताहतमा डिभिजन कार्यालय स्थापना गरिनेछ, भने संघीय, प्रादेशिक र स्थानीय तहमा कार्यान्वयन तथा समन्वय समिति गठन गरिनेछ ।

- भू-उपयोग योजनाको कार्यान्वयनका लागि भूमि व्यवस्थापन सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय संचालित छ । जसमा राष्ट्रिय भू-उपयोग आयोजना क्रियाशील छ । यस योजनाले जिल्ला तथा स्थानीय स्तरमा योजना तर्जुमा र कार्यान्वयनका लागि भू-उपयोग नक्सांकन, माटो, भूक्षमताको नक्सांकन, भू-उपयोग क्षेत्र वर्गीकरण र समग्र श्रोतको डाटाबेस तयार गर्ने कार्य गरिरहेको छ । जसका आधारमा स्थानीय निकायले अद्यावधिक स्थानीय भू-उपयोग योजना निर्माण गर्न सक्छन् । त्यसैगरी नेपाल सरकारले भूमि व्यवस्थापनका सन्दर्भमा पनि महत्वपूर्ण संवैधानिक व्यवस्था गरेको छ
- भू-उपयोग योजनाको स्थानीय निकायबाट हुने कार्यान्वयनका लागि स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५ का नियमहरूमा आवश्यक समयानुकूल समायोजन भएको छ
- भू-उपयोग ऐन २०७६ ले जमीनलाई १० वटा क्षेत्र — कृषि क्षेत्र, आवासीय क्षेत्र, व्यावसायिक क्षेत्र, औद्योगिक क्षेत्र, खानी तथा खनिज क्षेत्र, वन क्षेत्र, नदीनाला तथा ताल तलैया क्षेत्र, सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्र, सांस्कृतिक तथा पुरातात्विक क्षेत्र र अन्य क्षेत्र गरी विभाजन गरेको छ ।
- सोही ऐनको दफा १८ ले स्थानीय भू-उपयोग परिषद्को गठन गर्न सक्ने व्यवस्था गरेकोछ ।
- सोही ऐनको दफा ६ ले स्थानीय सरकारले आवश्यकता बमोजिम भू-उपयोग योजना निर्माण गर्न सक्ने व्यवस्था गरेको छ ।

नेपालको संविधान २०७२

नेपालको संविधान, २०७२ ले स्थानीय निकायले नीति कानून योजना तथा बजेट तर्जुमा गर्न, कार्य विभाजन एवं सम्पादन सम्बन्धी नियम बनाई लागू गर्न, स्थानीय सेवाको गठन र संचालन गर्न, संविधान र कानूनको परिधिमा रही कर लगाउन सक्ने लगायतका व्यवस्था गरेको छ साथै संघ, प्रदेश र स्थानीय तहलाई संघीय एकाइको रूपमा परिभाषित गरी निश्चित अधिकारहरू तय गरेको छ ।

स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४

स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ अन्तर्गत स्थानीय गाउँपालिका/न.पा.ले तथ्याङ्क संकलन तथा अभिलेख संकलन, व्यवस्थापन अद्यावधिक गर्ने सम्बन्धी व्यवस्था यस ऐनको दफा ११ को उपदफा २(च), २(ड) र २(ध) मा व्यवस्थित गरेको छ । यही व्यवस्था अनुसार गाउँपालिका वा नगरपालिकाको जनसंख्या, प्राकृतिक, सांस्कृतिक, भौतिक, रोजगारी, प्रतिव्यक्ति आय, कृषि आदि यावत विषयसम्बन्धी तथ्याङ्क भू-उपयोग योजना निर्माण गर्ने आधारहरू हुन् । उपरोक्त सम्बन्धित सङ्कलित तथ्याङ्कलाई व्यवस्थापन र प्रशोधन गरी

पाश्र्वचित्र, नक्सांकन तथा अभिलेखनका क्रियाकलापहरूलाई गाउँपालिका/नगरपालिकाको कर्तव्य तथा अधिकार क्षेत्रभित्र राखिएको छ ।

स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन २०७४ अनुसार गाउँ वा नगरपालिकाले वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा पूर्व स्थानीय तहको भौगोलिक, सामाजिक, आर्थिक एवं पूर्वाधारको विवरण अद्यावधिक गरी सार्वजनिक गर्नुपर्ने उल्लेख छ ।

भू-उपयोग नीति २०७२

भू-उपयोगको सन्दर्भमा भू-उपयोग नीति नै प्रमुख नीति रहने व्यवस्था जस भित्र रहेर भू-उपयोग सम्बन्धी ऐन कार्यविधि, मापदण्ड, नियमावली निर्देशिका तर्जुमा गरी लागू गर्न सक्ने व्यवस्था छ । कार्यान्वयनको संस्थागत व्यवस्थाका लागि भू-उपयोग व्यवस्थापन विभाग र मातहतमा डिभिजन कार्यालय स्थापना गरिने र संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा कार्यान्वयन समन्वय समिति रहने व्यवस्था छ । त्यसैगरी राष्ट्रिय भूनीति २०७५ स्थानीय स्तरमा भू-उपयोग योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्दा अवलम्बन गर्ने विधिहरूको व्यवस्था गरेको छ ।

भू-उपयोग ऐन २०७६

यस ऐनले भने भूमिको वर्गीकरण, शुद्धीकरण, उचित उपयोग र व्यवस्थापनको व्यवस्था गरेको छ । भू-उपयोग सम्बन्धी व्यवस्थापन गर्न बनेको ऐन (भू-उपयोग ऐन २०७६) अनुसार प्रत्येक स्थानीय तहमा एक भू-उपयोग परिषद् रहने छ । गाउँ वा नगर कार्यपालिकाले स्थानीय भू-उपयोग परिषदको रूपमा काम गर्ने तथा भू-उपयोग परिषदको बैठक आवश्यकता अनुसार बस्ने, कार्य सम्पादनलाई विज्ञको सेवा लिन सक्ने तथा बैठक सम्बन्धी कार्यविधि आफै निर्धारण गर्न सक्नेछ ।

भू-उपयोग नियमावली २०७९

भू-उपयोग ऐन २०७६ कार्यान्वयनका लागि भू-उपयोग नियमावली २०७९ जारी भएको छ । यस नियमावली अनुसार जग्गाको वर्गीकरण भू-क्षमता, वनोट, जमिनको उपयुक्तता र आवश्यकताका आधारमा गरिनु पर्ने उल्लेख छ । भू-उपयोग नक्सांकन वर्गीकरणको आधार, क्षेत्रफल र मापदण्डको तय स्थानीय निकायले गर्नेछ ।

प्रमुख विशेषता

- जग्गाको खण्डीकरणलाई निरुत्साहित तथा एकीकरणलाई प्रोत्साहन गरेको । जग्गालाई तोकिएको मापदण्डभन्दा सानो टुकामा विभाजन गर्न पाइने छैन । कृषि योग्य जमिन ५०० वर्ग मि. भन्दा सानो गरी टुक्याउन नपाउने, आवसीय जग्गा १३० व.मि. भन्दा कम गरी टुक्याउन नमिल्ने ।
- बस्ती विकास, जग्गा एकीकरण, सामुहिक तथा सहकारी खेती सम्बन्धी आधार तथा मापदण्ड बनाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने अधिकार प्रदेश सरकारलाई दिएको छ भने स्थानीय तहलाई भने कृषिको यान्त्रिकीकरण, व्यवसायिकरण, सामुहिक खेती, आदिका लागि जग्गाधनीको सहमतिमा जग्गा एकीकरण गर्न पाउने अधिकार दिएको छ ।
- जग्गाधनी लालपुर्जा अद्यावधिक गर्ने । सो वखतमा जग्गाको वर्गीकरण गरिने ।

- कृषि
- आवास
- व्यावसायिक
- औद्योगिक
- खानी तथा खनिज
- वनजङ्गल
- नदि तथा ताल तलैया
- सार्वजनिक उपयोग
- सांस्कृतिक तथा पुरातात्विक महत्व
- अन्य

➤ भू-उपयोग नियमावली कार्यान्वयनका लागि कार्ययोजना तयार गरी लागू गरिनेछ ।

१.७. स्थानीय भू-उपयोग परिषद्को काम, कर्तव्य र अधिकार

यस ऐनमा अन्यत्र उल्लिखित काम, कर्तव्य र अधिकारका अतिरिक्त स्थानीय भूउपयोग परिषद्को काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

१. स्थानीय भूउपयोग योजना स्वीकृत गर्ने,
२. भूमिसम्बन्धी लगत संकलन, विश्लेषण र उपयोग गर्ने,
३. आफ्नो तहको भू-उपयोग क्षेत्र नक्सा अद्यावधिक गराउने,
४. आवश्यकता अनुसार आफ्नो तहको भूउपयोग उपक्षेत्र वर्गीकरण गर्ने,
५. भूउपयोग क्षेत्र वर्गीकरण सम्बन्धी सूचना तोकिए बमोजिम सरोकारवालाको पहुँचमा पुऱ्याउन स्थानीय भू-उपयोग कार्यान्वयन समितिलाई निर्देशन दिने,
६. स्थानीय तहको भूउपयोग योजना कार्यान्वयनका प्रक्रिया र मापदण्ड तयार गरी लागू गर्ने,
७. भू-उपयोग योजना कार्यान्वयनको अनुगमन गर्ने,
८. भू-उपयोग परिवर्तनको लागि स्पष्ट आधार र कारण सहित सिफारिस गर्ने,
९. तोकिएको उपयोगभन्दा फरक उपयोग गरेकोमा कारबाही गर्ने,
१०. भू-उपयोगमा उल्लेखनीय योगदान गर्ने व्यक्ति, परिवार वा संस्थालाई पुरस्कृत गर्ने,
११. धार्मिक, ऐतिहासिक, सांस्कृतिक, पुरातात्विक, सार्वजनिक, सामुदायिक स्थलहरूको संरक्षण गर्ने ।

१२. आफ्नो तहको भू-उपयोग सम्बन्धी आवश्यक नीतिहरू तर्जुमा गरी पारित गर्ने ।

कार्यान्वयन समिति: स्थानीय भूउपयोग परिषद्को कार्यमा सहयोग गर्न प्रत्येक स्थानीय तहमा देहाय बमोजिमको एक भूउपयोग कार्यान्वयन समिति रहनेछ:

१. सम्बन्धित गाउँ कार्यपालिका वा नगर कार्यपालिकाको अध्यक्ष वा प्रमुख — अध्यक्ष
२. सम्बन्धित वडाको वडा अध्यक्ष — सदस्य
३. स्थानीय तहका कृषि, वन, भूमि, सहरी विकास र भौतिक पूर्वाधारसँग सम्बन्धित शाखाका प्रमुखहरू — सदस्य
४. सरोकारवालामध्येबाट स्थानीय भूउपयोग परिषद्ले तोकेको दुई जना महिला सहित चार जना — सदस्य
५. सम्बन्धित स्थानीय तहको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत — सदस्यसचिव

६. (२) उपदफा (१) को खण्ड (घ) बमोजिम तोकिएका सदस्यहरूको पदावधि तीन वर्षको हुनेछ।

१.८. उद्देश्य

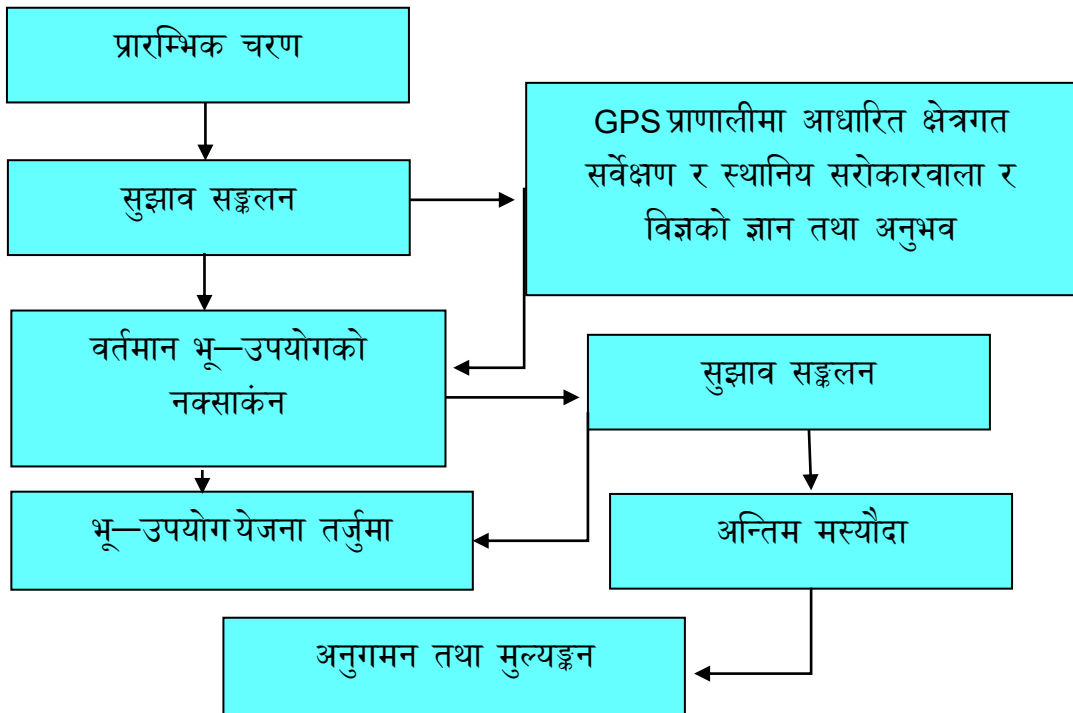
यस कार्यक्रमको मुख्य उद्देश्य भूउपयोग योजना तर्जुमा गर्नु हो । यसको विशिष्ट उद्देश्य स्थानीय भूमिलाई आवश्यकता र उपयुक्तताको आधारमा, शहरी क्षेत्र कृषि, बसोबास, व्यावसायिक, औद्योगिक, वन जंगल र सार्वजनिक उपयोगका क्षेत्रहरूमा वर्गीकरण गरी गाउँपालिकाले निर्धारण गरेका भू-उपयोग वर्गका आधारमा कृषि योग्य जग्गाको संरक्षण गरी उत्पादन वृद्धि, सुरक्षित र व्यवस्थित बसोबास, व्यावसायिक र औद्योगिक क्षेत्र, वातावरणीय सन्तुलन, जैविक विविधताको संरक्षणको लागि आवश्यक वन जंगल क्षेत्रको संरक्षण र व्यवस्थापन र उच्चतम सार्वजनिक हितको लागि सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्र सुनिश्चित गर्ने रहेको छ ।

परिच्छेद २. विधि

प्रारम्भिक चरण : यस चरणमा विज्ञहरुको टोलीले भू-उपयोग योजनाको प्रारम्भिक मस्यौदा तयार गरिएको छ । तथ्याङ्क सङ्कलन अन्तर्गत कार्यक्षेत्रसँग सम्बन्धित वडास्तरीय तथा गाउँपालिकाको सूचना, नक्सा तथा अन्य सम्बन्धित सूचना सङ्कलन गरिएका छन् । सङ्कलित नक्सा तथा तथ्याङ्कका आधारमा गाउँपालिकाको आधार नक्सा तयार पारियो । आधार नक्सामा मुख्यतया बस्ती, बस्तीहरू जोड्ने सडक सञ्जाल, खोलानाला, नदीहरू साथै अन्य भौतिक तथा सामाजिक पूर्वाधारहरू देखाइएको छ । सम्बन्धित ऐन, कानून तथा नियमावलीहरू सङ्कलन गरी तिनीहरूको अध्ययन गरिएको छ । जस अन्तर्गत विभिन्न शीर्षकहरूमा तथ्याङ्क सङ्कलन गरिएको छ ।

सुझाव सङ्कलन : यस चरणमा विज्ञ टोलीले तयार पारेको प्रारम्भिक मस्यौदामाथि स्थानीय सरोकारवालाहरू बीच छलफल तथा अन्तरक्रिया पश्चात् सल्लाह, सुझाव तथा प्रतिक्रिया सङ्कलन गरिएको छ ।

अन्तिम मस्यौदा : स्थानीय सरोकारवालाहरुबाट प्राप्त सुझावलाई समावेश गरी भू-उपयोग योजनालाई अन्तिम रूप प्रदान गरिएको छ ।

चित्र १ भू-उपयोग योजना तर्जुमा विधि

२.१. विज्ञ समूह गठन

स्थानीय स्तरको आवश्यकता र सम्बोधनलाई सुनिश्चित हुने गरी स्थानीय स्तरमा भू-उपयोग, नाप नक्सा, भू-सूचना प्रविधि, कृषि, वन, शहरी विकास तथा सामाजिक एवं आर्थिक क्षेत्रलाई समेट्ने क्षमतावान् विज्ञहरूको गठन गरिएको छ ।

२.२. स्थानीय सरोकारवालाहरूसँगको छलफल

गाउँपालिकाको भू-उपयोग योजना तर्जुमा गर्दा गाउँपालिकाले बनाएको GUIDELINE, भू-उपयोग ऐन २०७६, भू-उपयोग योजनाविद्, स्थानीय जनप्रतिनिधि, टोल विकास समिति सदस्य, बुद्धिजीवी, मेयर, उपमेयर, सरकारी कर्मचारी आदि बीच छलफल गरिएको छ । यसका साथसाथै स्थानीय सूचना तथा डाटाहरू संकलनको कार्यलाई प्राथमिकतामा राखिएको छ ।

गाउँपालिकाको भू-उपयोग योजना तर्जुमा गर्दा स्थानीय स्तरमा रहेका सडक, खोलानाला, धार्मीक, सामानिक, सांस्कृतिक, औद्योगिक, पुरातात्विक, शैक्षिक, सामुदायिक, व्यवसायिक, कृषि पकेट क्षेत्र, आवासीय क्षेत्र एवं सार्वजनिक महत्व लगायतका क्षेत्र तथा तिनका मापदण्डमाथि छलफल गरिएको छ ।

प्राथमिक डाटाका रूपमा भूमिको सम्भावित उपयोग, सम्भाव्यता तथा सीमाहरूलाई समेट्ने किसिमका डाटा संकलन गर्नका लागि स्थलगत भ्रमण, स्थानीय जनतासँगका छलफल, अन्तरक्रियाहरू जस्ता विधि अपनाइयो । आर्थिक, जनसांख्यिक लगायतका डाटाहरू न.पा. स्थित स्थानीय निकायहरूबाट संकलन गरिएको छ ।

२.३. वर्तमान भू-उपयोगको नक्सांकन

भू-उपयोगको हालको अवस्थाको वर्गीकरणका लागि भू-उपग्रह चित्र सहायता लिइएको थियो भने क्षेत्रगत डाटाको संकलनका लागि भने GPS प्रणालीमा आधारित क्षेत्रगत सर्वेक्षण र स्थानीय सरोकारवाला र विज्ञको ज्ञान तथा अनुभवको प्रयोग गरिएको थियो । प्रत्येक वडामा अवस्थित विद्यालयहरू, स्वास्थ्य संस्था, वडा कार्यालय, मठमन्दिर, ऐतिहासिक तथा पुरातात्विक स्थलहरू, खानेपानीका ट्याङ्की, कोट, पार्क तथा सडक आदिको स्थलगत सर्वेक्षण गरी आधार नक्सा तयार गरियो । यी सम्पूर्ण विधिबाट संकलित भौगोलिक तथा भू-उपयोग सम्बन्धित जानकारीहरूको प्रशोधन पछि यसलाई गाउँपालिकाले निर्धारण गरेका भू-उपयोग वर्गका आधारमा १० वटा वर्गमा विभाजन गरिएका छन् ।

- कृषि क्षेत्र
- आवास क्षेत्र
- व्यवसायिक शहरी क्षेत्र
- औद्योगिक क्षेत्र क्षेत्र
- खानी तथा खनिज क्षेत्र
- वन तथा वनस्पती क्षेत्र
- नदी ताल तलैया क्षेत्र
- सार्वजनिक क्षेत्र

- सांस्कृतिक तथा पुरातात्विक क्षेत्र
- अन्य क्षेत्र

भू-उपयोग ऐन २०७६ ले निर्धारण गरेका मापदण्डहरू तथा विज्ञ टोली तथा स्थानीय सरोकारवालाको संयुक्त प्रयासबाट बनाइएको हालको भू-उपयोगको आधारमा आगामी १०—१५ वर्षमा हुने गाउँपालिकाको भू-उपयोगको अवस्थालाई प्रक्षेपण गरियो । हालको भू-उपयोग तथा आगामी १०—१५ वर्षको भू-उपयोगको आधारमा स्थानीय सरोकारवालाको राय सुझाव तथा विज्ञको रायलाई समायोजन गरी भू-उपयोग योजनाको मस्यौदा तयार गरियो ।

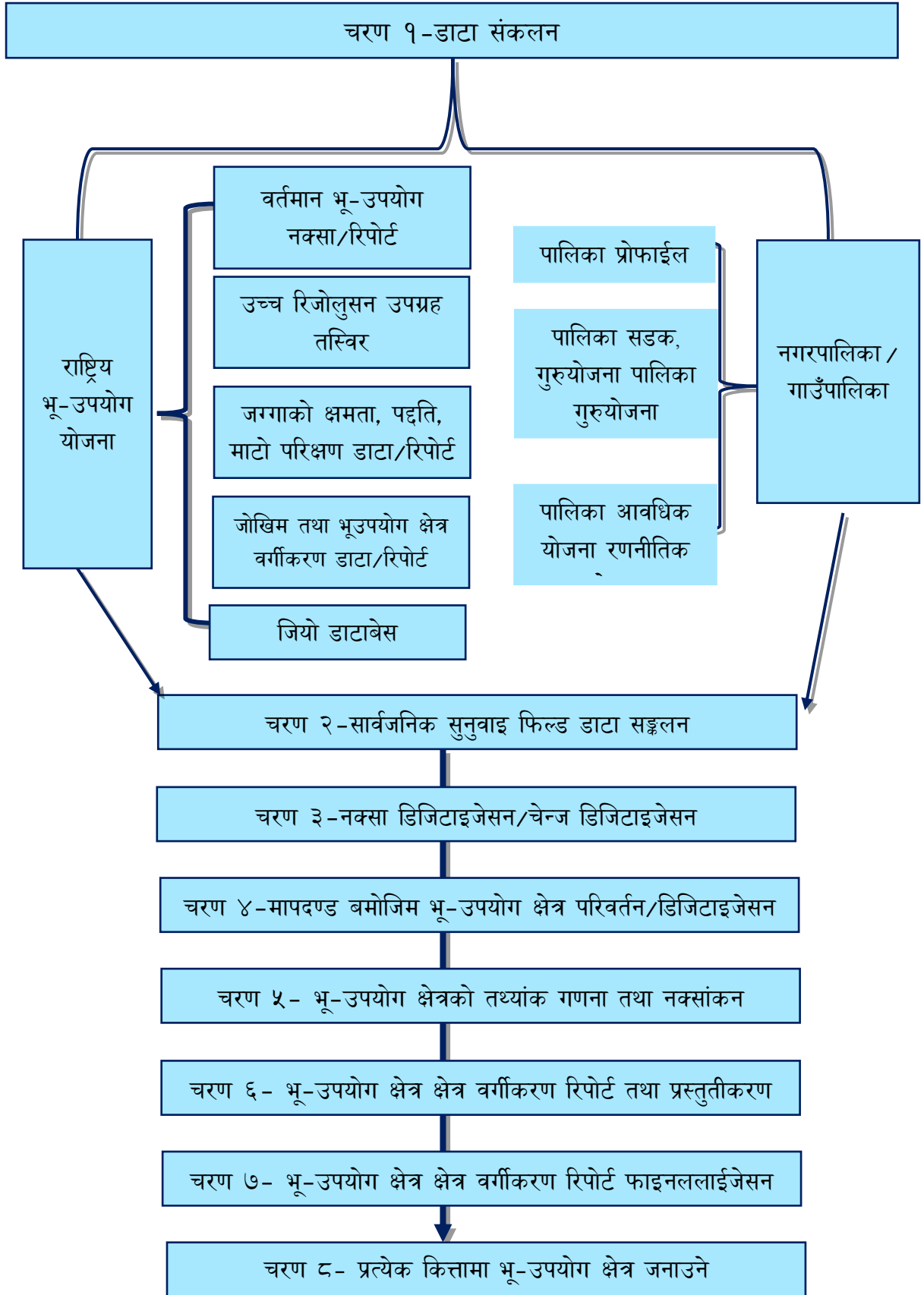
यसरी तयार गरिएको मस्यौदालाई एक पटक पुनः सरोकारवालाहरूको माझमा लगी छलफल गरी आम सरोकारहरूको राय सुझाव, जानकारी एवं छलफलका लागि पेश गरियो । यस पश्चात् सम्पूर्ण सरोकारवालाहरूबाट प्राप्त राय, सल्लाह, सुझाव तथा टिप्पणीहरूलाई सम्बोधन गरी भू-उपयोग योजनालाई अद्यावधिक गरियो । यसरी गाउँपालिकास्तरमा निर्माण गरिएको सहभागितात्मक भू-उपयोग योजनालाई एक औपचारिक समारोहका बीच हस्तान्तरण गरियो । जसलाई उपस्थिति सबै सरोकारवालाहरूले पूर्णरूपमा पालना एवं कार्यान्वयन गर्ने प्रतिबद्धता जनाएसँगै पूर्ण रूपमा योजना तर्जुमा सम्पन्न गरियो ।

२.४. अनुगमन तथा मुल्याङ्कन

भू-उपयोग योजनाको उद्देश्य, लक्षित उपलब्धि, हासिल उपलब्धि तथा हासिल गर्न बाँकी उपलब्धि समेतलाई समय समयमा स्वमूल्याङ्कनले गरिनेछ । भू-उपयोग योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन स्वमूल्याङ्कन र अनुगमनका आधारमा गरिने छ । कार्यक्रमका प्रभाव, आवश्यक संशोधन, सुधार र समायोजनका सन्दर्भमा भने सरोकारवालाबीच छलफल, बहस, अन्तरक्रियालाई माध्यम बनाइने व्यवस्था छ । यसरी तर्जुमा गरिएको भू-उपयोगका आगामी परिवर्तनहरूलाई गाउँपालिकास्तरका प्राविधिकहरूका सहयोगमा अद्यावधिक गर्न सकिने छ ।

२.५. भू उपयोग क्षेत्र बर्गीकरण योजना तयार पार्ने पद्धतिको प्रवाह चार्ट

कालिमाटी गाउँपालिकाको भू-उपयोग क्षेत्र बर्गीकरण गर्नको लागि निम्नानुसारको पद्धति तथा प्रवाह चार्ट प्रयोग गरिएको छ ।

परिच्छेद ३. गाउँपालिकाको संक्षिप्त विवरण

३.१. गाउँपालिकाको परिचय

कालिमाटी गाउँपालिका नेपालको कर्णाली, प्रदेश अन्तर्गतको सल्यान जिल्लामा पर्दछ। भौगोलिक हिसाबले ८० डिग्री २० मिनेट देखि ८३ डिग्री २८ मिनेट पूर्वी देशान्तर र २७ डिग्री ३१ मिनेटदेखि २७ डिग्री ३७ मिनेट ३० सेकेण्ड उत्तरी अक्षांशमा अवस्थित रहेको छ। ५००.७२ वर्ग कि.मी. क्षेत्रफल रहेको यस गाउँपालिका उत्तरमा बनगाड कुपिण्डे नगरपालिका, शारदा नगरपालिका र सुर्खेत जिल्ला पश्चिमतिर बर्दिया जिल्ला, पूर्वमा त्रिवेणी गाउँपालिका र दाङ जिल्ला दक्षिमा बाँके जिल्ला रहेको छ। यस गाउँपालिकाको नामकरण यस भागकै प्रसिद्ध कालिमाटी गंगमाला भगवतीको नामबाट रहन गएको हो। यस गाउँपालिकामा कुल ७ वटा वडा रहेका छन्।

३.१.१. वडा नं. १

साविक महेपश्चिमांचल विकास क्षेत्र, राप्ती अन्चल, सल्यान जिल्ला अन्तर्गत लक्ष्मीपुर गाउँ पंचायत हुँदै लक्ष्मीपुर गा.वि.स., वि.स. २०७२ पक्षि कालिमाटी गाउँपालिकाको वडा नं. १ बनेको थियो। यस वडाको कुल क्षेत्रफल ४९३०.४३ वर्ग मिटर छ। यो वडा पालिका केन्द्र देखि २२ किलोमीटर र जिल्ला सरदमुकाम देखि पनि २२ किलोमीटरको दुरीमा अवस्थित छ। नयाँ गाउँ देखि मागे जोड्ने सडक यो वडाको सबै भन्दा नजिकको सडक हो। यस वडा मा कुल २००० पुरुष र २००९ महिला गरि जम्मा ४००९ जनसंख्या रहेको छ। यस वडामा क्षेत्री, मगर, योगी, गिरि, कुँवर, दलित (कामि, दमाइ, सार्की, सुनार) आदि जातजाति रहेका छन्। खलंगा, श्रीनगर, कालिमाटी, दाङ आदि बजार हरू यो क्षेत्रका नजिक रहेका बजार हरू हुन्।

यस वडाका नागरिकको मुख्य पेशाको रूपमा कृषि तथा पशुपालन (जसमा धेरै जसो बाख्रा पालन, गाईपालन, भैसी पालन, भेडा पालन, आदि), जागिर तथा वैदेशिक रोजगारी रहेको छ। यस वडाको मुख्य वालीनाली धान, गाउँ, मकै, कोदो र तोरी हुन् भने तरकारी खेतिमा आलु, प्याज लसुन, गोबी, काउली, टमाटर, लहरे सिमि, भान्टा, काक्रो, फर्सी आदि हुन्। सुन्तला, मौसम, ओखर, अमिलो, कागती, काफल आदि फलफुल यस क्षेत्रमा फल्छन्। शारदा नदि, गुप्ता खोला, अँधेरी खोला, चंखेनी खोला, छापी खोला, हल्दे खोला आदि यो वडामा पर्ने खोलानाला हरू हुन्। यस वडामा तामाखानी, हिगाउरेमा चुन ढुंगा खानी हरू नि अवस्थित छन्। श्री त्रिश्वोरी महादेवस्थान, श्री कोट कमला भगवती, श्री त्रिवेणी गुप्त झिरघाट, सीतला माई भगवती माइ, श्री कालिका मन्दिर, महाकाल मन्दिर, ताराखसेको स्थान आदि सांस्कृतिक तथा पुरातात्विक महत्वक क्षेत्रहरू पनि यो वडामा पर्दछन्।

नयाँ गाउँ माघे सडक खण्ड, कलेचौर, दलपुरे सडक खण्ड, ढुंगेकटेरी, मर्करखारा, रामिकोट झिरघाट सडक आदि राजमार्ग हरू यो वडाको नजिकै पर्दछन्। यो वडामा मुख्य पूर्वाधार

विकाशका आयोजनाहरु मा लहरे साहज हरे चंकेटि सिचाई योजना, ज्यामिरे सिचाई योजना, स्यर्कु जिउला सिचाई योजना, लम्मो कुलो सिचाई योजना, झिरघाट सिचाई योजना, तल्लो झिरघाट योजना आदि सिचाई योजना हरु र कोट वमाले लिफ्ट खानेपानी योजना, चोत्थे लिफ्ट खानेपानी योजना, हुंगेकटरी लिफ्ट खानेपानी योजना, टोटा वाझ लिफ्ट खानेपानी योजना आदि खानेपानी आयोजना हरु रहेका छन्।

३.१.२. वडा नं. २

कालिमाटी गाउँपालिकाको कार्यालय देखि पश्चिम १४०० मिटर तथा दाड सुर्खेत सडक देखि दक्षिण तर्फ पक्कि बाटो देखि २०० मिटर अगाडी अवस्थित छ। यस वडा कार्यालयको नाम कालिमाटी गाउँपालिका २ न. वडा कार्यालय सेतीखोला सल्यान कर्णाली प्रदेश हो। यो वडा साविक रामपुर गा.वि.स. का वडा न. १, ३, ५, ६ र ८ मिलेर बनेको हो। कालिमाटी गाउँपालिका केन्द्र देखि १.४ किलोमीटर र जिल्ला सदरमुकाम देखि ३७ किलोमीटर को दुरी मा अवस्थित यो वडा मा १७७३ पुरुष र १८३६ महिला सहित जम्मा ३६०९ जनसंख्या रहेको छ। यो वडाको नजिकै दाड सुर्खेत जोड्ने मोटर बाटो पर्दछ। ब्राह्मण, क्षेत्री, मगर, दलित आदि जातजातिको बाहुल्यता रहेको यो वडामा नागरिकहरुको मुख्य पेशा कृषि, सेवा/जागिर अनि बैदेशिक रोजगार रहेको छ।

प्रमुख माटोको प्रकारमा बलौटे माटो रहेको यस क्षेत्रको धान, मकै, गहुँ तथा तोरी मुख्य बालीनाली हुन्। त्यस्तै आलु, फुलगोबी, टमाटर आदि यो क्षेत्रमा फल्ने तरकारी खेति हुन् भने फलफुलमा आप, केरा तथा मेवा प्रमुख रुपमा उत्पादन हुन्छन्। कालिमाटी पुतली बजार वडा नं. २ को मुख्य नजिकको बजार हो।

साल, सल्लो, सिमल, तुनी, चिउरी, साज, सिसो, आदि प्रकारका बोटबिरुवा यस क्षेत्रका वन जंगलमा पाइन्छ भने बाघ, भालु, बादर, बदेल्, कालिज, दुम्सी, आदि प्रकार का वन्यजन्तु उक्त वन क्षेत्रमा बसोबास गरेको पाइन्छ। सारदा नदि, सितिखोला, दहखोला, चिसेतरा खोला, किने खोला, ढुलाखोला, खार खोला, किचन खोला आदि नदीनाला पनि यो क्षेत्र भएरै बग्ने गर्छन्। बैसेरीमा सिसा खानी, टोड्केमा तामा/सिसा खानी, ताउले लेक नजिक सिमेन्ट खानी पनि यो वडामा रहेको छन्। तीनचुले लिंगा (४०० मीटर अग्लो ढुंगा), निगाल चुला सिद्ध गुफा, नौमुले छहरा आदि यो वडामा रहेका पर्यटकीय, सांस्कृतिक तथा पुरातात्विक महत्वको क्षेत्रहरु हुन्।

पूर्वाधार विकाशका क्षेत्रहरुमा मुख्य राजमार्ग अन्तर्गत दंग सुर्खेत मोटर बाटो, मिलचोक कालाखोला सार्की बार मोटर बाटो, चण्डीमार कातिके मोटर बाटो, घुम्ती-बराढुंगा निगाले मोटर बाटो, पतिहाल्ला देखि हल्दे मोटर बाटो, पैथाकाडा कोछट्टे मोटर बाटो आदि रहेका छन्। त्यसैगरी सिचाई आयोजना हरु मा सेतीखोला वगर हुदै झिगाने सिचाई, सारदा नदि देखि चिसेतरा पुछार सिचाई योजना, धुलाखोला सिचाई आयोजना, दहखोला सिचाई आयोजना हरु छन् भने मूल खोला खा.पा. योजना, सेतीखोला SKIM N9 खा.पा. आयोजना, पाखापानी हल्दे

खा.पा., मर्चेवारी टाट्के राजिताकुरा खा.पा. दहराकुरा खा.पा. पैयाकांडा खा.पा. आदि खानेपानी आयोजन अन्तर्गत रहेका छन्।

३.१.३. वडा नं. ३

कालिमाटी गाउँपालिका देखि पूर्व १ कि.मि. दुरीमा वडा नं. ३ को वडा कार्यालय अवस्थित छ। सो वादमा साविकको रामपुर गा.वि.स. को वडा नं. ७, २, ४ र ९ ले हालको वडा नं. ३ बनेको हो। यसवडा भित्र ब्राहमण, क्षेत्री, मगर, दलित, राजीको वसोवास रहेको छ। यो वडा धार्मिक तथा सांस्कृतिक रूपमा महत्वपूर्ण मानिन्छ। जस्तै, गंगाराला मन्दिर, शिव मन्दिर, कटुवा दह, धागेहरी झरना रहेका छन्। यहाँको मुख्य आम्दानीको स्रोत जडिबुटी, पशुपालन, दुग्धजन्य पदार्थ र कृषि हो। यो वडा जिल्ला सदरमुकाम बाट ३५ किलोमीटर को दुरीमा रहेको छ भने दाङ सुर्खेत जोड्ने सडक नजिकैको सडक हो जो ५ मिनेट को दुरीमा छ।

बलौटे तथा पाङ्गो माटो भएको यस वडा मा धान, गहुँ, मकै र तोरी मुख्य रूपमा उत्पादन हुने बालीनाली हुन्। त्यस्तै काउली, टमाटर, आलु, करेला, आदि तरकारी र कागती, सुन्तला, अमिलो, पलक आदि फलफुल पनि यो वडा मा उत्पादन हुन्छन्। पुतलीबजार, चौकिबजार, धोटेनी बजार हरु यो वडाका नजिकका बजार हरु हुन्। यस क्षेत्रमा पर्यटकीय, सांस्कृतिक तथा पुरातात्विक महत्वको क्षेत्रको रूपमा गंगमाला मन्दिर, कछुवा दह, शिव मन्दिर, धगेदारी छहरा, कोट मन्दिर आदि रहेका छन्।

३.१.४. वडा नं. ४

कालिमाटी गाउँपालिका केन्द्र देखि १२ किलोमीटर तथा जिल्ला सदरमुकाम देखि ४२ किलोमीटर को दुरीमा रहेको कालिमाटी वडा नं. ४ को कुल जनसंख्या ३५६४ रहेको छ जसमा १७५३ पुरुष र १८११ महिला रहेका छन्। जनजाती, क्षेत्री, ब्राहमण, तथा दलित आदि जातजातिको बाहुल्यता भएको यस वडाका नागरिकको मुख्य आम्दानीको रूपमा कृष, सेवा/जागिर, बैदेशिक रोजगारी, व्यवसाय हरु रहेका छन्।

कृषि उत्पादन मुख्य आम्दानी श्रोत भएको यस क्षेत्रमा धान, मकै, गहुँ, चना, मसुरो मास, तोरी, केराउ, कोदो, जौ आदि बालीनाली को उत्पादन हुने गरेको पाइएको छ। त्यस्तै तरकारी खेति अन्तर्गत मुख्य रूपमा आलु, गोपी, टमाटर, प्याज, शिमी, लसुन, लौका, भाजी, काउली, गाजर, ब्रोकाउली, मुला, फर्सी, वोदी, करेला आदि तथा फलफुलमा आप, केरा, कागती, अनार, अम्ब, अमिला, भुइँकटहर, नास्पति, रुख कटहर, फलम, ओखर, कफी आदि उत्पादन हुन्छन् जसको लागि नजिकैको बजारहरु वोटेचौर, तुलसीपुर आदि हुन्।

भर्पुर मात्रामा बन क्षेत्र रहेको यस वडामा साल, जमुना, तुनी, अर्जुन, सल्ली, सिमल, राजु, जिउई, लालिगुरास, कटुस, डीम्मर, गोइली, हरो, वारो, अमला, तारिको आदि बनस्पति र वादेल, भालु, बाघ, रतुवा, रातो, स्याल, खरायो. घोरल, वन बिरालो, दुस्मी, ब्वांसो, बादर, गुना, आदि बन्यजन्तु हरु पाइन्छन्।

शारदा नदि, दिमुरे खोला, घुरचौर खोला, जिन्कुरी बास खोला, जलुके खोला, भान्गवारी खोला, वेतेनी खोला आदि नदिनाला यो क्षेत्र हुदै बग्ने गर्छन् भने यस वडामा कोइलाखानी, तामाखानी, शिसाखानी आदि खानी तथा खनिज क्षेत्र हरु पनि रहेका छन्। त्यस्तै खानी खोला, चमेरो गुफा, त्रिपुरेश्वोर मन्दिर, शिद्वबा मन्दिर, तामे छारहरा, पधेरी छहरा, तिनचुलो आदि पर्यटकीय, सांस्कृतिक तथा पुरातात्विक महत्वको क्षेत्र हरु रहेका छन्।

३.१.५. वडा नं. ५

कालिमाटी गाउँपालिका कार्यपालिकाको कार्यालय देखि पश्चिम १५ किलोमीटर, जिल्ला सदरमुकाम बाट ४५ किलोमीटर को दुरीमा, दाङ सुर्खेत सडक देखि दक्षिण तर्फ पक्कि बाटो देखि ६.९ किलोमीटर अगाडी अवस्थित यो वडा कार्यालयको नाम कालिमाटी गाउँपालिका वडा नं. ५ बालुवा, सल्यान, कर्णाली प्रदेश हो। यस वडाको आकार वर्गाकार आकारको छ। र यो वडा साविक कालिमाटी काल्चे गा. वि. स. १, २, ३, ४ र ५ वडाहरु मिलेर बनेको हो। यस वडाको कुल जनसंख्या १४६२ पुरुष र १३३३ महिला सहित जम्मा २७९५ रहेको छ जसमा ब्राह्मण, क्षेत्री, मगर तथा दलितको बहुल्यता रहेको पाइएको छ। जस अन्तर्गत कृषि, बैदेशिक रोजगारी, व्यवसाय र सेवा/ जागिर यो क्षेत्रका नागरिक को प्रमुख आम्दानी को श्रोत हो।

यस वडा मा बलौटे, चिम्टाइलो दोमट आदी माटो प्रकार भएको जमिनमा धन, मकै, गाउँ, तोरी, चना आदि बालीनाली उत्पादन हुने गरेको पाइएको छ। त्यस्तैगरी यस वडामा आलु, काउली, टमाटर, प्याज, गोवि/बन्दा, करेला, फर्सी आदि तरकारी एवं आपं, केरा, मेवा, कागती आदि फलफुल पनि प्रसस्त मात्रामा उत्पादन हुने गरेको छ। र यो वडाको नजिकको बजारको रूपमा सुर्खेतको बोटेचौर बजार, दाङको तुलसीपुर बजार र बाँकेको कोहलपुर बजार रहेका छन्। साल, साज, टुनी, जामुन, खैर, सल्ला, चिउरी, गिठ्ठा, कबुलायती वन आदि वनस्पति पाइने यस वडाका वनहरुमा बाघ, भालु, गुना, बदेल, रहुवा, मृग, कालिज, दुम्सी, बादर, आदि बन्यजन्तु हरु पाइन्छन्।

शारदा नदि, जुमखोला, गोठेरी खोला, र बबई नदि यो वडाका नदीनाला हुन् भने सिम्ले छहरा, त्रिवेणी धाम आदि पर्यटकीय क्षेत्र हरु पनि यो वडा मा पर्दछन्। दाङ सुर्खेत मोटर बाटो, कालिमाटी काल्चे मोटर बाटो, बालुवा-दमटुवाली हात्तीयमार मोटर बाटो, जुमखोला मधुवन बाटो आदि राजमार्गहरु अनि हात्तियमार सिचाई कुलो, दमटुवली सिचाई, हिले सिचाई, तल्लोतरा-बालुवा-मनिकापुर सिचाई योजना आदि सिचाईका आयोजना हरु अनि दमटुवली हत्तिदमार ख.पा. योजना, बालुवा-बेल्घट-मनिकापुर खा.पा. योजना, काल्चे खा.पा. योजना, खैराला खा.पा. योजना, जुमखोला हिले खा.पा. योजना, प्रेमनगर खा.पा. योजना आदि खानेपानी योजना हरु यो वडा का मुख्य पुर्वाधार विकाशका आयोजना हरु रहेको पाइएको छ।

३.१.६. वडा नं. ६

कालिमाटी गाउँपालिका देखि पश्चिम ३२ किलोमीटर टाढा तथा जिल्ला सदरमुकाम देखि ६८ किलोमीटर टाढा रहेको वडा नं. ६, छिन्चु जाजरकोट सडक खण्ड नजिक पर्दछ। यस वडाको नाम छरछरे हो जुन जुमखोलाको छेउमा अवस्थित छ। यो वडाको साविकको कोप्रेचौर गाविसको वडा नं. १, २, ३, र ४ नं. वडा मिलाएर बनेको हो। १०३९ पु रुप र १०५६ महिला जनसंख्या भएको यस वडामा मुख्य रूपमा मगर, दलित र क्षेत्री आदिको बसोबास रहेको छ। कृषि र सेवा/जागिर अनि बैदेशिक रोजगारी आदियो यस क्षेत्र मा नागरिक को मुख्य पेशा हो।

बलौटे माटो भएको यस वडामा धान, मकै, गहुँ, तोरी आदि बालीनाली मुख्य रूपमा उत्पादन हुने गरेको पाइएको छ। त्यस्तै आलु, काउली, प्याज, टमाटर, खुर्सानी, पिंडालु, काँक्रा लौका, चिचिडा, आदि तरकारी तथा केरा, सुन्तला, अनार, आप, अम्बा आदि फलफूल फल्ने यो क्षेत्रको नजिकको बजारहरू पवित्र बजार, वडाखोला बजार रहेका छन्। साज, साल, सल्ला, तेजपत्ता, कटुस, चिउरी, गिठी आदि बनस्पति भएको यस वडाका वनजङ्गलमा बादर, मिर्ग, घोरल, बदेल, स्याल, कालिज, दुम्सी, जरायो, बाघ आदि वन्यजन्तुहरू पाइन्छन्। जुमखोला, चुनिखोला, भालुखोला, बाघमारे खोला आदि नदीनाला यो वडामा पर्दछन् भने चमेरे गुफा, ददचुली आदि पर्यटकीय, सांस्कृतिक तथा पुरातात्विक महत्वको क्षेत्र हरू रहेका छन्। लामितारा सिचाई आयोजना, ठाराखोली सिचाई, भालुमारे भैसिदमार सिचाई, काप्रेडाडा सिचाई, वेसर्वारी सिचाई आयोजना आदि सिचाईका परियोजना र लामितारा खा.पा., काप्रेडाडा खा.पा. सालडाडा खा.पा. छरछरे खा.पा., काफलगैरि खा.पा., तिल्केनी खा.पा. आयोजना आदि यस वडा का विकाशका पूर्वाधारका आयोजना हरू हुन्।

३.१.७. वडा नं. ७

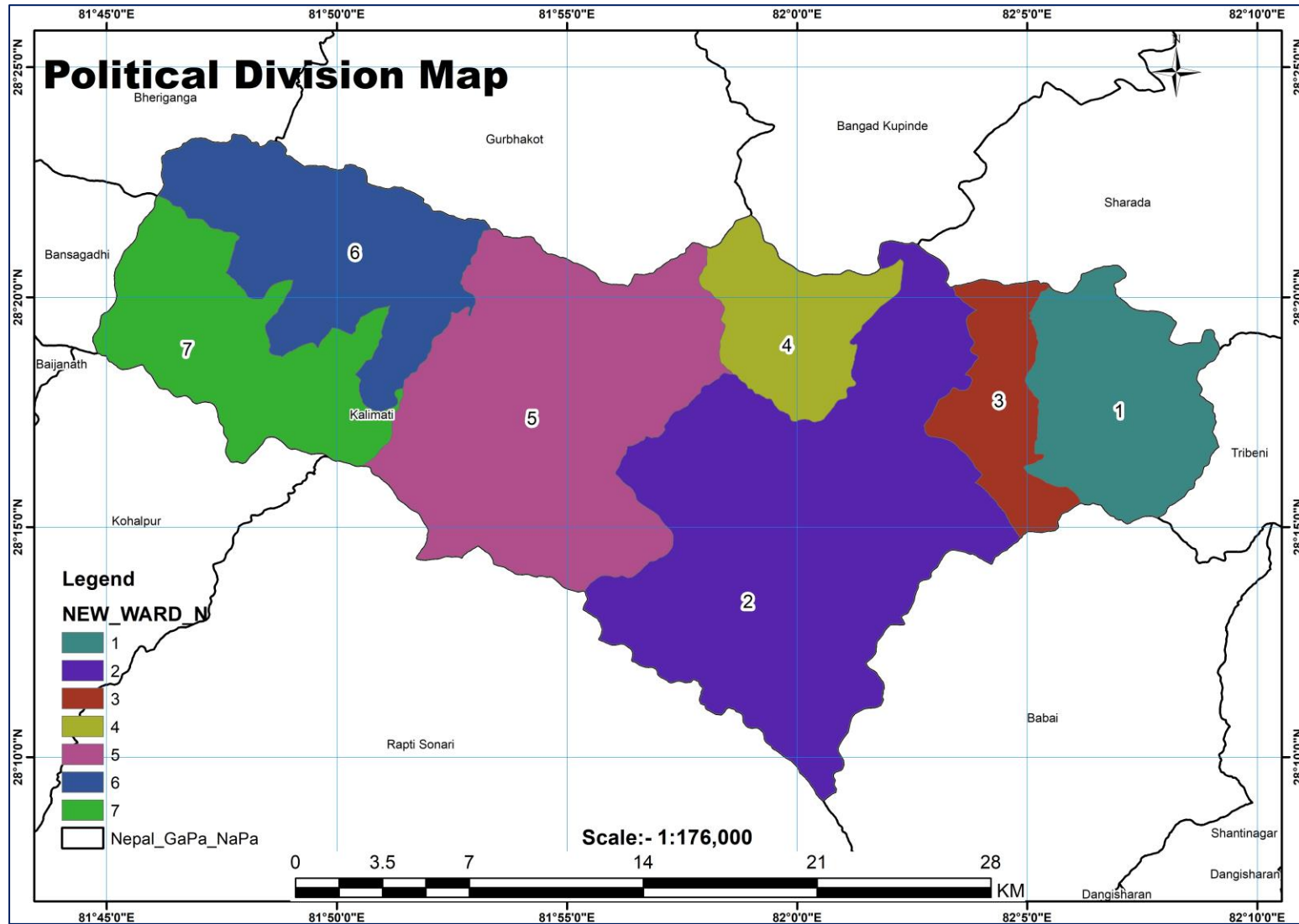
कालिमाटी गाउँपालिका देखि पश्चिम ३५ किलोमीटर तथा जिल्ला सदरमुकाम देखि ७१ किलोमीटरको दुरीमा कोहलपुर-छिन्चु सडक खण्ड नजिक रहेको कालिमाटी वडा नं. ७ ववई नदीको छेउमा रहेको छ। यो वडा साविकको कप्रिचौर गाविसको वडा नं. ५, ६, ७, ८, र ९ मिलाएर बनेको हो। यहाँ मुख्य रूपमा क्षेत्री, दलित र मगर जतिको वसोवास रहेको छ। यस वडाको कुल जनसंख्या ११२६ पुरुष र १२५९ महिला सहित २३८५ रहेको छ जसमध्ये क्षेत्री, दलित र मगर जातजातिको बाहुल्यता रहेको छ। र यस वडाका नागरिकको मुख्य पेशा भनेको कृषि, सेवा/जागिर रहेको पाइएको छ।

बलौटे माटो प्रकार भएको यस वडाको मुख्य बालीनाली धान, मकै, गहुँ, मसुरो, चना, तोरी आदि उत्पादन हुने गरेको देखिन्छ। त्यस्तै आलु, प्याज, सिमि, टमाटर, काँक्रा, फर्सी, पिंडालु, खुर्सानी आदि तरकारी तथा आँप, केरा आदि फलफूल फल्ने गरेको पाइएको छ र नजिकको बजारको रूपमा कोहलपुर हाटबजार रहेको छ। साज, साल, खैर, आदि बनस्पति यस वडाको

वनमा पाइन्छ भने बादर, बदेल, मृग, चितुवा, बाघ, राते, स्याल, खरायो आदि वन्यजन्तु रहेको पाइएको छ।

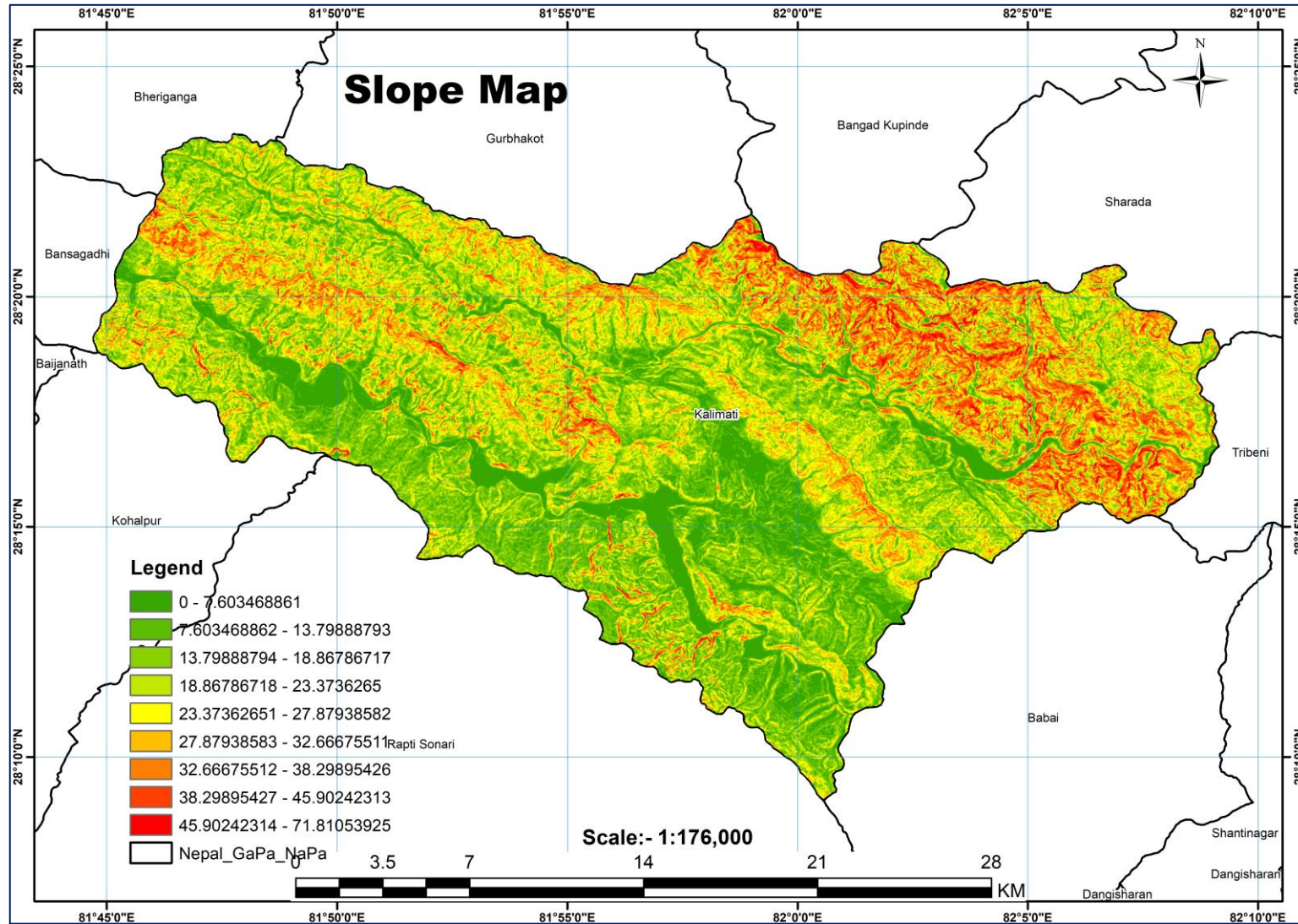
ववई नदि, नाउली खोला, पतेरी खोला, ज्यामिरे खोला, खाप्परे खोला, वाकुल्ले खोला, हाउं खोला आदि नदीनाला यो वडामा पर्दछन भने घुईयावारी शिव मन्दिर, घुईयावारी देउती बज्यै मन्दिर, दुर्गा मन्दिर, ज्यामिरे खोला देउती बज्यै आदि पर्यटकीय, सांस्कृतिक तथा पुरातात्विक महत्वको क्षेत्र यस वादमा रहेका छन्।

३.२. राजनितिक नक्सा

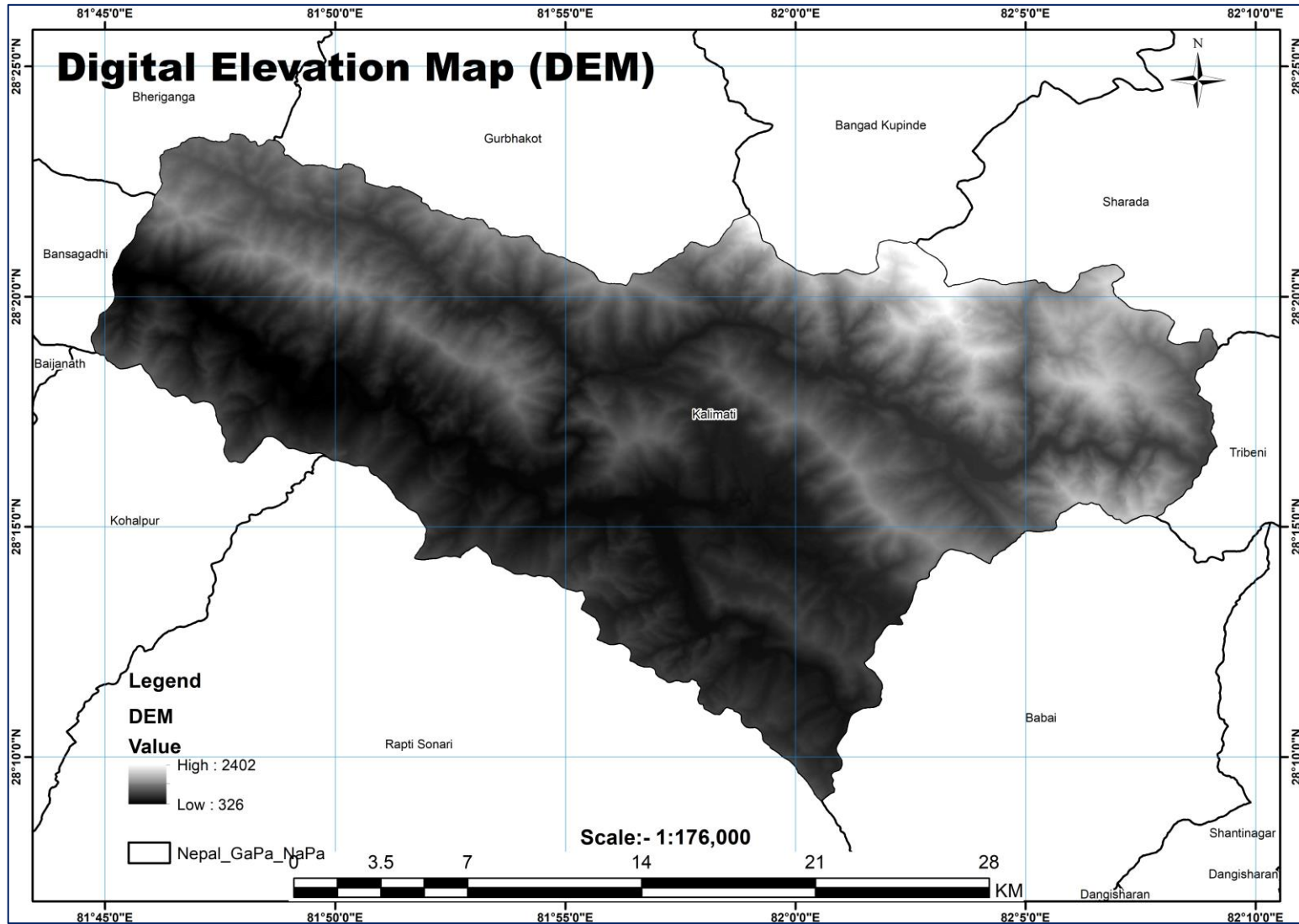
नक्सा १ कालिमाटी गाउँपालिका को राजनितिक नक्सा

३.३. Slope नक्सा

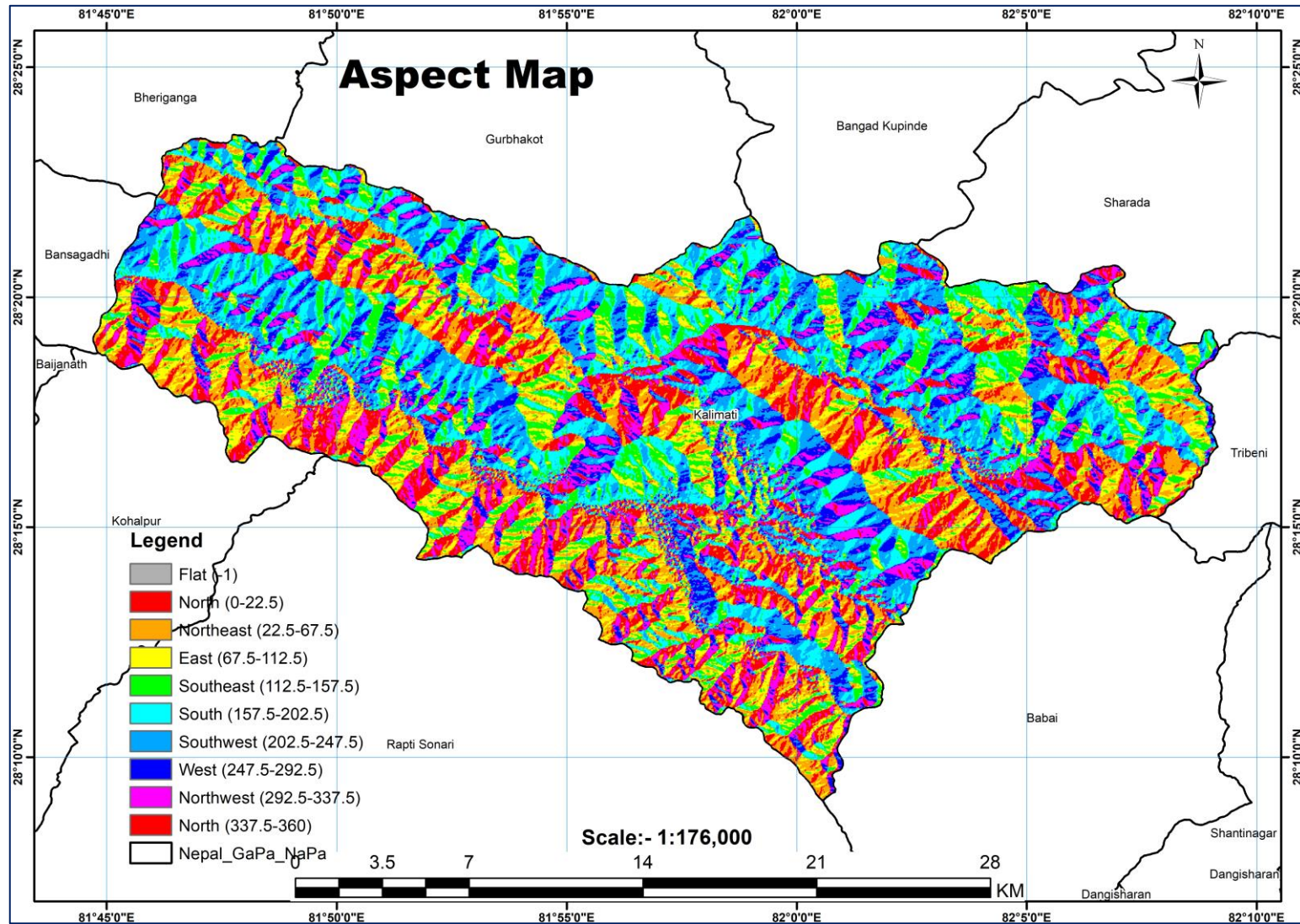
नक्सा २ कालिमाटी गाउँपालिका को Slope नक्सा

३.४. उचाई नक्सा

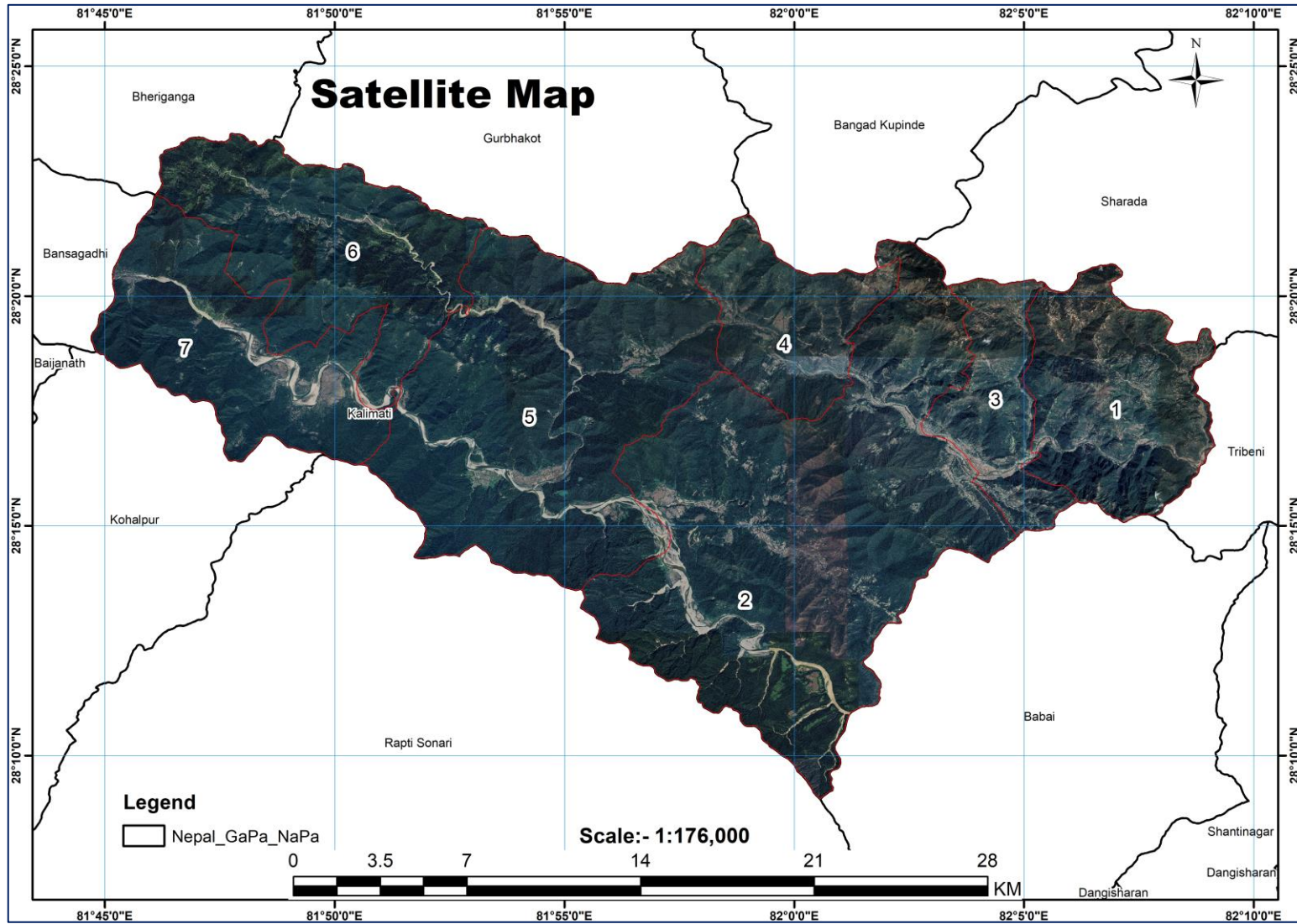
नक्सा ३ कालिमाटी गाउँपालिका को उचाई नक्सा (DEM)

३.५. Aspect नक्सा

नक्सा ४ कालिमाटी गाउँपालिका को ASPECT नक्सा

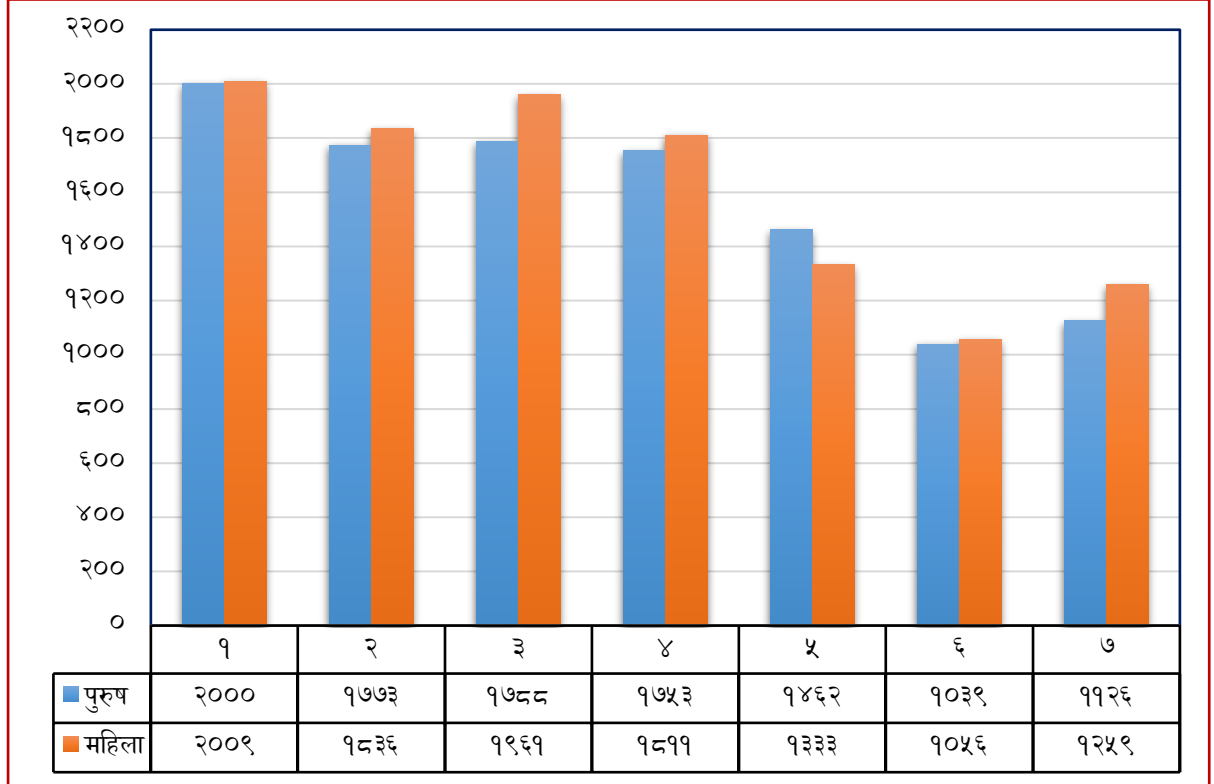
३.६. Satellite नक्सा

नक्सा ५ कालिमाटी गाउँपालिकाको SATELLITE नक्सा

३.७. जनसंख्या विवरण

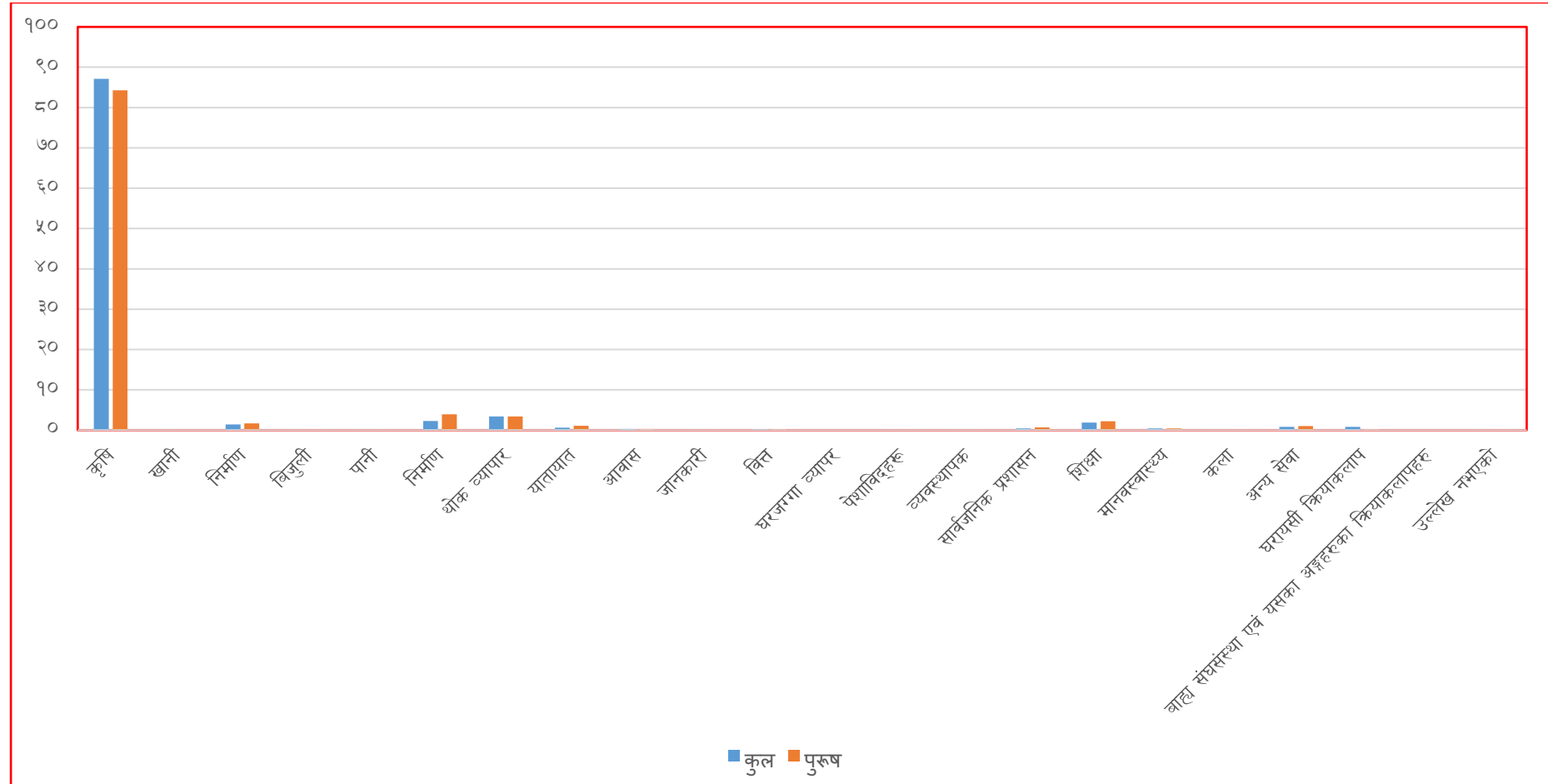
कालिमाटी गाउँपालिकाको कुल जनसंख्या जनगणना २०७८ अनुसार कुल २२२०६ रहेको छ। जसमध्ये ११२६५ (५०.७३%) महिला रहेका छन् भने १०९४१ (४९.२७%) पुरुष रहेका छन् । वडागत जनसंख्या तलको चित्रमा उल्लेख गरिएको छ ।

चित्र २ कालिमाटी गाउँपालिकाको वडागत जनसङ्ख्या स्थिति

३.८. रोजगारी विवरण

२०७८ को जनगणना अनुसार कालिमाटी गाउँपालिकामा जम्मा जनसंख्याको ८७.१ प्रतिशत जनसंख्याको मुख्य पेशाको रूपमा कृषि रहेको पाइन्छ।

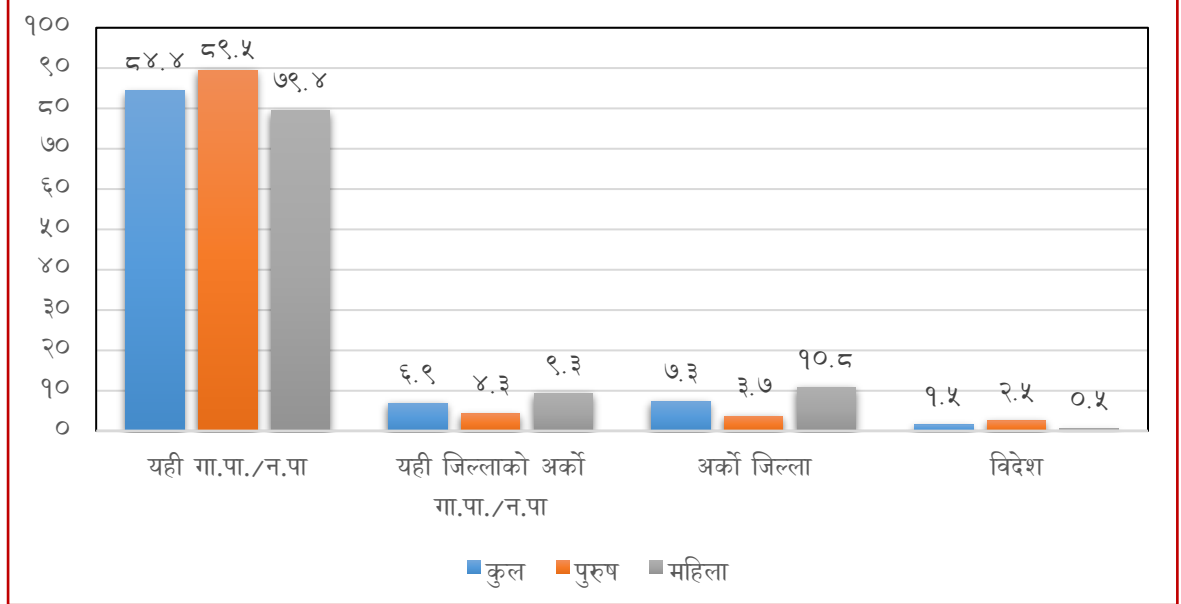

चित्र ३ गाउँपालिकाको रोजगारको अवस्था प्रतिशतमा

(Handwritten signature)

३.९. जनसंख्या बसाइ सराइ

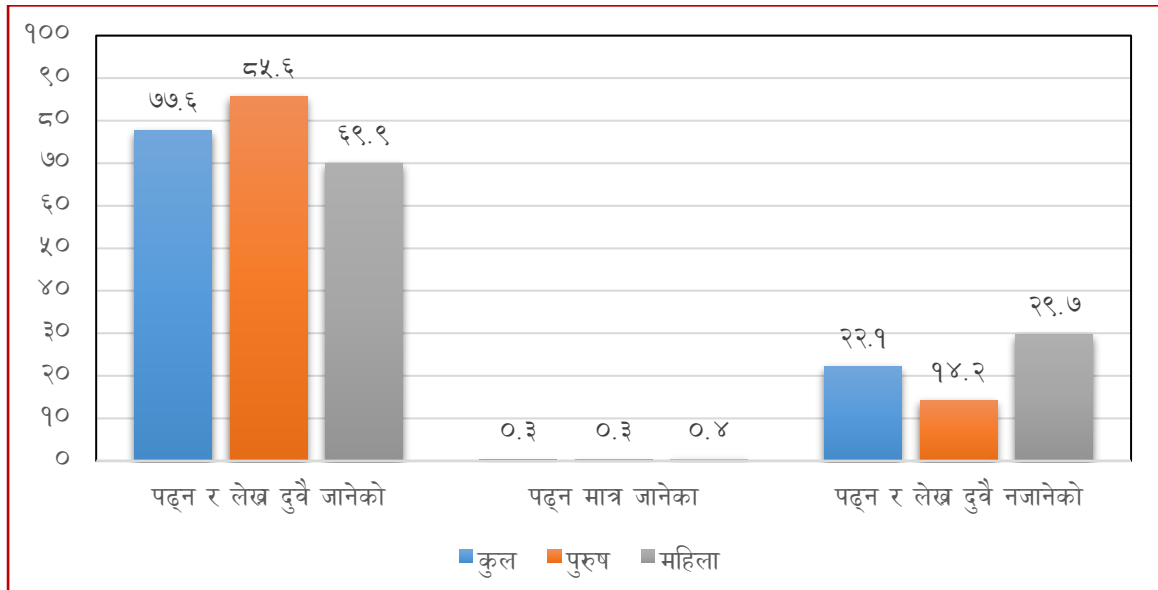
२०७८ को जनगणना अनुसार यस गाउँपालिकाको जम्मा जनसंख्या मध्ये ८४.४ प्रतिशत जनसंख्याले यहि गाउँपालिका भित्र बसाइ सरेको देखिन्छ र १.५ प्रतिशत जनसंख्या विदेशिएको पाइन्छ ।

चित्र ४ गाउँपालिकाको बसाई सराइ स्थिति प्रतिशतमा

३.१०. शैक्षिक स्थिति

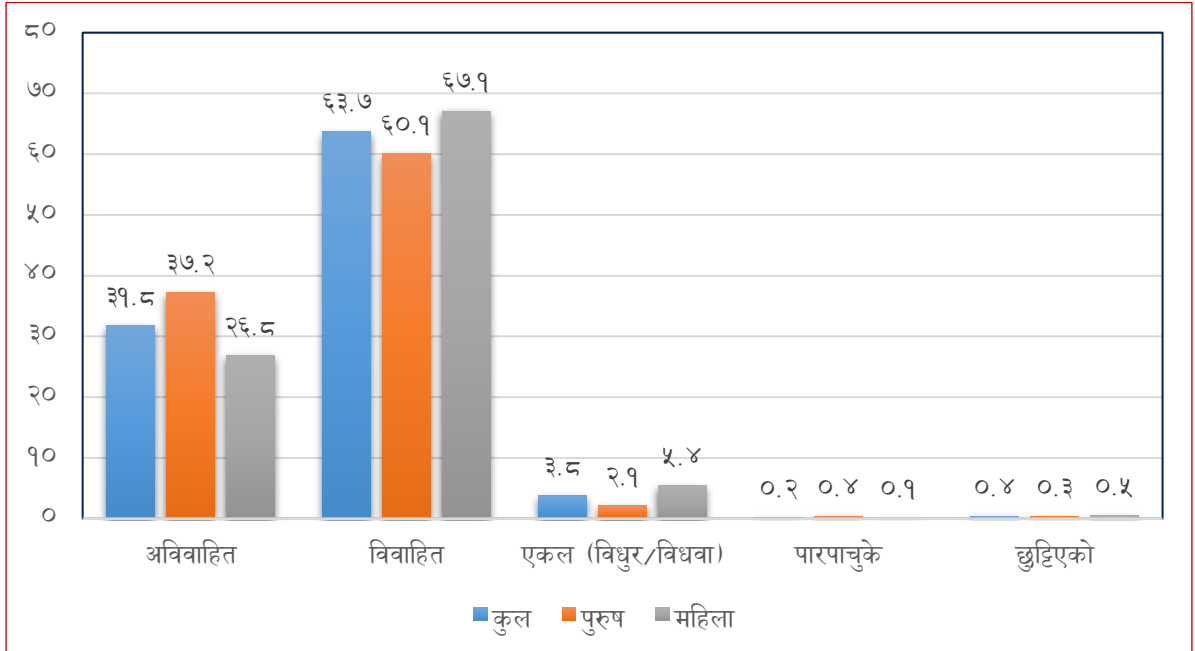
२०७८ को जनगणना अनुसार यस गाउँपालिकाको ७७.६ प्रतिशत जनसंख्याले दुवै पढ्न र लेख्न सक्षम रहेको, ०.३ प्रतिशत जनसंख्या पढ्न मात्र सक्षम रहेको र २२.१ प्रतिशत जनसंख्या अशिक्षित रहेको देखिन्छ ।

चित्र ५ गाउँपालिकाको शैक्षिक स्थिति

३.११. बैबाहिक स्थिति

यस गाउँपालिकाको जम्मा जनसंख्या मध्ये ६३.७ प्रतिशत जनसंख्या बिबाहित, ३१.८ प्रतिशत अविवाहित र ३.८ प्रतिशत विधुवा/विधुर रहेको देखिन्छ ।

चित्र ६ गाउँपालिकाको बैबाहिक स्थिति

परिच्छेद ४. वर्तमान भू-उपयोगको अवस्था र प्रक्षेपण

४.१. वर्तमान भू-उपयोग

कालिमाटी गाउँपालिकाको भू-उपयोगलाई जम्मा १० वटा वर्गमा वर्गीकरण गरेर व्याख्या गर्न सकिन्छ:

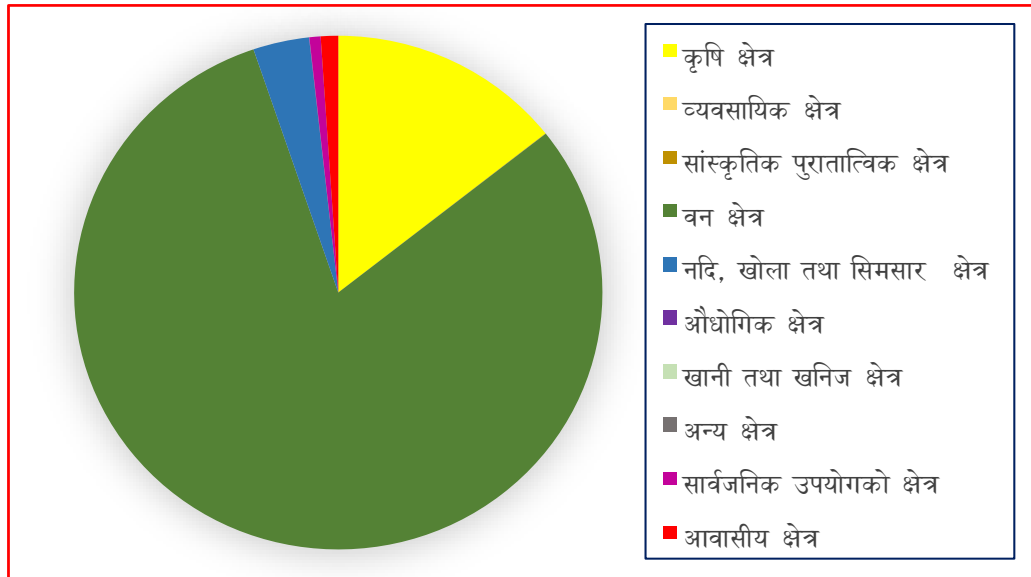
- कृषियोग्य क्षेत्र
- आवास क्षेत्र
- व्यवसायिक क्षेत्र
- औद्योगिक क्षेत्र
- खानी र खनिजहरु
- वन तथा वनस्पती क्षेत्र
- नदी तथा ताल तलैया क्षेत्र
- सार्वजनिक क्षेत्र
- धार्मिक तथा सांस्कृतिक क्षेत्र
- अन्य क्षेत्र

४.२. गाउँपालिकाको भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था

कालिमाटी गाउँपालिकाको कुल क्षेत्रफल ५००२९.०७ हेक्टर रहेको छ। उक्त क्षेत्रफल मध्ये अधिकांस भुभाग वनले ओगटेको पाइन्छ भने दोस्रो धेरै क्षेत्रफल कृषि क्षेत्रले ओगटेको देख्न सकिन्छ। यस पालिकाको जनघनत्व थोरै रहेकाले आवासीय क्षेत्र एकदमै कम रहेको छ र अहिले उक्त पालिकामा कुनै पनि प्रकारका औद्योगिक क्षेत्र हरू पनि नरहेको पाइन्छ। भू-उपयोग वर्गीकरणको आधारमा अध्ययन तथा अवलोकनको आधारमा कालिमाटी गाउँपालिकामा कृषि क्षेत्रले १४.३६%, आवास क्षेत्रले १.०६%, व्यवसायिक क्षेत्रले ०.०%, औद्योगिक क्षेत्रले ०.०२%, वन तथा वनस्पती क्षेत्रले ८०.४१%, नदी तथा ताल तलैया क्षेत्रले ३.४३%, सांस्कृतिक पुरातात्विक क्षेत्रले ०.०२% तथा सार्वजनिक क्षेत्रले ०.६८% क्षेत्रफल ओगटेको छ। कालिमाटी गाउँपालिका अद्यावधिक भू-उपयोग योजनाको विवरणलाई तलको तालिकामा देखाइएको छ। यस गाउँपालिकाको भू-उपयोगको वडागत विवरण पनि तलको तालिकामा देखाइएको छ।

तालिका १ कालिमाटी गाउँपालिकाको भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था

भूउपयोग वर्गिकरण	जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर)	क्षेत्रफल (%)
कृषि क्षेत्र	७१८६.०९	१४.३६%
व्यवसायिक क्षेत्र	०.६३	०.००%
सांस्कृतिक पुरातात्विक क्षेत्र	९.७६	०.०२%
वन क्षेत्र	४०२२९.८५	८०.४१%
नदि, खोला तथा सिमसार क्षेत्र	१७१७.०७	३.४३%
औधोगिक क्षेत्र	१०.६२	०.०२%
खानी तथा खनिज क्षेत्र	०.	०.००%
अन्य क्षेत्र	०.	०.००%
सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्र	३४२.३८	०.६८%
आवासीय क्षेत्र	५३२.६७	१.०६%
जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर)	५००२९.०७	१००.००%

वृत्तचित्र नं. १ गाउँपालिकाको भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था

तालिका २ गाउँपालिकाको भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था (२०८०), वडागत

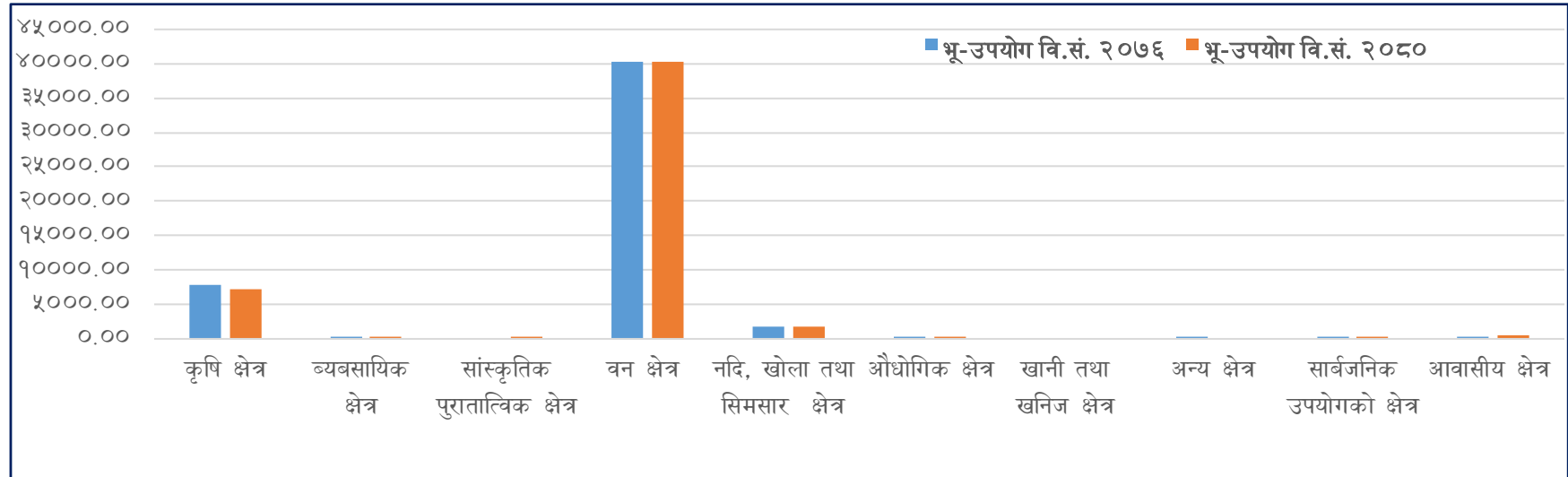
वडा न.	कृषि क्षेत्र	ब्यवसायिक क्षेत्र	सांस्कृतिक पुरातात्विक क्षेत्र	वन क्षेत्र	नदि, खोला तथा सिमसार क्षेत्र	औधोगिक क्षेत्र	खानी तथा खनिज क्षेत्र	अन्य क्षेत्र	सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्र	आवासीय क्षेत्र	कैफियत
१	१८४४.३९	०.१३	०.७१	२९५२.७६	४६.४०	०.००	०.००	०.००	६२.६०	२३.४३	
२	१७८०.३२	०.०८	६.८२	१३१६४.८७	५५७.७५	९.८२	०.००	०.००	६८.२०	१५७.०६	
३	९५८.८५	०.१८	०.८०	१४८६.१७	२७.९३	०.०२	०.००	०.००	४६.०४	९६.५४	
४	७६६.५६	०.०५	०.०८	२२८०.५२	३१.०९	०.७९	०.००	०.००	३८.७४	६२.१५	
५	७३६.७९	०.०४	०.४७	१०२०२.४३	५५१.४४	०.००	०.००	०.००	२९.०२	५७.८६	
६	५३५.९९	०.०८	०.२९	५५१७.३२	१६७.८७	०.००	०.००	०.००	४९.३२	५४.२४	
७	५६३.१९	०.०८	०.५९	४६२५.७८	३३४.५८	०.००	०.००	०.००	४८.४६	८१.४०	
कुल जम्मा											
	७१८६.०९	०.६३	९.७६	४०२२९.८५	१७१७.०७	१०.६२	०.००	०.००	३४२.३८	५३२.६७	५००२९.०६

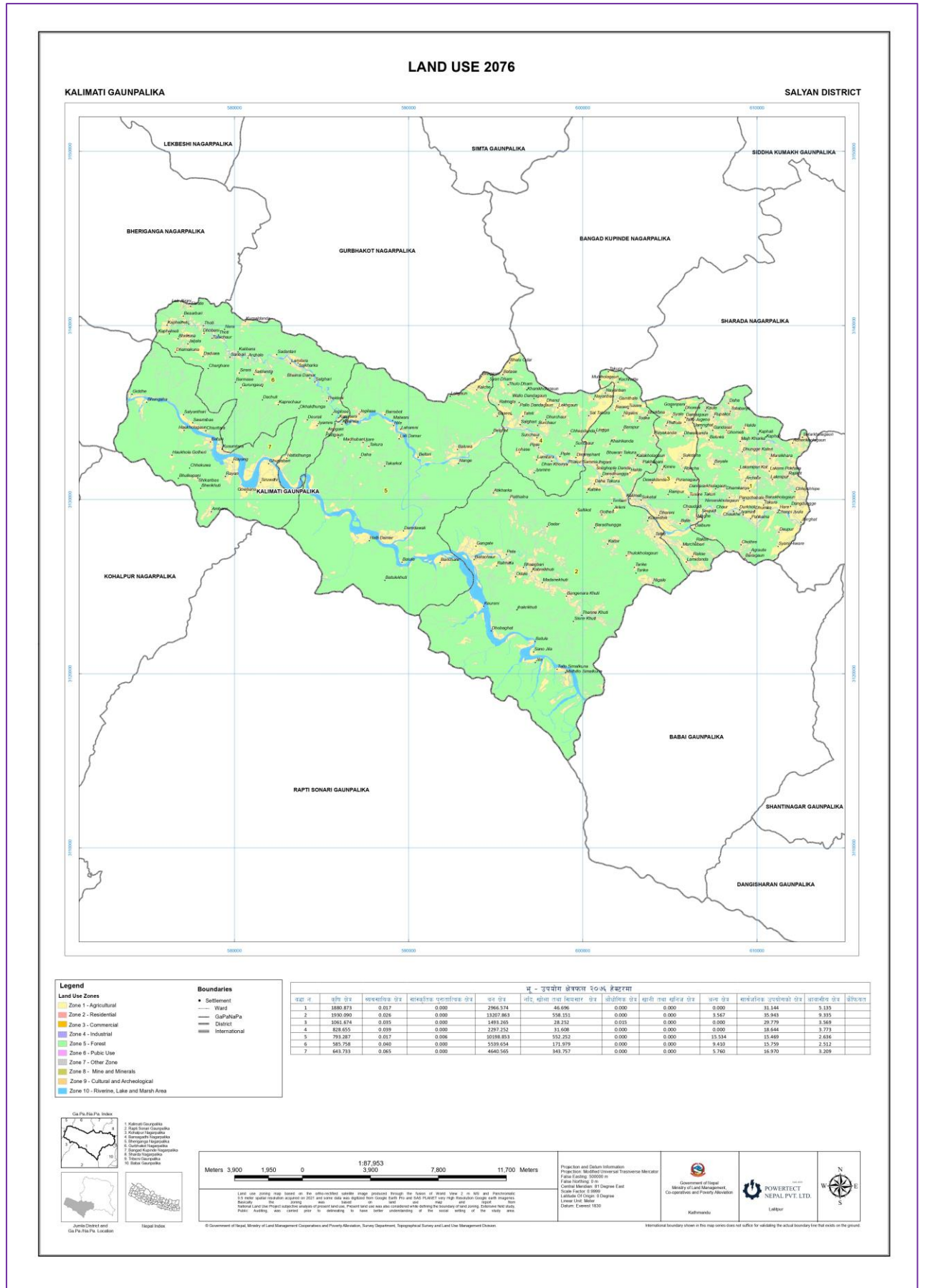
तालिका ३ वडाको भू-उपयोग वि.सं. २०७६ को अवस्था

वडा न.	कृषि क्षेत्र	ब्यवसायिक क्षेत्र	सांस्कृतिक पुरातात्विक क्षेत्र	वन क्षेत्र	नदि, खोला तथा सिमसार क्षेत्र	औधोगिक क्षेत्र	खानी तथा खनिज क्षेत्र	अन्य क्षेत्र	सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्र	आवासीय क्षेत्र	कैफियत
१	१८८०.८७	०.०२	०.००	२९६६.५७	४६.७०	०.००	०.००	०.००	३१.१४	५.१४	
२	१९३०.०९	०.०३	०.००	१३२०७.८६	५५८.१५	०.००	०.००	३.५७	३५.९४	९.३४	
३	१०६१.६७	०.०४	०.००	१४९३.२७	२८.२५	०.०२	०.००	०.००	२९.७८	३.५७	
४	८२८.६६	०.०४	०.००	२२९७.२५	३१.६१	०.००	०.००	०.००	१८.६४	३.७७	
५	७९३.२९	०.०२	०.०१	१०१९८.८५	५५२.२५	०.००	०.००	१५.५३	१५.४७	२.६४	
६	५८५.७६	०.०४	०.००	५५३९.६५	१७१.९८	०.००	०.००	९.४१	१५.७६	२.५१	
७	६४३.७३	०.०६	०.००	४६४०.५७	३४३.७६	०.००	०.००	५.७६	१६.९७	३.२१	
कुल जम्मा											
	७७२४.०७	०.२४	०.०१	४०३४४.०३	१७३२.७०	०.०२	०.००	३४.२७	१६३.७१	३०.१७	५००२९.२०

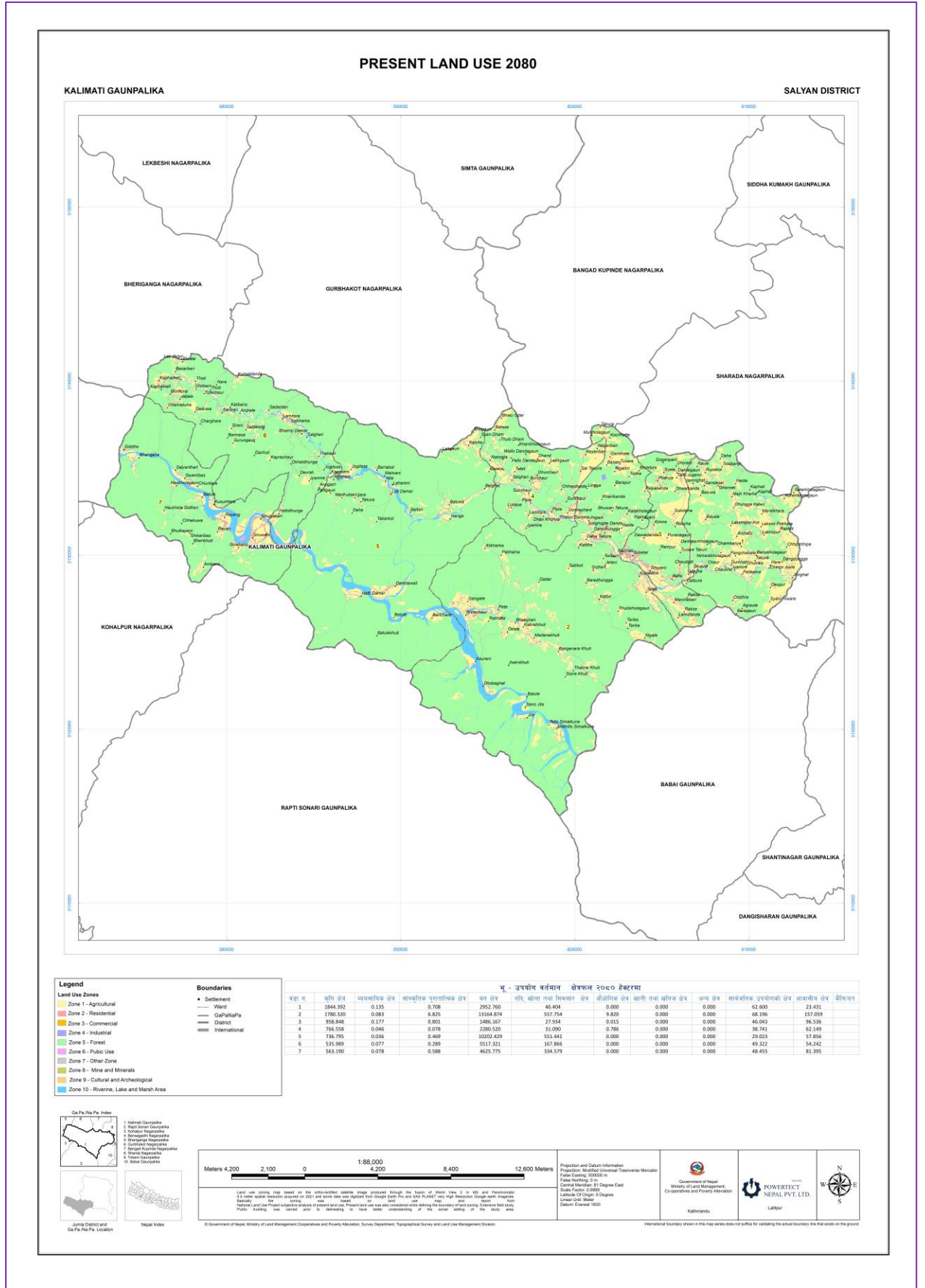
तालिका ४ गाउँपालिकाको भू उपयोगको अवस्था वि.सं. २०७६ र वि.सं. २०८० को तुलना

भू-उपयोग	कृषि क्षेत्र	ब्यवसायिक क्षेत्र	सांस्कृतिक पुरातात्विक क्षेत्र	वन क्षेत्र	नदि, खोला तथा सिमसार क्षेत्र	औधोगिक क्षेत्र	खानी तथा खनिज क्षेत्र	अन्य क्षेत्र	सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्र	आवासीय क्षेत्र
भू-उपयोग वि.सं. २०७६	७७२४.०७	०.२४	०.०१	४०३४४.०३	१७३२.७०	०.०२	०.००	३४.२७	१६३.७१	३०.१७
भू-उपयोग वि.सं. २०८०	७१८६.०९	०.६३	९.७६	४०२२९.८५	१७१७.०७	१०.६२	०.००	०.००	३४२.३८	५३२.६७
क्षेत्र परिवर्तन (%)	-६.९६%	१६४.८८%	१५०२७२.६३%	-०.२८%	-०.९०%	६९२६७.२८%	-	-१००.००%	१०९.१४%	१६६५.६८%

नक्सा ६ गाउँपालिकाको वि.सं. २०७६ को भू-उपयोगको अवस्था

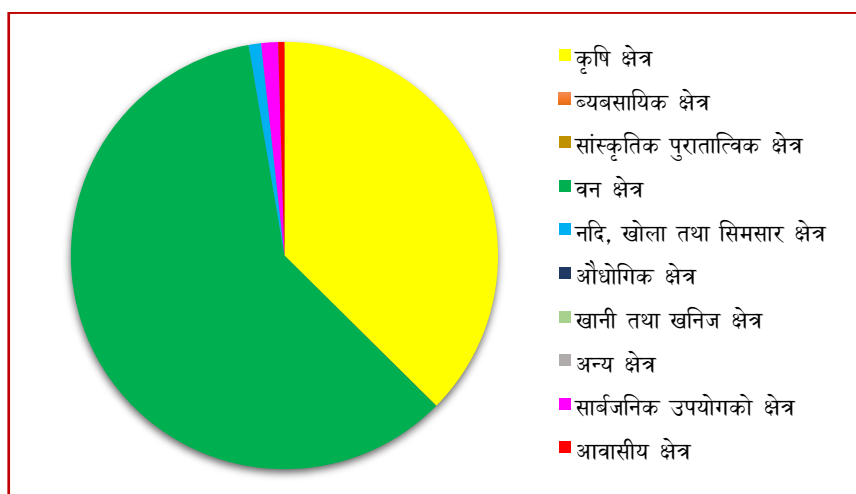
नक्सा ७ गाउँपालिकाको भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था (वि.सं. २०८०)

वडा नं. १

भू-उपयोग वर्गिकरणको आधारमा अध्ययन तथा अवलोकनको आधारमा कालिमाटी गाउँपालिका वडा नं. १ को जम्मा क्षेत्रफल ४९३०.४३ हेक्टर रहेको छ। जसमध्ये कृषि क्षेत्रमा १८४४.३९ हेक्टर (३७.४१%), व्यवसायिक क्षेत्रमा ०.१३ हेक्टर (०.००%), सांस्कृतिक पुरातात्विक क्षेत्रमा ०.७१ हेक्टर (०.०१%), वन क्षेत्रमा २९५२.७६ हेक्टर (५९.८९%), नदि, खोला तथा सिमसार क्षेत्रमा ४६.४० हेक्टर (०.९४%), औधोगिक क्षेत्रमा ०.०० हेक्टर (०.००%), खानी तथा खनिज क्षेत्रमा ०.०० हेक्टर (०.००%), अन्य क्षेत्रमा ०.०० हेक्टर (०.००%), सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्रमा ६२.६० हेक्टर (१.२७%), आवासीय क्षेत्रमा २३.४३ हेक्टर (०.४८%) क्षेत्रफलमा फैलिएको छ।

तालिका ५ वडा नं. १ को भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था

भू-उपयोग वर्गिकरण	जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर)	क्षेत्रफल (%)
कृषि क्षेत्र	१८४४.३९	३७.४१%
व्यवसायिक क्षेत्र	०.१३	०.००%
सांस्कृतिक पुरातात्विक क्षेत्र	०.७१	०.०१%
वन क्षेत्र	२९५२.७६	५९.८९%
नदि, खोला तथा सिमसार क्षेत्र	४६.४०	०.९४%
औधोगिक क्षेत्र	०.००	०.००%
खानी तथा खनिज क्षेत्र	०.००	०.००%
अन्य क्षेत्र	०.००	०.००%
सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्र	६२.६०	१.२७%
आवासीय क्षेत्र	२३.४३	०.४८%
जम्मा	४९३०.४३	१००.००%

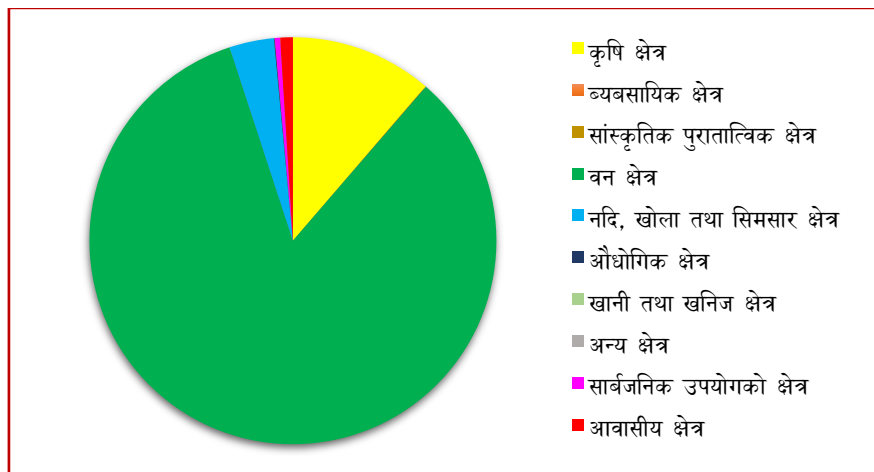
वृत्तचित्र नं. २ वडा नं. १ को भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था

वडा नं. २

भू-उपयोग वर्गिकरणको आधारमा अध्ययन तथा अवलोकनको आधारमा कालिमाटी गाउँपालिका वडा नं. २ को जम्मा क्षेत्रफल १५७४४.९३ हेक्टर रहेको छ। जसमध्ये कृषि क्षेत्रमा १७८०.३२ हेक्टर (११.३१%), व्यवसायिक क्षेत्रमा ०.०८ हेक्टर (०.००%), सांस्कृतिक पुरातात्विक क्षेत्रमा ६.८२ हेक्टर (०.०४%), वन क्षेत्रमा १३१६४.८७ हेक्टर (८३.६१%), नदि, खोला तथा सिमसार क्षेत्रमा ५५७.७५ हेक्टर (३.५४%), औद्योगिक क्षेत्रमा ९.८२ हेक्टर (०.०६%), खानी तथा खनिज क्षेत्रमा ०.०० हेक्टर (०.००%), अन्य क्षेत्रमा ०.०० हेक्टर (०.००%), सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्रमा ६८.२० हेक्टर (०.४३%), आवासीय क्षेत्रमा १५७.०६ हेक्टर (१.००%) क्षेत्रफलमा फैलिएको छ।

तालिका ६ वडा नं. २ को भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था

भू-उपयोग वर्गिकरण	जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर)	क्षेत्रफल (%)
कृषि क्षेत्र	१७८०.३२	११.३१%
व्यवसायिक क्षेत्र	०.०८	०.००%
सांस्कृतिक पुरातात्विक क्षेत्र	६.८२	०.०४%
वन क्षेत्र	१३१६४.८७	८३.६१%
नदि, खोला तथा सिमसार क्षेत्र	५५७.७५	३.५४%
औद्योगिक क्षेत्र	९.८२	०.०६%
खानी तथा खनिज क्षेत्र	०.००	०.००%
अन्य क्षेत्र	०.००	०.००%
सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्र	६८.२०	०.४३%
आवासीय क्षेत्र	१५७.०६	१.००%
जम्मा	१५७४४.९३	१००.००%

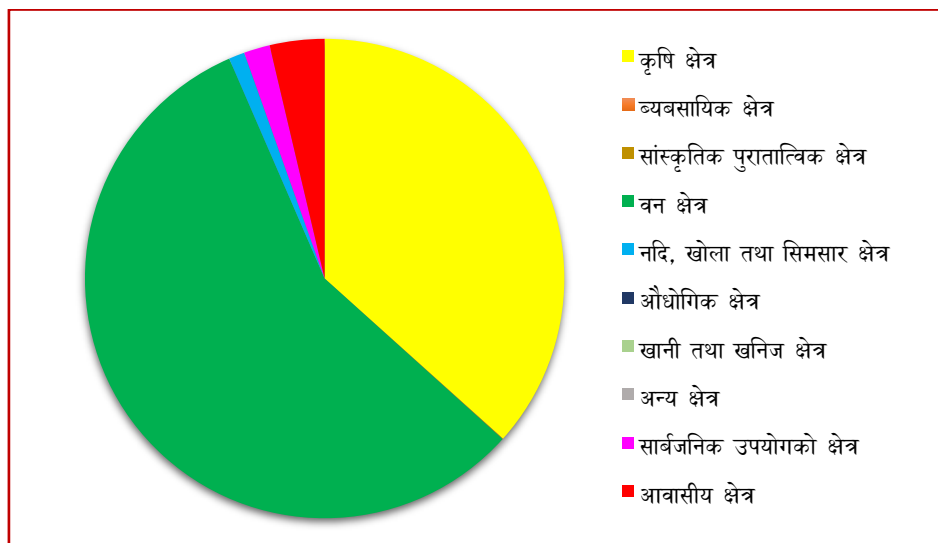
वृत्तचित्र नं. ३ वडा नं. २ को भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था

वडा नं. ३

भू-उपयोग वर्गिकरणको आधारमा अध्ययन तथा अवलोकनको आधारमा कालिमाटी गाउँपालिका वडा नं. ३ को जम्मा क्षेत्रफल २६१६.५२ हेक्टर रहेको छ। जसमध्ये कृषि क्षेत्रमा ९५८.८५ हेक्टर (३६.६५%), व्यवसायिक क्षेत्रमा ०.१८ हेक्टर (०.०१%), सांस्कृतिक पुरातात्विक क्षेत्रमा ०.८० हेक्टर (०.०३%), वन क्षेत्रमा १४८६.१७ हेक्टर (५६.८०%), नदि, खोला तथा सिमसार क्षेत्रमा २७.९३ हेक्टर (१.०७%), औद्योगिक क्षेत्रमा ०.०२ हेक्टर (०.००%), खानी तथा खनिज क्षेत्रमा ०.०० हेक्टर (०.००%), अन्य क्षेत्रमा ०.०० हेक्टर (०.००%), सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्रमा ४६.०४ हेक्टर (१.७६%), आवासीय क्षेत्रमा ९६.५४ हेक्टर (३.६९%) क्षेत्रफलमा फैलिएको छ।

तालिका ७ वडा नं. ३ को भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था

भू-उपयोग वर्गिकरण	जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर)	क्षेत्रफल (%)
कृषि क्षेत्र	९५८.८५	३६.६५%
व्यवसायिक क्षेत्र	०.१८	०.०१%
सांस्कृतिक पुरातात्विक क्षेत्र	०.८०	०.०३%
वन क्षेत्र	१४८६.१७	५६.८०%
नदि, खोला तथा सिमसार क्षेत्र	२७.९३	१.०७%
औद्योगिक क्षेत्र	०.०२	०.००%
खानी तथा खनिज क्षेत्र	०.००	०.००%
अन्य क्षेत्र	०.००	०.००%
सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्र	४६.०४	१.७६%
आवासीय क्षेत्र	९६.५४	३.६९%
जम्मा	२६१६.५२	१००.००%

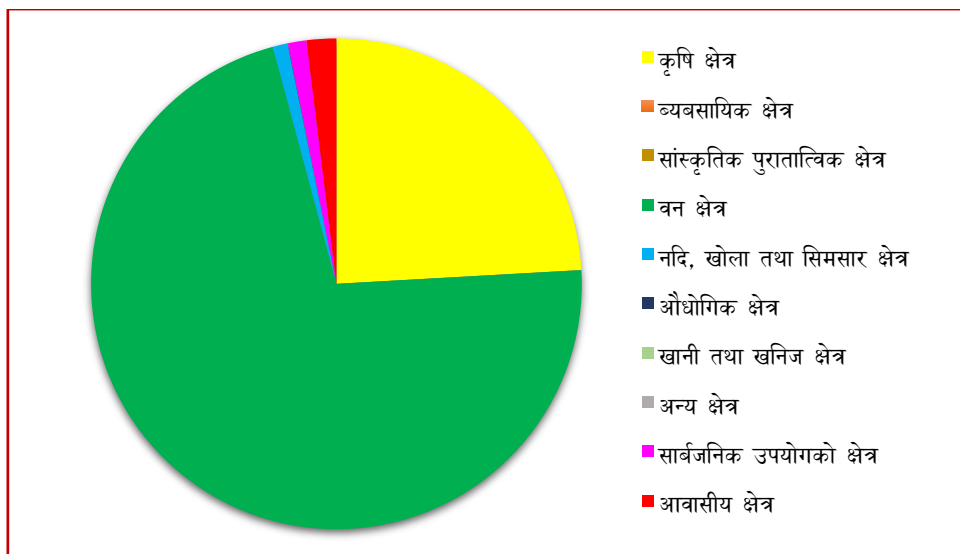
वृत्तचित्र नं. ४ वडा नं. ३ को भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था

वडा नं. ४

भू-उपयोग वर्गिकरणको आधारमा अध्ययन तथा अवलोकनको आधारमा कालिमाटी गाउँपालिका वडा नं. ४ को जम्मा क्षेत्रफल ३१७९.९७ हेक्टर रहेको छ। जसमध्ये कृषि क्षेत्रमा ७६६.५६ हेक्टर (२४.११%), व्यवसायिक क्षेत्रमा ०.०५ हेक्टर (०.००%), सांस्कृतिक पुरातात्विक क्षेत्रमा ०.०८ हेक्टर (०.००%), वन क्षेत्रमा २२८०.५२ हेक्टर (७१.७२%), नदि, खोला तथा सिमसार क्षेत्रमा ३१.०९ हेक्टर (०.९८%), औद्योगिक क्षेत्रमा ०.७९ हेक्टर (०.०२%), खानी तथा खनिज क्षेत्रमा ०.०० हेक्टर (०.००%), अन्य क्षेत्रमा ०.०० हेक्टर (०.००%), सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्रमा ३८.७४ हेक्टर (१.२२%), आवासीय क्षेत्रमा ६२.१५ हेक्टर (१.९५%) क्षेत्रफलमा फैलिएको छ।

तालिका ८ वडा नं. ४ को भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था

भू-उपयोग वर्गिकरण	जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर)	क्षेत्रफल (%)
कृषि क्षेत्र	७६६.५६	२४.११%
व्यवसायिक क्षेत्र	०.०५	०.००%
सांस्कृतिक पुरातात्विक क्षेत्र	०.०८	०.००%
वन क्षेत्र	२२८०.५२	७१.७२%
नदि, खोला तथा सिमसार क्षेत्र	३१.०९	०.९८%
औद्योगिक क्षेत्र	०.७९	०.०२%
खानी तथा खनिज क्षेत्र	०.००	०.००%
अन्य क्षेत्र	०.००	०.००%
सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्र	३८.७४	१.२२%
आवासीय क्षेत्र	६२.१५	१.९५%
जम्मा	३१७९.९७	१००.००%

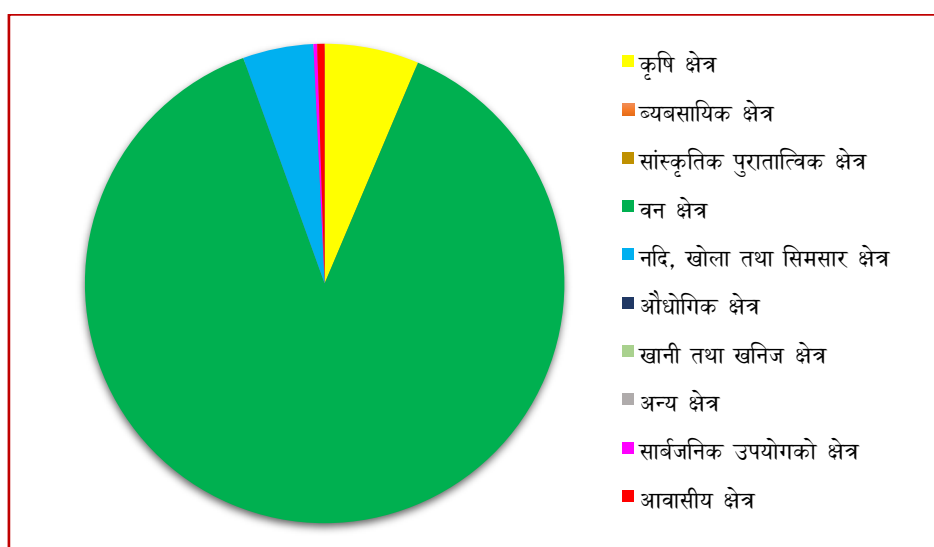
वृत्तचित्र नं. ५ वडा नं. ४ को भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था

वडा नं. ५

भू-उपयोग वर्गिकरणको आधारमा अध्ययन तथा अवलोकनको आधारमा कालिमाटी गाउँपालिका वडा नं. ५ को जम्मा क्षेत्रफल ११५७८.०५ हेक्टर रहेको छ। जसमध्ये कृषि क्षेत्रमा ७३६.७९ हेक्टर (६.३६%), व्यवसायिक क्षेत्रमा ०.०४ हेक्टर (०.००%), सांस्कृतिक पुरातात्विक क्षेत्रमा ०.४७ हेक्टर (०.००%), वन क्षेत्रमा १०२०२.४३ हेक्टर (८८.९२%), नदि, खोला तथा सिमसार क्षेत्रमा ५५९.४४ हेक्टर (४.७६%), औद्योगिक क्षेत्रमा ०.०० हेक्टर (०.००%), खानी तथा खनिज क्षेत्रमा ०.०० हेक्टर (०.००%), अन्य क्षेत्रमा ०.०० हेक्टर (०.००%), सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्रमा २९.०२ हेक्टर (०.२५%), आवासीय क्षेत्रमा ५७.८६ हेक्टर (०.५०%) क्षेत्रफलमा फैलिएको छ।

तालिका ९ वडा नं. ५ को भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था

भू-उपयोग वर्गिकरण	जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर)	क्षेत्रफल (%)
कृषि क्षेत्र	७३६.७९	६.३६%
व्यवसायिक क्षेत्र	०.०४	०.००%
सांस्कृतिक पुरातात्विक क्षेत्र	०.४७	०.००%
वन क्षेत्र	१०२०२.४३	८८.९२%
नदि, खोला तथा सिमसार क्षेत्र	५५९.४४	४.७६%
औद्योगिक क्षेत्र	०.००	०.००%
खानी तथा खनिज क्षेत्र	०.००	०.००%
अन्य क्षेत्र	०.००	०.००%
सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्र	२९.०२	०.२५%
आवासीय क्षेत्र	५७.८६	०.५०%
जम्मा	११५७८.०५	१००.००%

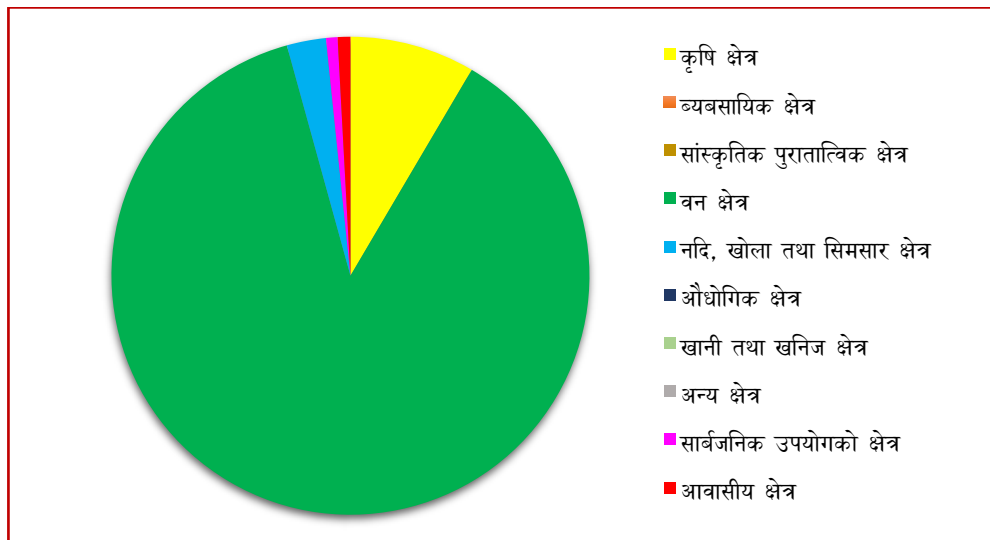
वृत्तचित्र नं. ६ वडा नं. ५ को भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था

वडा नं. ६

भू-उपयोग वर्गिकरणको आधारमा अध्ययन तथा अवलोकनको आधारमा कालिमाटी गाउँपालिका वडा नं. ६ को जम्मा क्षेत्रफल ६३२५.१० हेक्टर रहेको छ। जसमध्ये कृषि क्षेत्रमा ५३५.९९ हेक्टर (८.४७%), व्यवसायिक क्षेत्रमा ०.०८ हेक्टर (०.००%), सांस्कृतिक पुरातात्विक क्षेत्रमा ०.२९ हेक्टर (०.००%), वन क्षेत्रमा ५५१७.३२ हेक्टर (८७.२३%), नदि, खोला तथा सिमसार क्षेत्रमा १६७.८७ हेक्टर (२.६५%), औद्योगिक क्षेत्रमा ०.०० हेक्टर (०.००%), खानी तथा खनिज क्षेत्रमा ०.०० हेक्टर (०.००%), अन्य क्षेत्रमा ०.०० हेक्टर (०.००%), सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्रमा ४९.३२ हेक्टर (०.७८%), आवासीय क्षेत्रमा ५४.२४ हेक्टर (०.८६%) क्षेत्रफलमा फैलिएको छ।

तालिका १० वडा नं. ६ को भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था

भू-उपयोग वर्गिकरण	जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर)	क्षेत्रफल (%)
कृषि क्षेत्र	५३५.९९	८.४७%
व्यवसायिक क्षेत्र	०.०८	०.००%
सांस्कृतिक पुरातात्विक क्षेत्र	०.२९	०.००%
वन क्षेत्र	५५१७.३२	८७.२३%
नदि, खोला तथा सिमसार क्षेत्र	१६७.८७	२.६५%
औद्योगिक क्षेत्र	०.००	०.००%
खानी तथा खनिज क्षेत्र	०.००	०.००%
अन्य क्षेत्र	०.००	०.००%
सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्र	४९.३२	०.७८%
आवासीय क्षेत्र	५४.२४	०.८६%
जम्मा	६३२५.१०	१००.००%

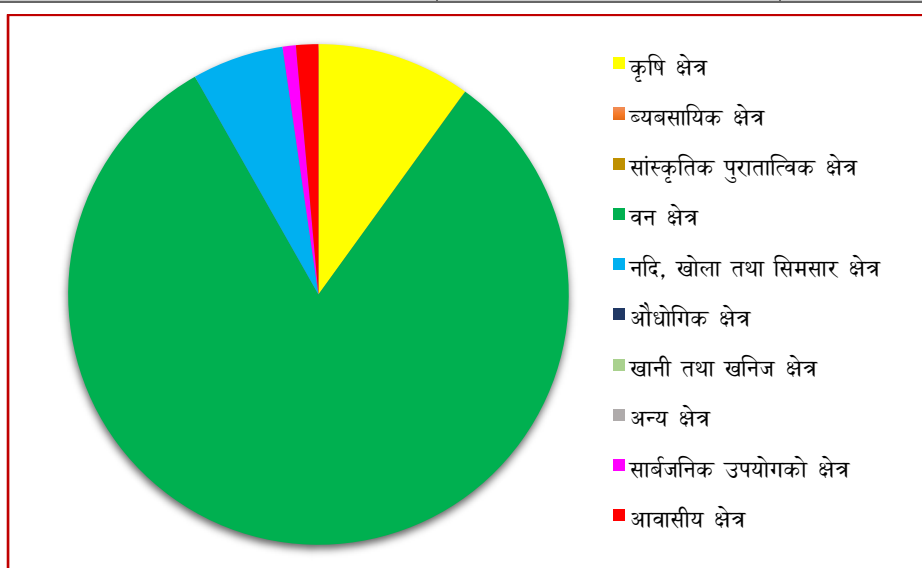
वृत्तचित्र नं. ७ वडा नं. ६ को भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था

वडा नं. ७

भू-उपयोग वर्गिकरणको आधारमा अध्ययन तथा अवलोकनको आधारमा कालिमाटी गाउँपालिका वडा नं. ७ को जम्मा क्षेत्रफल ५६३.१९ हेक्टर रहेको छ। जसमध्ये कृषि क्षेत्रमा ५६३.१९ हेक्टर (९.९६%), व्यवसायिक क्षेत्रमा ०.०८ हेक्टर (०.००%), सांस्कृतिक पुरातात्विक क्षेत्रमा ०.५९ हेक्टर (०.०१%), वन क्षेत्रमा ४६२५.७८ हेक्टर (८१.८१%), नदि, खोला तथा सिमसार क्षेत्रमा ३३४.५८ हेक्टर (५.९२%), औद्योगिक क्षेत्रमा ०.०० हेक्टर (०.००%), खानी तथा खनिज क्षेत्रमा ०.०० हेक्टर (०.००%), अन्य क्षेत्रमा ०.०० हेक्टर (०.००%), सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्रमा ४८.४६ हेक्टर (०.८६%), आवासीय क्षेत्रमा ८१.४० हेक्टर (१.४४%) क्षेत्रफलमा फैलिएको छ।

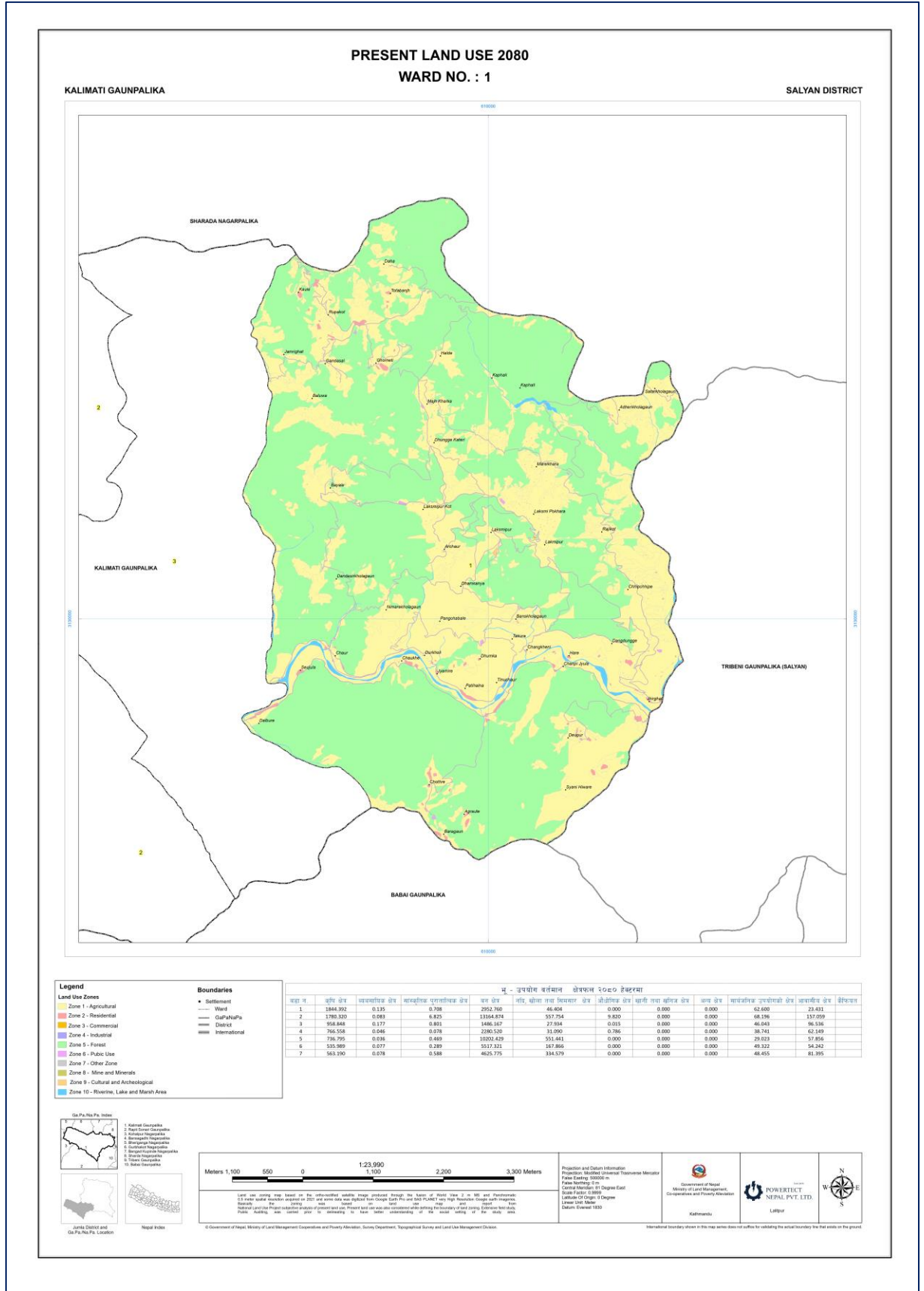
तालिका ११ वडा नं. ७ को भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था

भू-उपयोग वर्गिकरण	जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर)	क्षेत्रफल (%)
कृषि क्षेत्र	५६३.१९	९.९६%
व्यवसायिक क्षेत्र	०.०८	०.००%
सांस्कृतिक पुरातात्विक क्षेत्र	०.५९	०.०१%
वन क्षेत्र	४६२५.७८	८१.८१%
नदि, खोला तथा सिमसार क्षेत्र	३३४.५८	५.९२%
औद्योगिक क्षेत्र	०.००	०.००%
खानी तथा खनिज क्षेत्र	०.००	०.००%
अन्य क्षेत्र	०.००	०.००%
सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्र	४८.४६	०.८६%
आवासीय क्षेत्र	८१.४०	१.४४%
जम्मा	५६३.१९	९.९६%

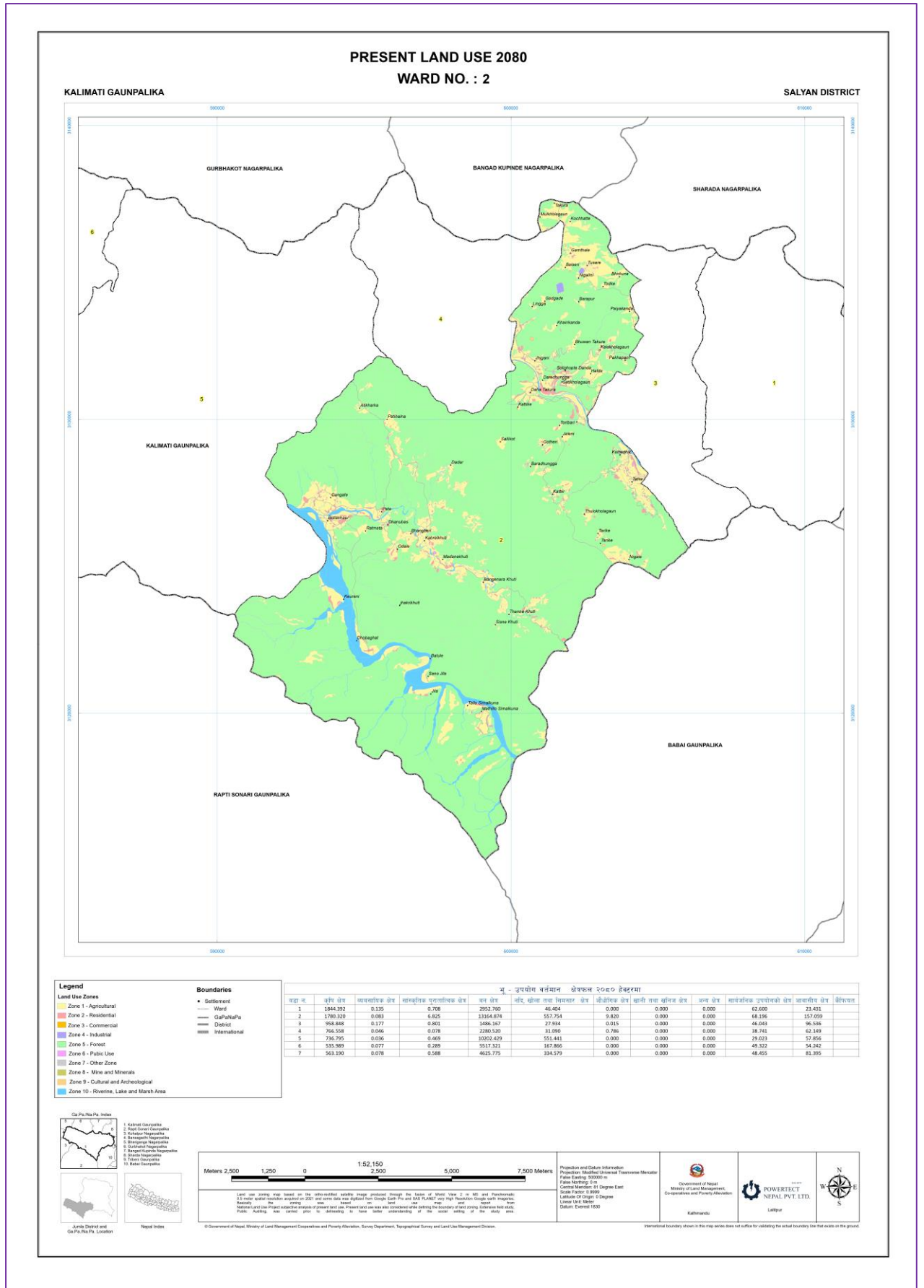

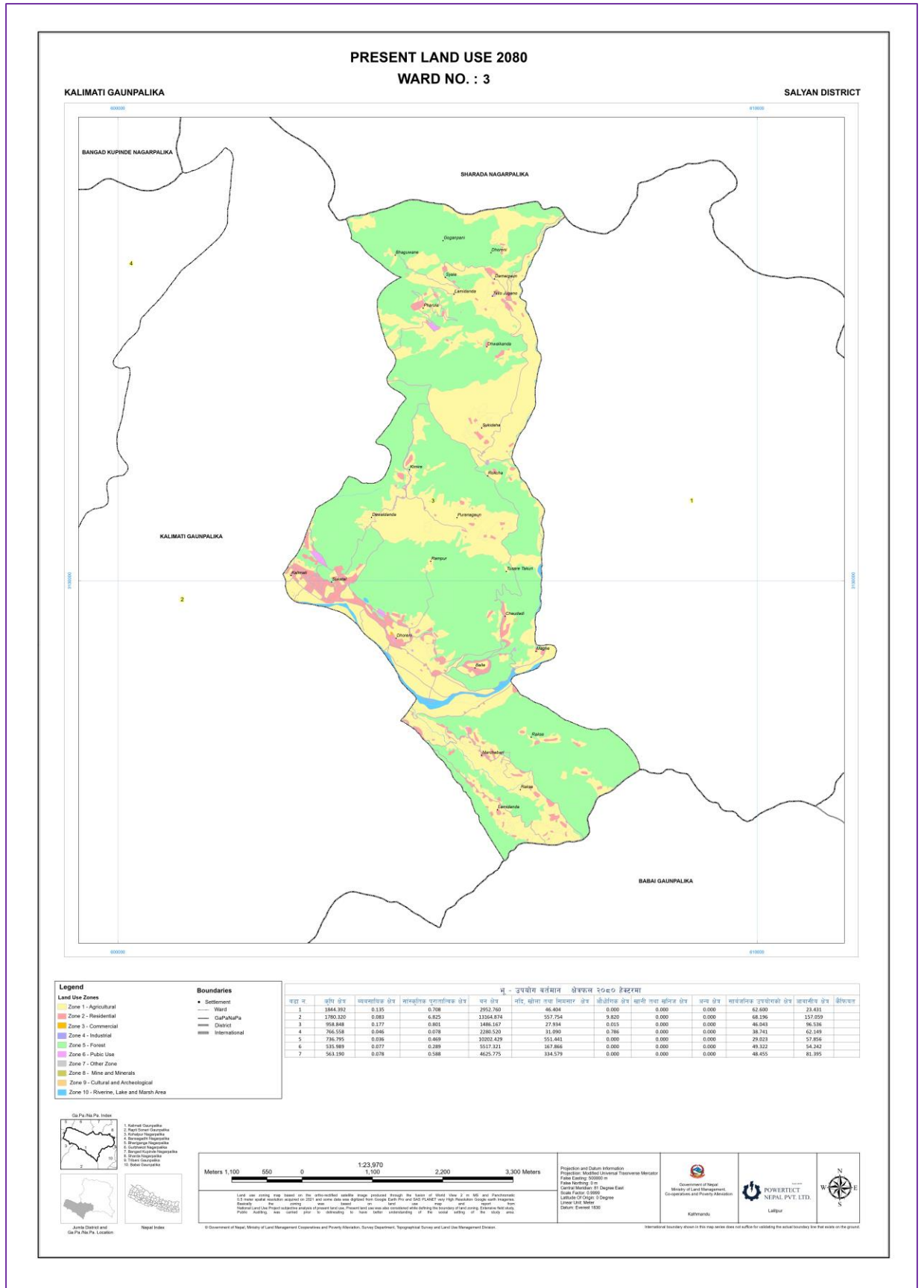
वृत्तचित्र नं. ८ वडा नं. ७ को भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था

नक्साहरू

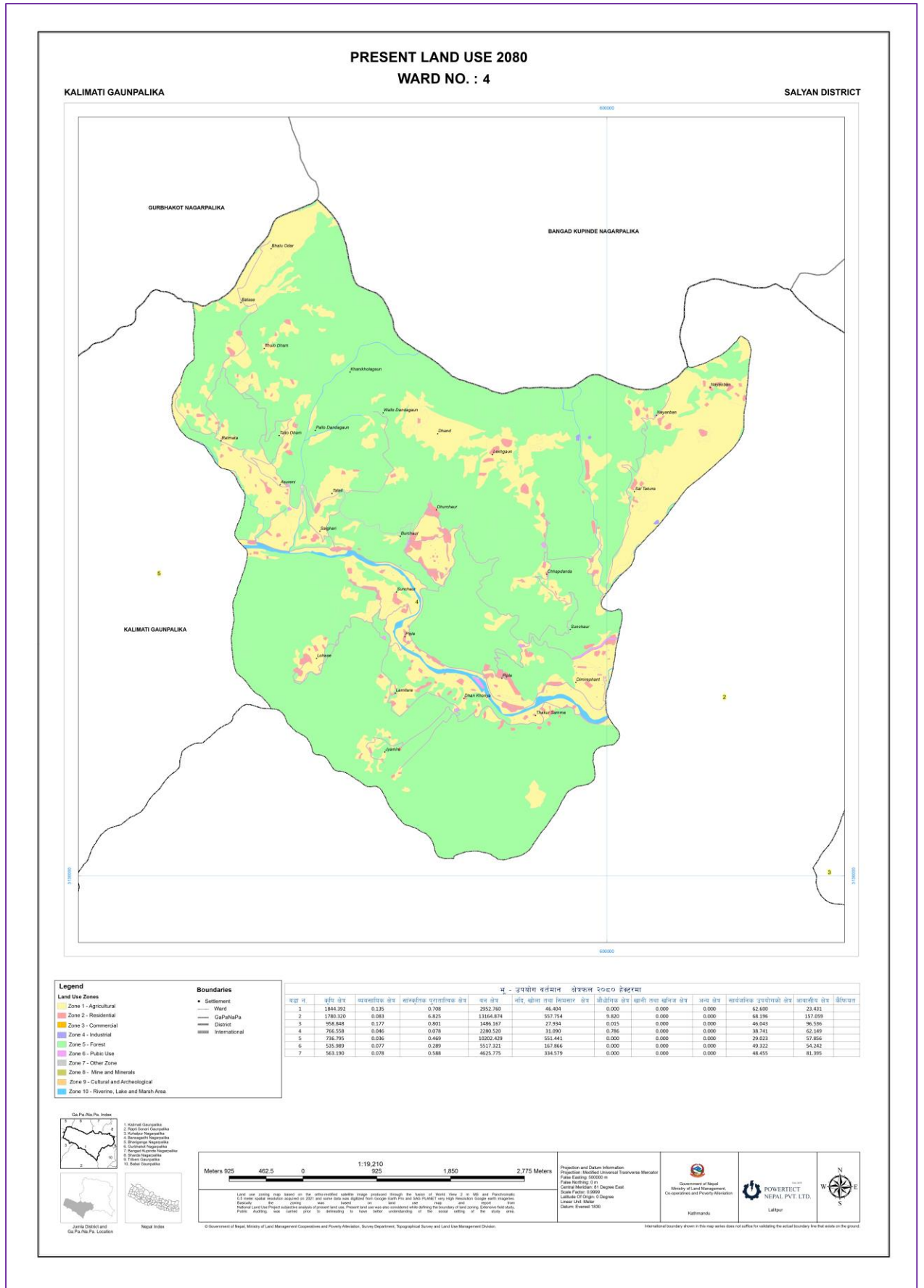

नक्सा नं. १ को वर्तमान भूउपयोग नक्सा

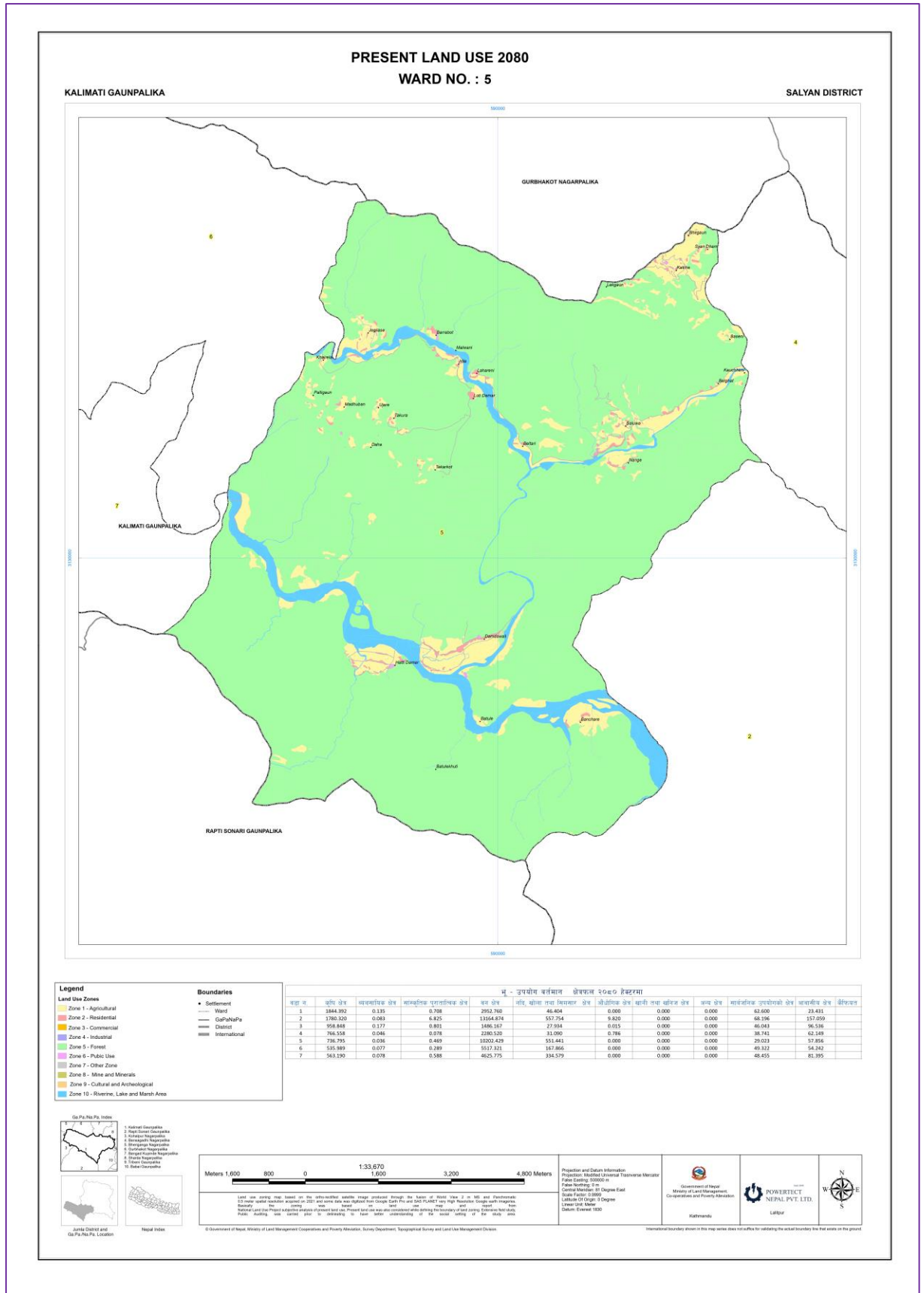

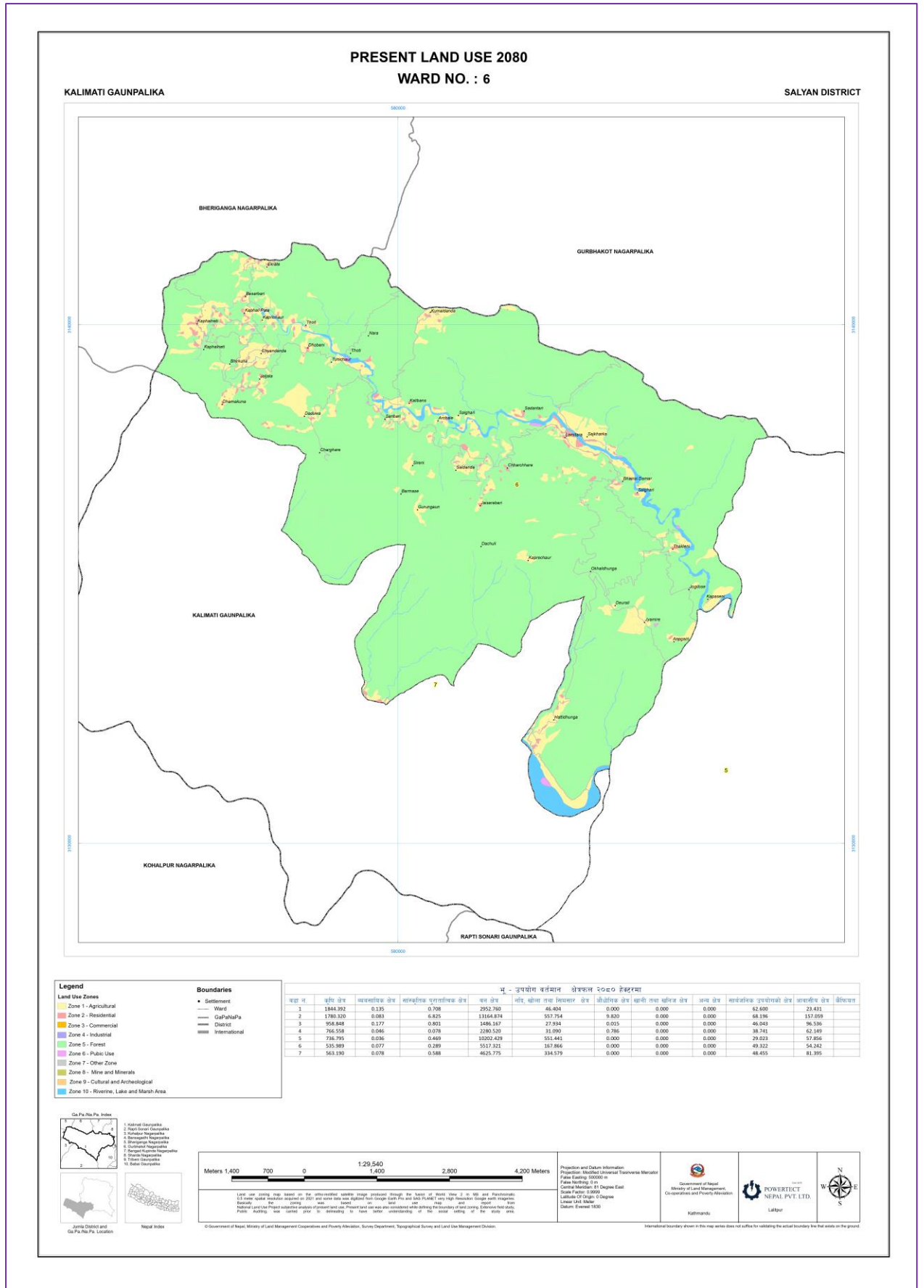
नक्सा १० वडा नं. ३ को वर्तमान भूउपयोग नक्सा

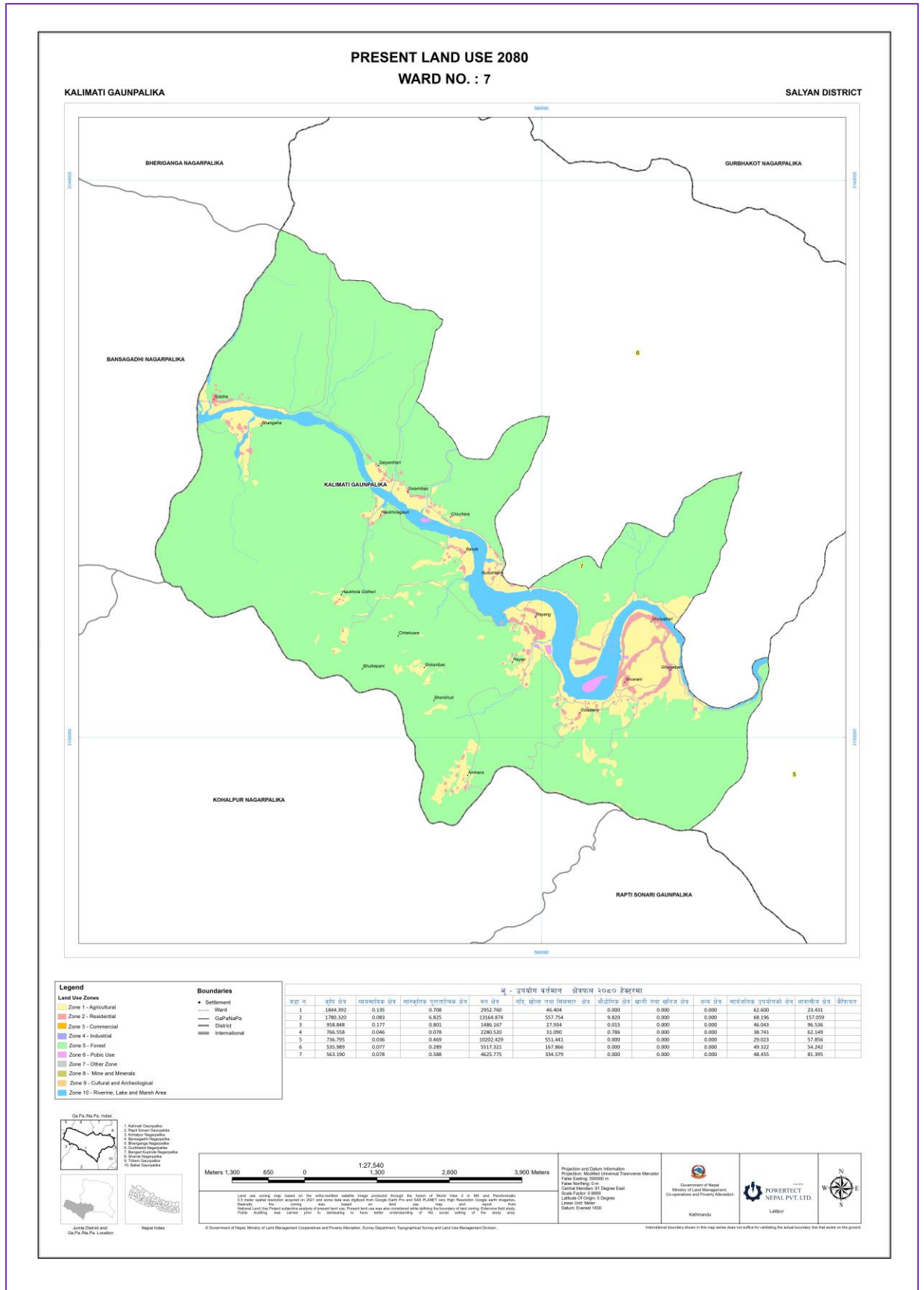
नक्सा ११ वडा नं. ४ को वर्तमान भूउपयोग नक्सा

नक्सा १२ वडा नं. ५ को वर्तमान भूउपयोग नक्सा

नक्सा १३ वडा नं. ६ को वर्तमान भूउपयोग नक्सा

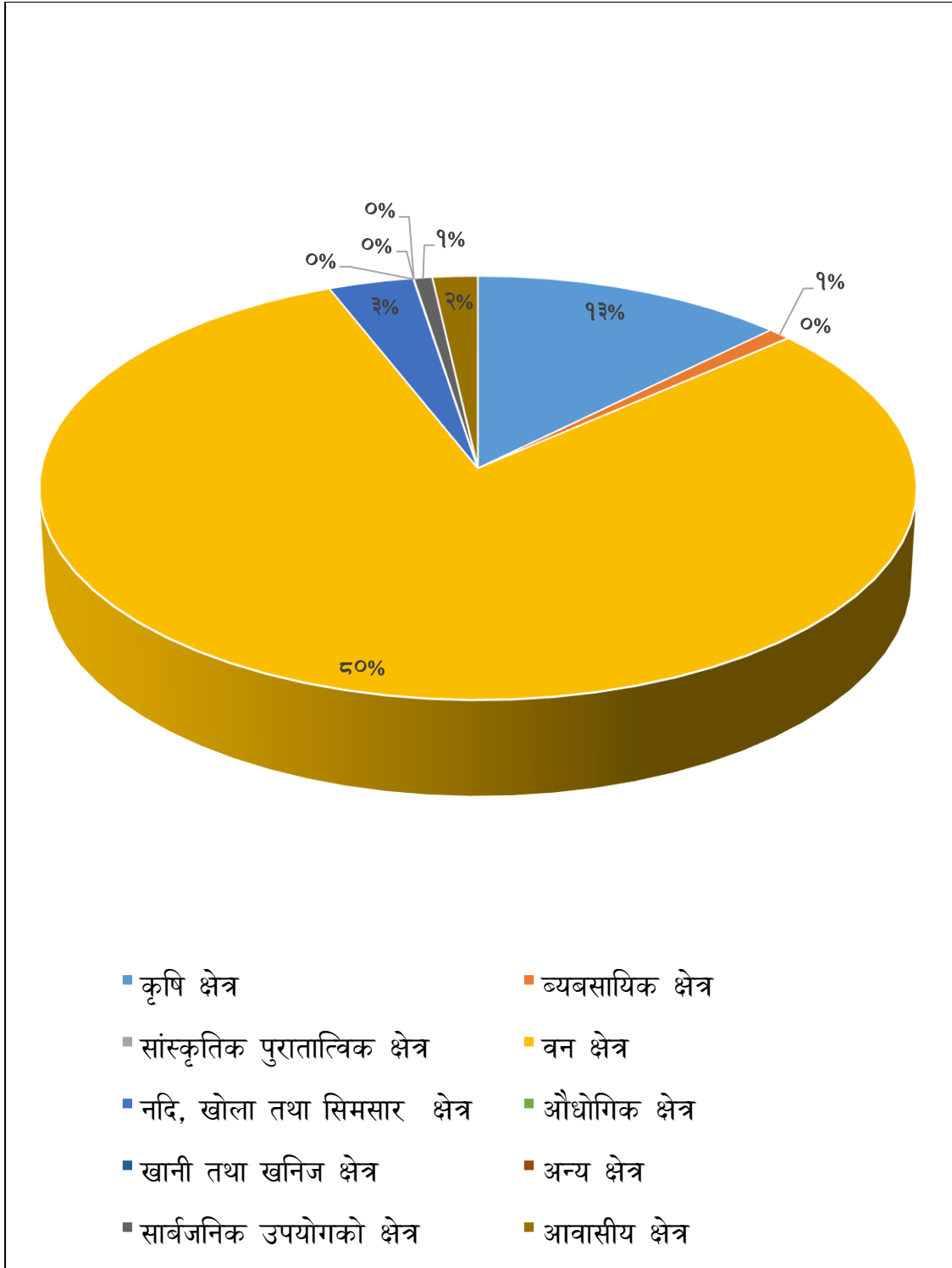

नक्सा १४ वडा नं. ७ को वर्तमान भूउपयोग नक्सा

४.३. गाउँपालिकाको अगामी १०/१५ वर्षको भू-उपयोगको वडागत भू-उपयोग योजना बढ्दो जनसंख्या र सहरीकरणका कारणले गर्दा जमिनको चाक्लाबदी गरी घडेरीका रुपमा विकास गर्ने क्रम जारी छ । जसले आगामी दिनमा कृषि योग्य जमिन मासिदै जाने र आवासीय औद्योगिक क्षेत्रहरुको क्षेत्रफल बढ्दै जाने देखिन्छ । आगामी १०—१५ वर्षको अवस्थालाई प्रक्षेपण गरेर हेर्दा कालिमाटी गाउँपालिकाको खेतीयोग्य जमिन ६३२५.८२ हेक्टरमा सिमित हुने देखिन्छ। अर्का तर्फ बढ्दो जनसंख्याको चाप र बसाइँसराईको कारण शहरी क्षेत्रको विस्तार हुने र आवासीय क्षेत्र ९१२.५३ हेक्टर पुग्नेछ । व्यावसायिक क्षेत्रमा भने व्यापक विस्तार हुने देखिन्छ र आगामी १५ वर्षमा व्यावसायिक क्षेत्र ४६७.१४ हेक्टर भू-भाग ओगट्ने प्रक्षेपण गर्न सकिन्छ । भू-उपयोगको सन्दर्भमा देखिने परिवर्तन तथा उतारचढावहरुलाई विभिन्न प्रकारका मानवीय र प्राकृतिक तत्वहरुको महत्वपूर्ण भूमिका हुन्छ। कालिमाटी गाउँपालिकाको आगामी १०—१५ वर्षमा हुने भूउपयोगको प्रक्षेपणलाई तल दिइएका तालिकाहरुमा गरिएको छ भने प्रत्येक वडाको वडागत भूउपयोग परिवर्तनको प्रक्षेपित विवरण पनि राखिएको छ।

तालिका १२ कालिमाटी गाउँपालिकाको आगामी १०—१५ वर्षको भूउपयोगको प्रक्षेपण

भू-उपयोग वर्गिकरण	जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर)	क्षेत्रफल (%)
कृषि क्षेत्र	६३२५.८२	१२.६४%
व्यावसायिक क्षेत्र	४६७.१४	०.९३%
सांस्कृतिक पुरातात्विक क्षेत्र	९.७६	०.०२%
वन क्षेत्र	४०२१४.५०	८०.३८%
नदि, खोला तथा सिमसार क्षेत्र	१७१६.५१	३.४३%
औद्योगिक क्षेत्र	१०.६२	०.०२%
खानी तथा खनिज क्षेत्र	०.००	०.००%
अन्य क्षेत्र	०.००	०.००%
सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्र	३७२.३१	०.७४%
आवासीय क्षेत्र	९१२.५३	१.८२%
जम्मा क्षेत्रफल	५००२९.१९	१००.००%

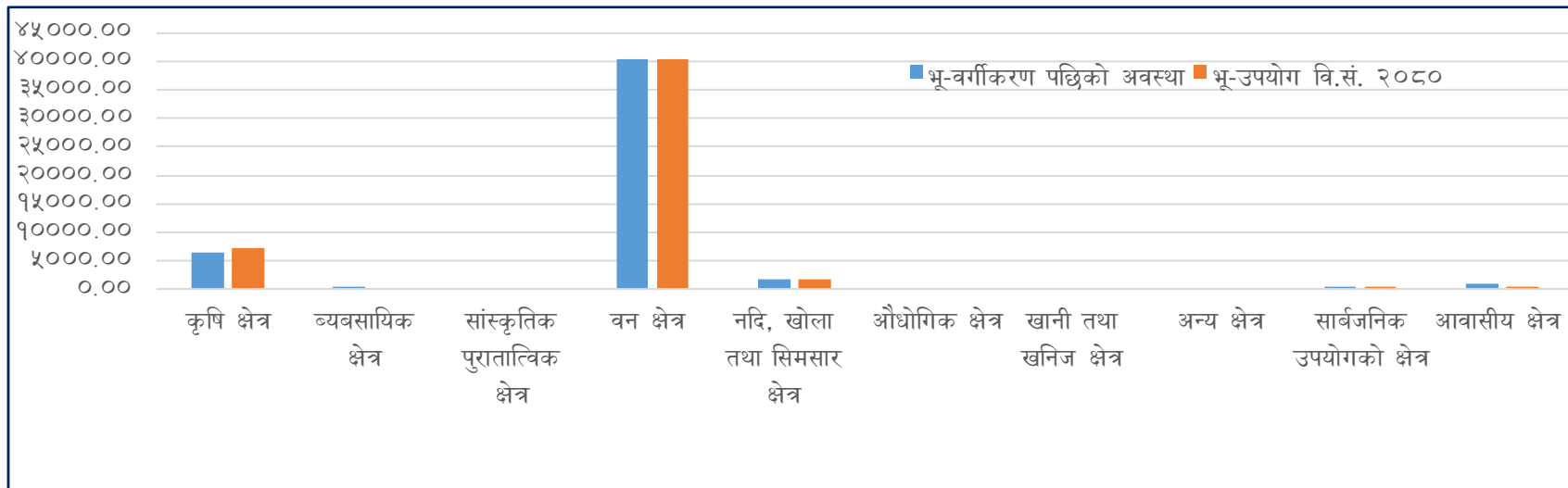
वृत्तचित्र नं. ९ कालिमाटी गाउँपालिकाको भूउपयोगको वर्गीकरण

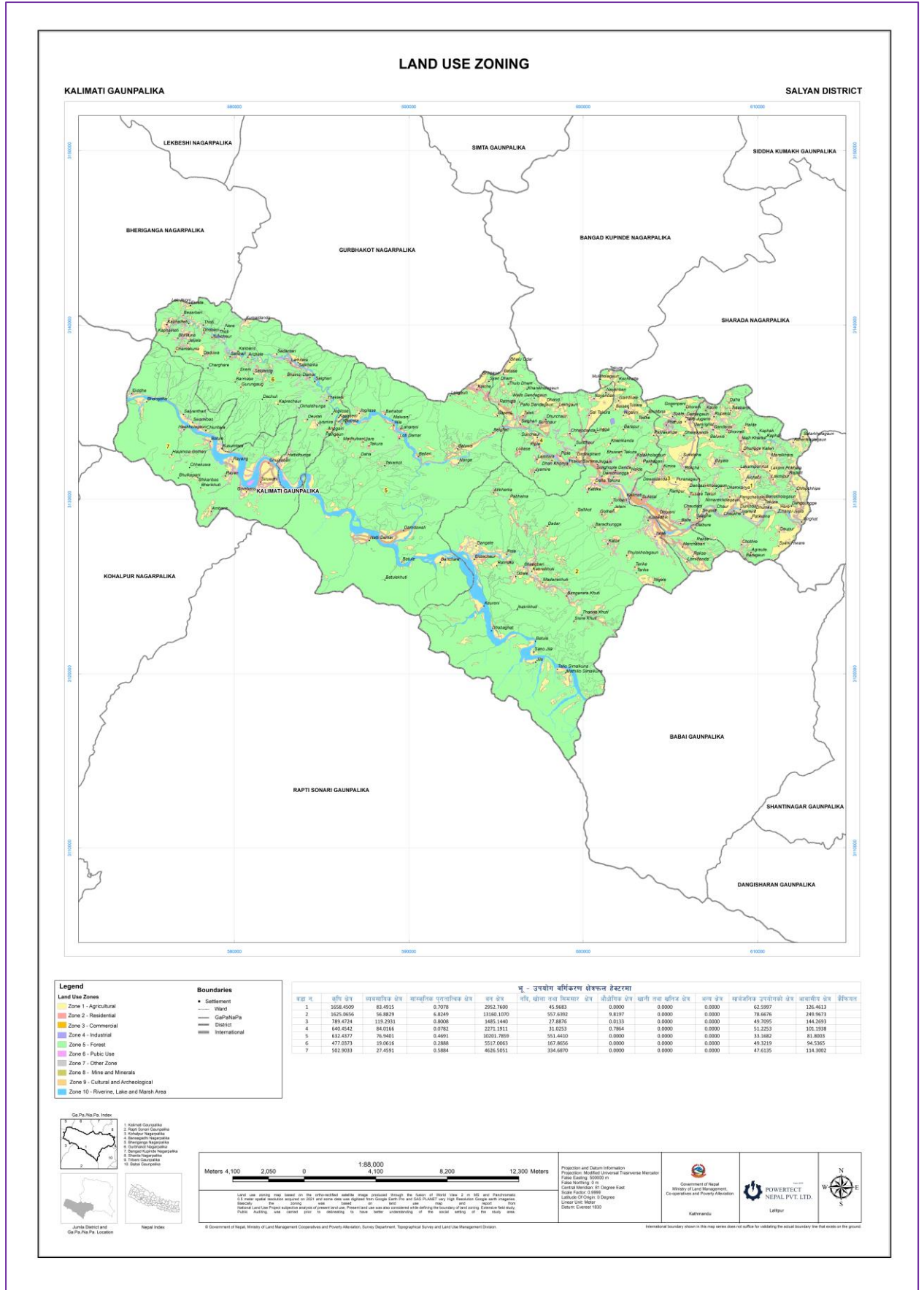
तालिका १३ कालिमाटी गाउँपालिकाको आगामी १०-१५ वर्षको वडागत भू-उपयोगको प्रक्षेपण तथा वर्गिकरण

भू-उपयोग वर्गिकरण	वडा नं. १	वडा नं. २	वडा नं. ३	वडा नं. ४	वडा नं. ५	वडा नं. ६	वडा नं. ७	जम्मा	कैफियत
कृषि क्षेत्र	१६५८.४५	१६२५.०७	७८९.४७	६४०.४५	६३२.४४	४७७.०४	५०२.९०	६३२५.८२	
ब्यवसायिक क्षेत्र	८३.४९	५६.८८	११९.२९	८४.०२	७६.९४	१९.०६	२७.४६	४६७.१४	
सांस्कृतिक पुरातात्विक क्षेत्र	०.७१	६.८२	०.८०	०.०८	०.४७	०.२९	०.५९	९.७६	
वन क्षेत्र	२९५२.७६	१३१६०.११	१४८५.१४	२२७१.१९	१०२०१.७९	५५१७.०१	४६२६.५१	४०२१४.५०	
नदि, खोला तथा सिमसार क्षेत्र	४५.९७	५५७.६४	२७.८९	३१.०३	५५१.४४	१६७.८७	३३४.६९	१७१६.५१	
औधोगिक क्षेत्र	०.००	९.८२	०.०१	०.७९	०.००	०.००	०.००	१०.६२	
खानी तथा खनिज क्षेत्र	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	
अन्य क्षेत्र	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	
सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्र	६२.६०	७८.६७	४९.७१	५१.२३	३३.१७	४९.३२	४७.६१	३७२.३१	
आवासीय क्षेत्र	१२६.४६	२४९.९७	१४४.२७	१०१.१९	८१.८०	९४.५४	११४.३०	९१२.५३	
जम्मा	४९३०.४४	१५७४४.९७	२६१६.५९	३१७९.९७	११५७८.०४	६३२५.१२	५६५४.०६	५००२९.१९	

तालिका १४ गाउँपालिकाको भू उपयोगको अवस्था वि.सं. २०८० र भू उपयोग वर्गीकरण पछिको अवस्थाको तुलना

भू-उपयोग	कृषि क्षेत्र	व्यवसायिक क्षेत्र	सांस्कृतिक पुरातात्विक क्षेत्र	वन क्षेत्र	नदि, खोला तथा सिमसार क्षेत्र	औद्योगिक क्षेत्र	खानी तथा खनिज क्षेत्र	अन्य क्षेत्र	सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्र	आवासीय क्षेत्र
भू-उपयोग वि.सं. २०८०	७१८६.०९	०.६३	९.७६	४०२२९.८५	१७१७.०७	१०.६२	०.००	०.००	३४२.३८	५३२.६७
भू-वर्गीकरण पछिको अवस्था	६३२५.८२	४६७.१४	९.७६	४०२१४.५०	१७१६.५१	१०.६२	०.००	०.००	३७२.३१	९१२.५३
क्षेत्र परिवर्तन (%)	-११.९७%	७३८०६.१२%	०.००%	-०.०४%	-०.०३%	-०.०२%	-	-	८.७४%	७१.३१%

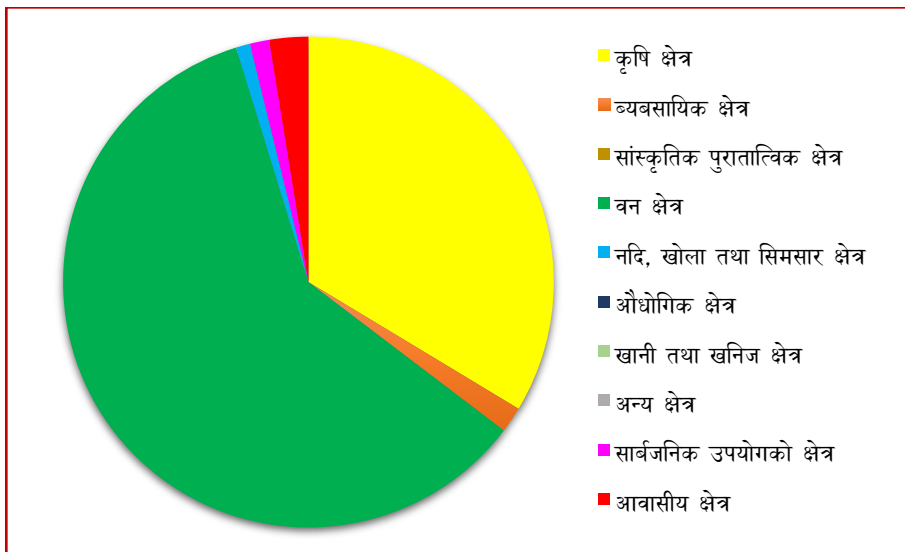
नक्सा १५ कालिमाटी गाउँपालिकाको भू-उपयोग वर्गीकरण नक्सा

वडा नं. १ को भू-उपयोग वर्गिकरण

कालिमाटी गाउँपालिकाको वडा नं. १ को जम्मा क्षेत्रफल ४९३०.४४ हेक्टर रहेको छ। जसमध्ये कृषि क्षेत्र १६५८.४५ हेक्टर (३३.६४%), व्यवसायिक क्षेत्र ८३.४९ हेक्टर (१.६९%), सांस्कृतिक पुरातात्विक क्षेत्र ०.७१ हेक्टर (०.०१%), वन क्षेत्र २९५२.७६ हेक्टर (५९.८९%), नदि, खोला तथा सिमसार क्षेत्र ४५.९७ हेक्टर (०.९३%), औद्योगिक क्षेत्र ०.०० हेक्टर (०.००%), खानी तथा खनिज क्षेत्र ०.०० हेक्टर (०.००%), अन्य क्षेत्र ०.०० हेक्टर (०.००%), सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्र ६२.६० हेक्टर (१.२७%) र आवासीय क्षेत्र १२६.४६ हेक्टर (२.५६%) क्षेत्रफलमा वर्गिकरण गरिएको छ।

तालिका १५ वडा नं. १ को आगामी १०-१५ वर्षको भूउपयोगको प्रक्षेपण

भू-उपयोग वर्गिकरण	जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर)	क्षेत्रफल (%)
कृषि क्षेत्र	१६५८.४५	३३.६४%
व्यवसायिक क्षेत्र	८३.४९	१.६९%
सांस्कृतिक पुरातात्विक क्षेत्र	०.७१	०.०१%
वन क्षेत्र	२९५२.७६	५९.८९%
नदि, खोला तथा सिमसार क्षेत्र	४५.९७	०.९३%
औद्योगिक क्षेत्र	०.००	०.००%
खानी तथा खनिज क्षेत्र	०.००	०.००%
अन्य क्षेत्र	०.००	०.००%
सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्र	६२.६०	१.२७%
आवासीय क्षेत्र	१२६.४६	२.५६%
जम्मा क्षेत्रफल	४९३०.४४	१००.००%

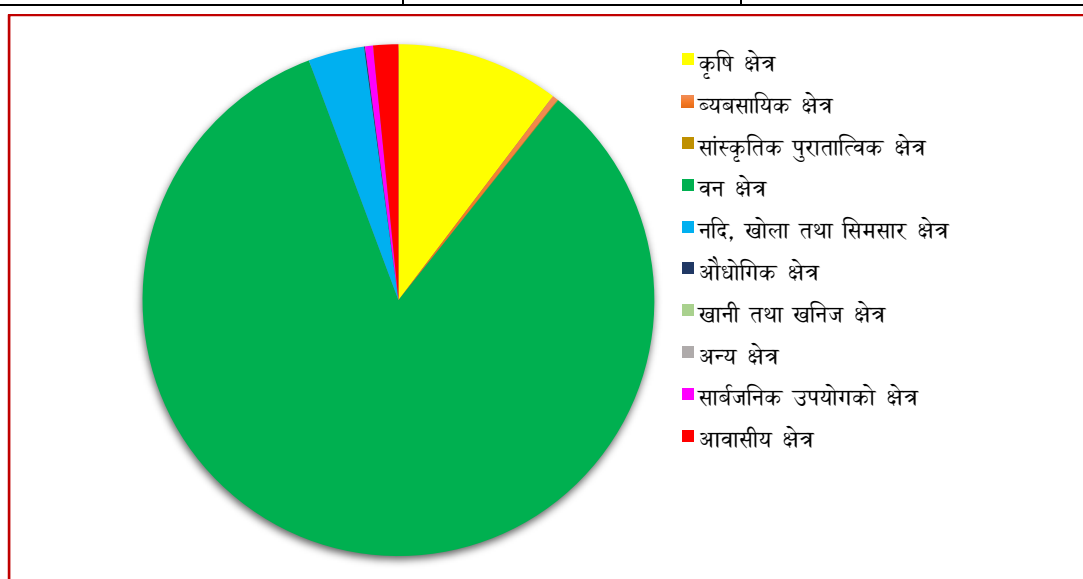
वृत्तचित्र नं. १० वडा नं. १ को आगामी १०-१५ वर्षको भूउपयोगको प्रक्षेपण

वडा नं. २ को भू-उपयोग प्रक्षेपण

कालिमाटी गाउँपालिकाको वडा नं. २ को जम्मा क्षेत्रफल १५७४४.९७ हेक्टर रहेको छ। जसमध्ये कृषि क्षेत्र १६२५.०७ हेक्टर (१०.३२%), व्यवसायिक क्षेत्र ५६.८८ हेक्टर (०.३६%), सांस्कृतिक पुरातात्विक क्षेत्र ६.८२ हेक्टर (०.०४%), वन क्षेत्र १३१६०.११ हेक्टर (८३.५८%), नदि, खोला तथा सिमसार क्षेत्र ५५७.६४ हेक्टर (३.५४%), औद्योगिक क्षेत्र ९.८२ हेक्टर (०.०६%), खानी तथा खनिज क्षेत्र ०.०० हेक्टर (०.००%), अन्य क्षेत्र ०.०० हेक्टर (०.००%), सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्र ७८.६७ हेक्टर (०.५०%) र आवासीय क्षेत्र २४९.९७ हेक्टर (१.५९%) क्षेत्रफलमा वर्गिकरण गरिएको छ।

तालिका १६ वडा नं. १ को आगामी १०-१५ वर्षको भूउपयोगको प्रक्षेपण

भू-उपयोग वर्गिकरण	जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर)	क्षेत्रफल (%)
कृषि क्षेत्र	१६२५.०७	१०.३२%
व्यवसायिक क्षेत्र	५६.८८	०.३६%
सांस्कृतिक पुरातात्विक क्षेत्र	६.८२	०.०४%
वन क्षेत्र	१३१६०.११	८३.५८%
नदि, खोला तथा सिमसार क्षेत्र	५५७.६४	३.५४%
औद्योगिक क्षेत्र	९.८२	०.०६%
खानी तथा खनिज क्षेत्र	०.००	०.००%
अन्य क्षेत्र	०.००	०.००%
सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्र	७८.६७	०.५०%
आवासीय क्षेत्र	२४९.९७	१.५९%
जम्मा क्षेत्रफल	१५७४४.९७	१००.००%

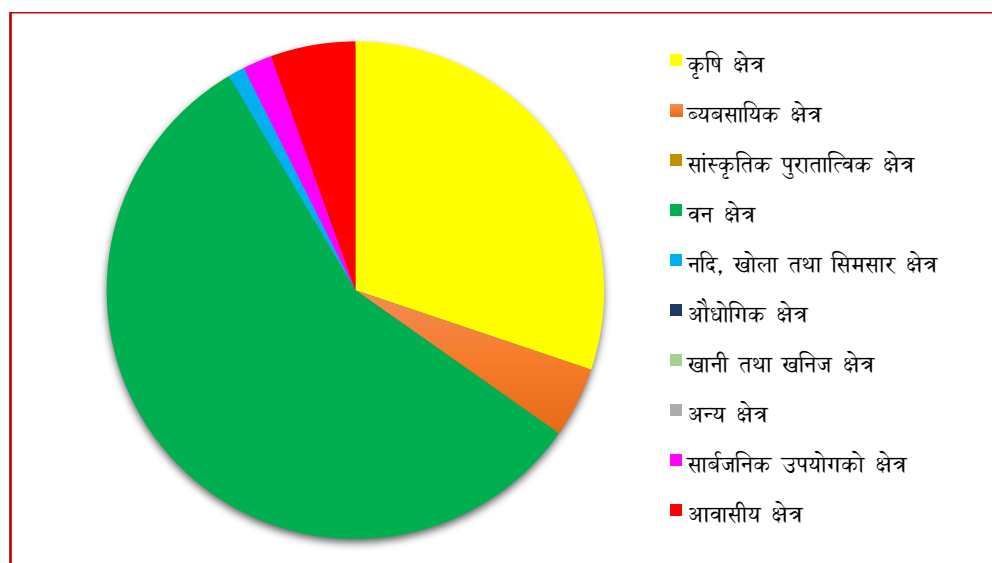
वृत्तचित्र नं. ११ वडा नं. २ को आगामी १०-१५ वर्षको भूउपयोगको प्रक्षेपण

वडा नं. ३ को भू-उपयोग प्रक्षेपण

कालिमाटी गाउँपालिकाको वडा नं. ३ को जम्मा क्षेत्रफल २६१६.५९ हेक्टर रहेको छ। जसमध्ये कृषि क्षेत्र ७८९.४७ हेक्टर (३०.१७%), व्यवसायिक क्षेत्र ११९.२९ हेक्टर (४.५६%), सांस्कृतिक पुरातात्विक क्षेत्र ०.८० हेक्टर (०.०३%), वन क्षेत्र १४८५.१४ हेक्टर (५६.७६%), नदि, खोला तथा सिमसार क्षेत्र २७.८९ हेक्टर (१.०७%), औद्योगिक क्षेत्र ०.०१ हेक्टर (०.००%), खानी तथा खनिज क्षेत्र ०.०० हेक्टर (०.००%), अन्य क्षेत्र ०.०० हेक्टर (०.००%), सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्र ४९.७१ हेक्टर (१.९०%) र आवासीय क्षेत्र १४४.२७ हेक्टर (५.५१%) क्षेत्रफलमा वर्गिकरण गरिएको छ।

तालिका १७ वडा नं. ३ को आगामी १०-१५ वर्षको भूउपयोगको प्रक्षेपण

भू-उपयोग वर्गिकरण	जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर)	क्षेत्रफल (%)
कृषि क्षेत्र	७८९.४७	३०.१७%
व्यवसायिक क्षेत्र	११९.२९	४.५६%
सांस्कृतिक पुरातात्विक क्षेत्र	०.८०	०.०३%
वन क्षेत्र	१४८५.१४	५६.७६%
नदि, खोला तथा सिमसार क्षेत्र	२७.८९	१.०७%
औद्योगिक क्षेत्र	०.०१	०.००%
खानी तथा खनिज क्षेत्र	०.००	०.००%
अन्य क्षेत्र	०.००	०.००%
सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्र	४९.७१	१.९०%
आवासीय क्षेत्र	१४४.२७	५.५१%
जम्मा क्षेत्रफल	२६१६.५९	१००.००%

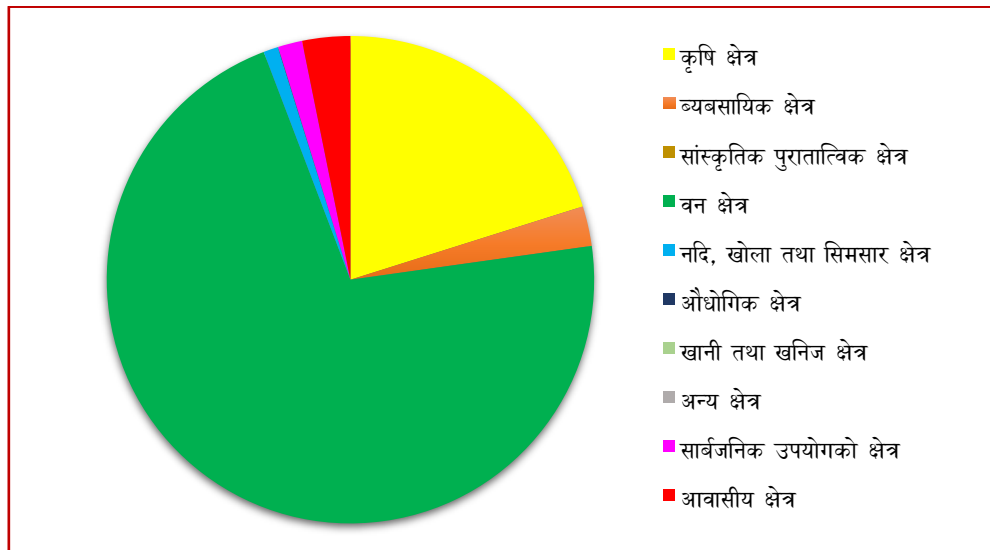
वृत्तचित्र नं. १२ वडा नं. ३ को आगामी १०-१५ वर्षको भूउपयोगको प्रक्षेपण

वडा नं. ४ को भू-उपयोग प्रक्षेपण

कालिमाटी गाउँपालिकाको वडा नं. ४ को जम्मा क्षेत्रफल ३१७९.९७ हेक्टर रहेको छ। जसमध्ये कृषि क्षेत्र ६४०.४५ हेक्टर (२०.१४%), व्यवसायिक क्षेत्र ८४.०२ हेक्टर (२.६४%), सांस्कृतिक पुरातात्विक क्षेत्र ०.०८ हेक्टर (०.००%), वन क्षेत्र २२७१.१९ हेक्टर (७१.४२%), नदि, खोला तथा सिमसार क्षेत्र ३१.०३ हेक्टर (०.९८%), औद्योगिक क्षेत्र ०.७९ हेक्टर (०.०२%), खानी तथा खनिज क्षेत्र ०.०० हेक्टर (०.००%), अन्य क्षेत्र ०.०० हेक्टर (०.००%), सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्र ५१.२३ हेक्टर (१.६१%) र आवासीय क्षेत्र १०१.१९ हेक्टर (३.१८%) क्षेत्रफलमा वर्गिकरण गरिएको छ।

तालिका १८ वडा नं. ४ को आगामी १०-१५ वर्षको भूउपयोगको प्रक्षेपण

भू-उपयोग वर्गिकरण	जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर)	क्षेत्रफल (%)
कृषि क्षेत्र	६४०.४५	२०.१४%
व्यवसायिक क्षेत्र	८४.०२	२.६४%
सांस्कृतिक पुरातात्विक क्षेत्र	०.०८	०.००%
वन क्षेत्र	२२७१.१९	७१.४२%
नदि, खोला तथा सिमसार क्षेत्र	३१.०३	०.९८%
औद्योगिक क्षेत्र	०.७९	०.०२%
खानी तथा खनिज क्षेत्र	०.००	०.००%
अन्य क्षेत्र	०.००	०.००%
सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्र	५१.२३	१.६१%
आवासीय क्षेत्र	१०१.१९	३.१८%
जम्मा क्षेत्रफल	३१७९.९७	१००.००%

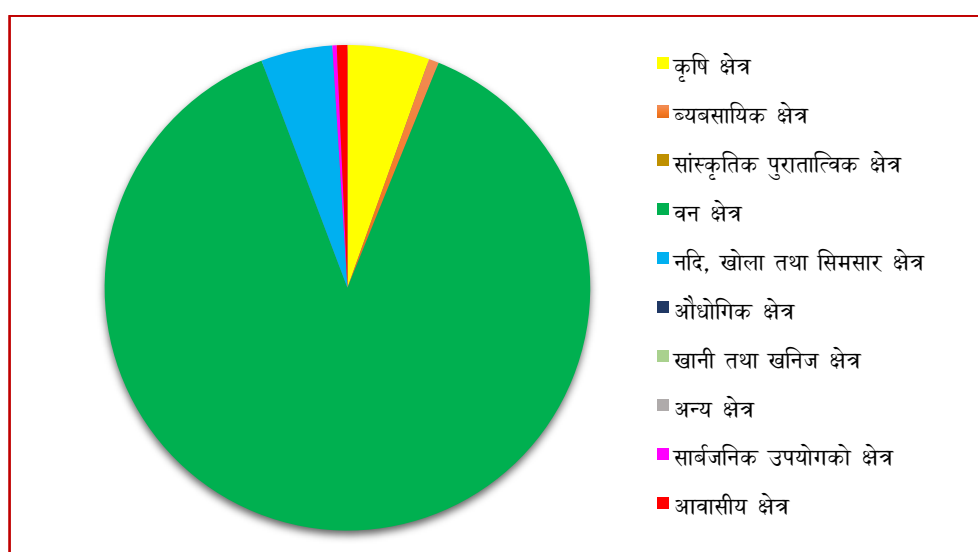
वृत्तचित्र नं. १३ वडा नं. ४ को आगामी १०-१५ वर्षको भूउपयोगको प्रक्षेपण

वडा नं. ५ को भू-उपयोग प्रक्षेपण

कालिमाटी गाउँपालिकाको वडा नं. ५ को जम्मा क्षेत्रफल ११५७८.०४ हेक्टर रहेको छ। जसमध्ये कृषि क्षेत्र ६३२.४४ हेक्टर (५.४६%), व्यवसायिक क्षेत्र ७६.९४ हेक्टर (०.६६%), सांस्कृतिक पुरातात्विक क्षेत्र ०.४७ हेक्टर (०.००%), वन क्षेत्र १०२०१.७९ हेक्टर (८८.९९%), नदि, खोला तथा सिमसार क्षेत्र ५५१.४४ हेक्टर (४.७६%), औद्योगिक क्षेत्र ०.०० हेक्टर (०.००%), खानी तथा खनिज क्षेत्र ०.०० हेक्टर (०.००%), अन्य क्षेत्र ०.०० हेक्टर (०.००%), सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्र ३३.१७ हेक्टर (०.२९%) र आवासीय क्षेत्र ८१.८० हेक्टर (०.७१%) क्षेत्रफलमा वर्गिकरण गरिएको छ।

तालिका १९ वडा नं. ५ को आगामी १०-१५ वर्षको भूउपयोगको प्रक्षेपण

भू-उपयोग वर्गिकरण	जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर)	क्षेत्रफल (%)
कृषि क्षेत्र	६३२.४४	५.४६%
व्यवसायिक क्षेत्र	७६.९४	०.६६%
सांस्कृतिक पुरातात्विक क्षेत्र	०.४७	०.००%
वन क्षेत्र	१०२०१.७९	८८.९९%
नदि, खोला तथा सिमसार क्षेत्र	५५१.४४	४.७६%
औद्योगिक क्षेत्र	०.००	०.००%
खानी तथा खनिज क्षेत्र	०.००	०.००%
अन्य क्षेत्र	०.००	०.००%
सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्र	३३.१७	०.२९%
आवासीय क्षेत्र	८१.८०	०.७१%
जम्मा क्षेत्रफल	११५७८.०४	१००.००%

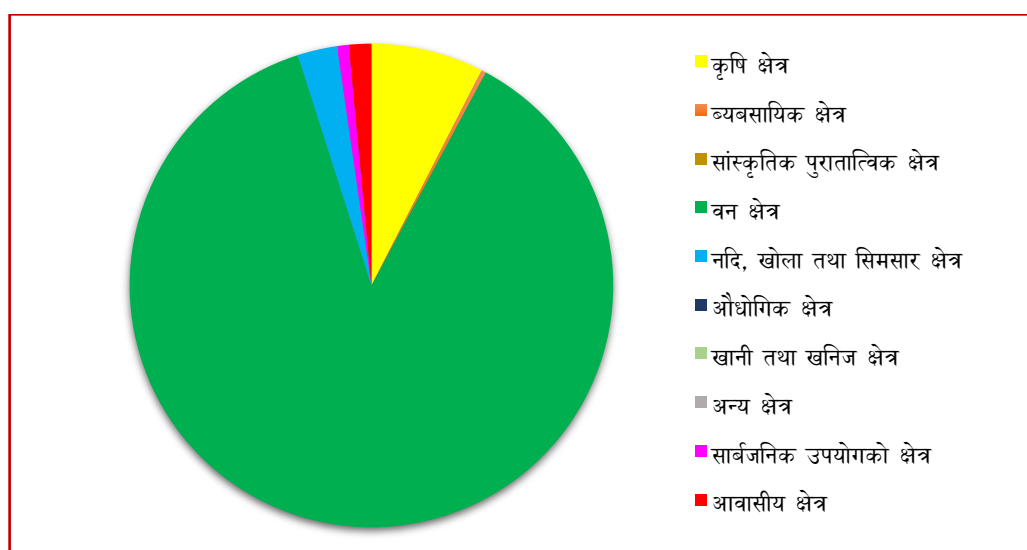
वृत्तचित्र नं. १४ वडा नं. ५ को आगामी १०-१५ वर्षको भूउपयोगको प्रक्षेपण

वडा नं. ६ को भू-उपयोग प्रक्षेपण

कालिमाटी गाउँपालिकाको वडा नं. ६ को जम्मा क्षेत्रफल ६३२५.१२ हेक्टर रहेको छ। जसमध्ये कृषि क्षेत्र ४७७.०४ हेक्टर (७.५४%), व्यवसायिक क्षेत्र १९.०६ हेक्टर (०.३०%), सांस्कृतिक पुरातात्विक क्षेत्र ०.२९ हेक्टर (०.००%), वन क्षेत्र ५५१७.०१ हेक्टर (८७.२२%), नदि, खोला तथा सिमसार क्षेत्र १६७.८७ हेक्टर (२.६५%), औद्योगिक क्षेत्र ०.०० हेक्टर (०.००%), खानी तथा खनिज क्षेत्र ०.०० हेक्टर (०.००%), अन्य क्षेत्र ०.०० हेक्टर (०.००%), सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्र ४९.३२ हेक्टर (०.७८%) र आवासीय क्षेत्र ९४.५४ हेक्टर (१.४९%) क्षेत्रफलमा वर्गिकरण गरिएको छ।

तालिका २० वडा नं. ६ को आगामी १०-१५ वर्षको भूउपयोगको प्रक्षेपण

भू-उपयोग वर्गिकरण	जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर)	क्षेत्रफल (%)
कृषि क्षेत्र	४७७.०४	७.५४%
व्यवसायिक क्षेत्र	१९.०६	०.३०%
सांस्कृतिक पुरातात्विक क्षेत्र	०.२९	०.००%
वन क्षेत्र	५५१७.०१	८७.२२%
नदि, खोला तथा सिमसार क्षेत्र	१६७.८७	२.६५%
औद्योगिक क्षेत्र	०.००	०.००%
खानी तथा खनिज क्षेत्र	०.००	०.००%
अन्य क्षेत्र	०.००	०.००%
सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्र	४९.३२	०.७८%
आवासीय क्षेत्र	९४.५४	१.४९%
जम्मा क्षेत्रफल	६३२५.१२	१००.००%

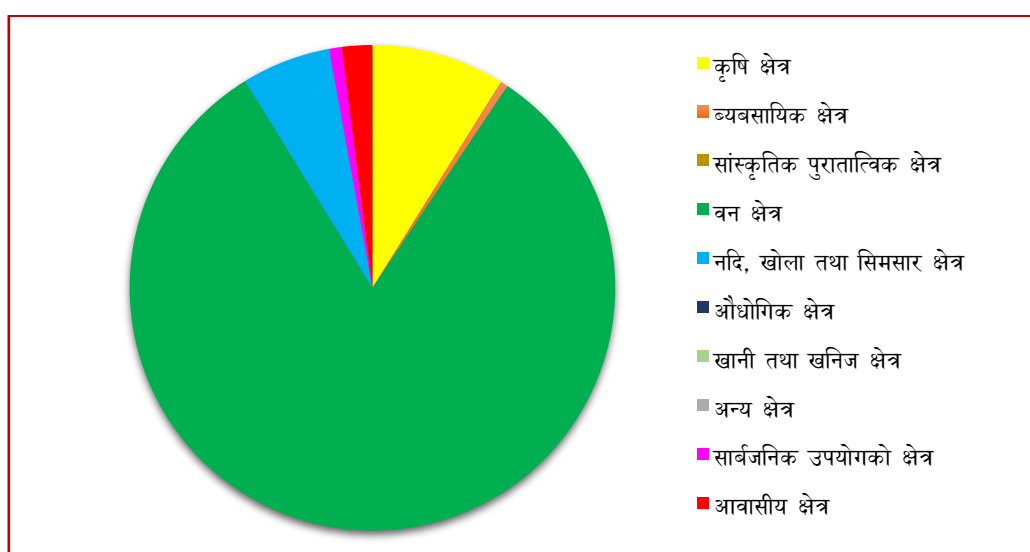
वृत्तचित्र नं. १५ वडा नं. ६ को आगामी १०-१५ वर्षको भूउपयोगको प्रक्षेपण

वडा नं. ७ को भू-उपयोग प्रक्षेपण

कालिमाटी गाउँपालिकाको वडा नं. ७ को जम्मा क्षेत्रफल ५६५४.०६ हेक्टर रहेको छ। जसमध्ये कृषि क्षेत्र ५०२.९० हेक्टर (८.८९%), व्यवसायिक क्षेत्र २७.४६ हेक्टर (०.४९%), सांस्कृतिक पुरातात्विक क्षेत्र ०.५९ हेक्टर (०.०१%), वन क्षेत्र ४६२६.५१ हेक्टर (८१.८३%), नदि, खोला तथा सिमसार क्षेत्र ३३४.६९ हेक्टर (५.९२%), औद्योगिक क्षेत्र ०.०० हेक्टर (०.००%), खानी तथा खनिज क्षेत्र ०.०० हेक्टर (०.००%), अन्य क्षेत्र ०.०० हेक्टर (०.००%), सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्र ४७.६१ हेक्टर (०.८४%) र आवासीय क्षेत्र ११४.३० हेक्टर (२.०२%) क्षेत्रफलमा वर्गिकरण गरिएको छ।

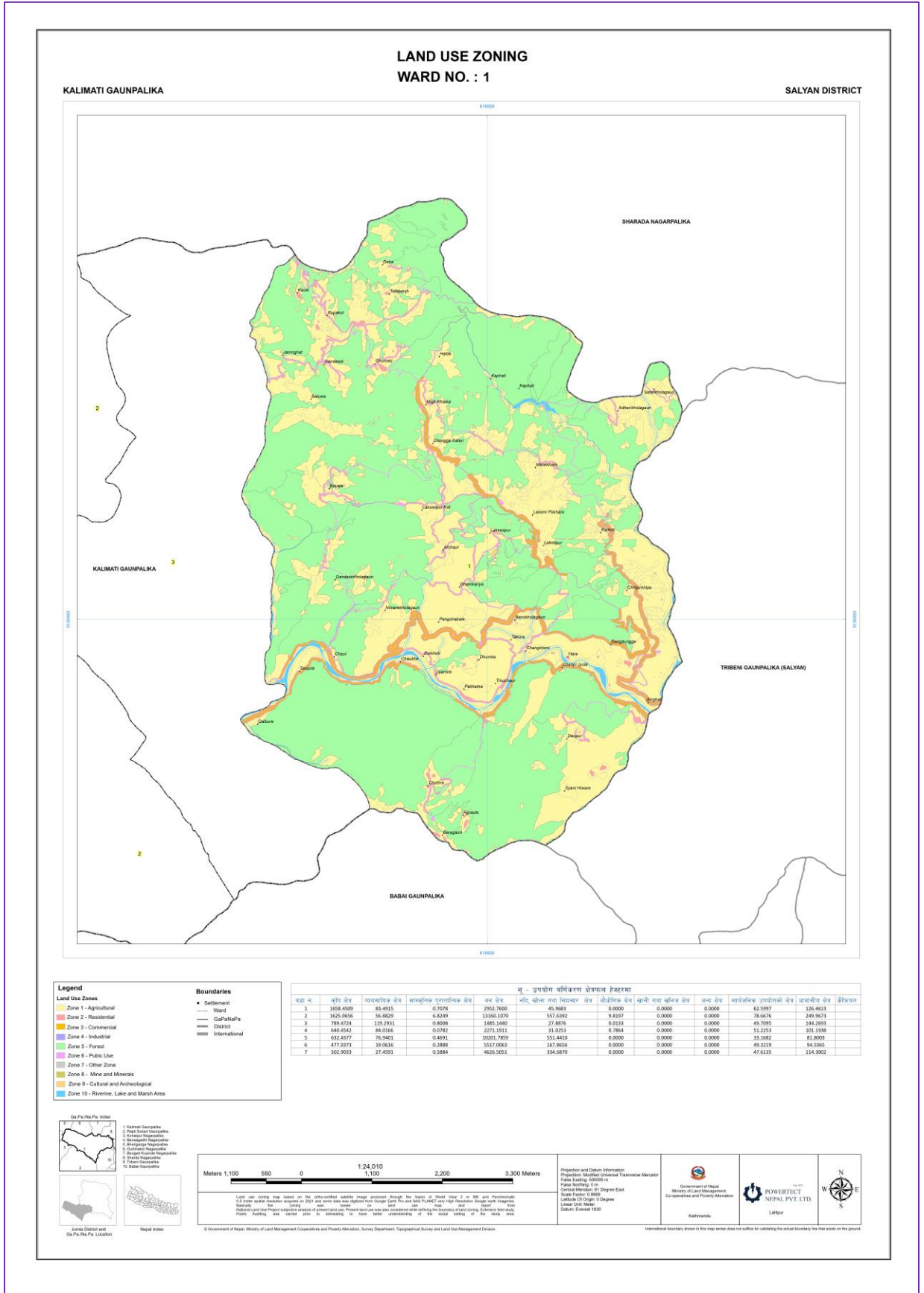
तालिका २१ वडा नं. ७ को आगामी १०-१५ वर्षको भूउपयोगको प्रक्षेपण

भू-उपयोग वर्गिकरण	जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर)	क्षेत्रफल (%)
कृषि क्षेत्र	५०२.९०	८.८९%
व्यवसायिक क्षेत्र	२७.४६	०.४९%
सांस्कृतिक पुरातात्विक क्षेत्र	०.५९	०.०१%
वन क्षेत्र	४६२६.५१	८१.८३%
नदि, खोला तथा सिमसार क्षेत्र	३३४.६९	५.९२%
औद्योगिक क्षेत्र	०.००	०.००%
खानी तथा खनिज क्षेत्र	०.००	०.००%
अन्य क्षेत्र	०.००	०.००%
सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्र	४७.६१	०.८४%
आवासीय क्षेत्र	११४.३०	२.०२%
जम्मा क्षेत्रफल	५६५४.०६	१००.००%

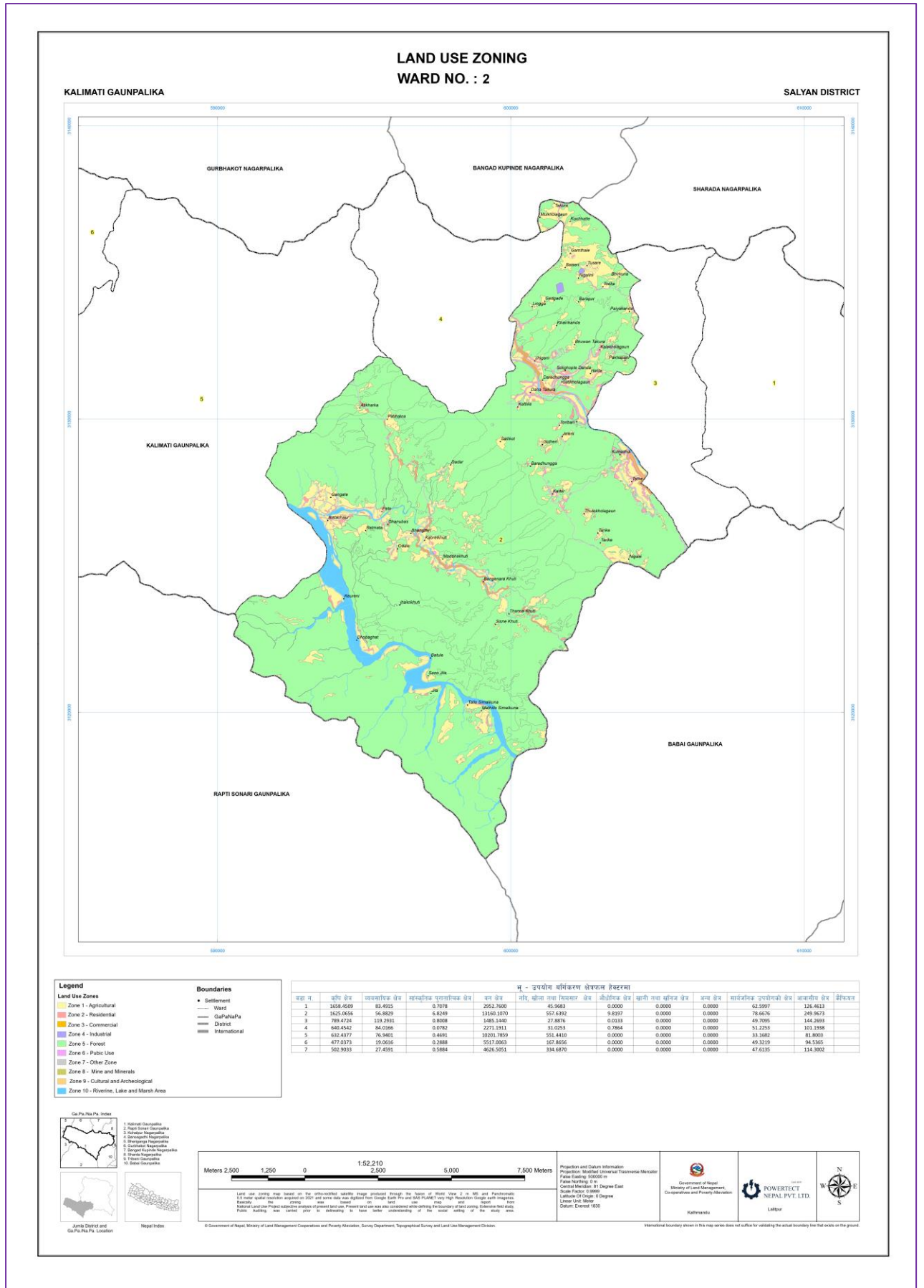

वृत्तचित्र नं. १६ वडा नं. ७ को आगामी १०-१५ वर्षको भूउपयोगको प्रक्षेपण

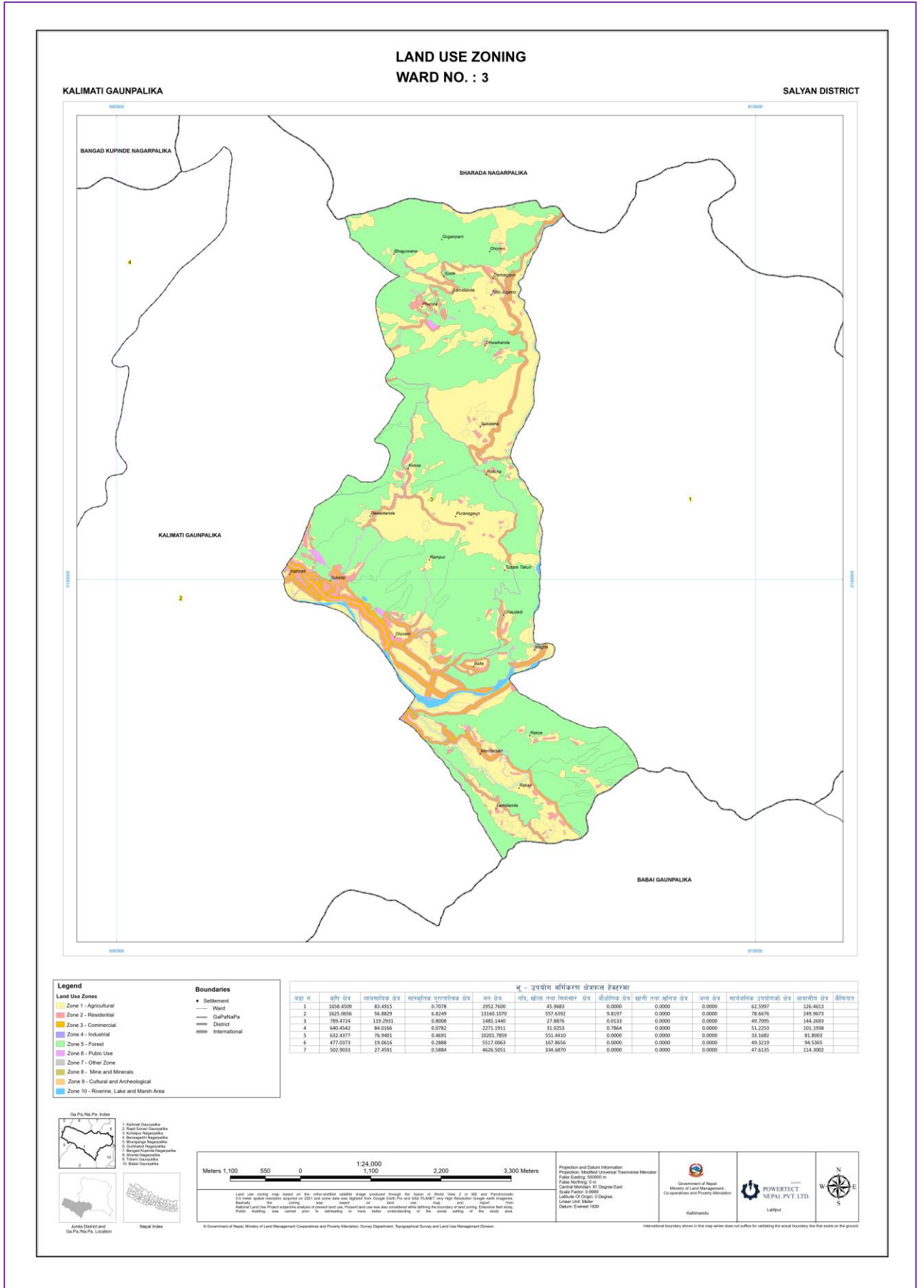
भूउपयोग वर्गीकरण पछिको नक्साहरू

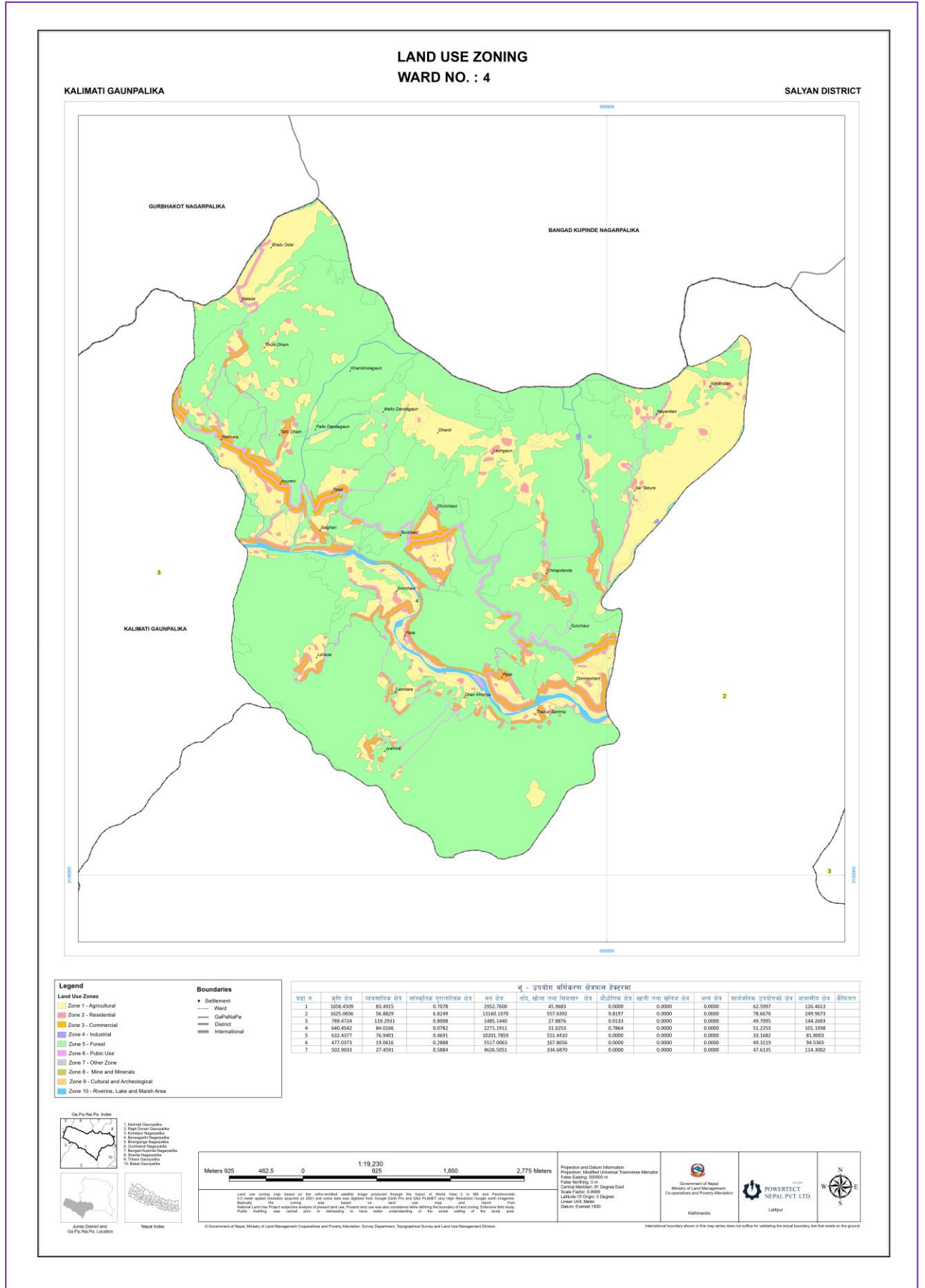
नक्सा १६ वडा नं. १ को आगामी १०-१५ वर्षको भू-उपयोगको प्रक्षेपण

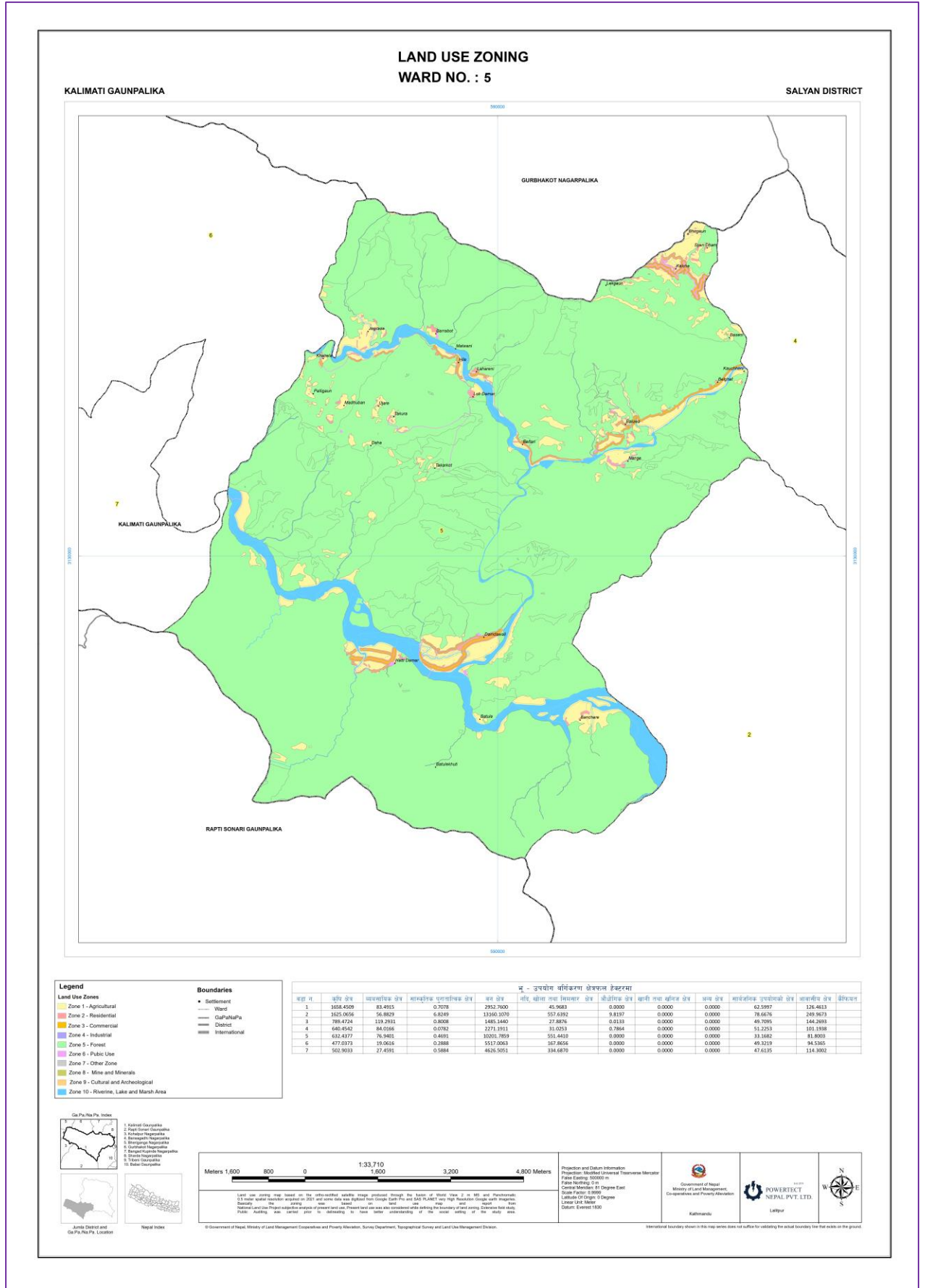
नक्सा १७ वडा नं. २ को आगामी १०-१५ वर्षको भू-उपयोगको प्रक्षेपण

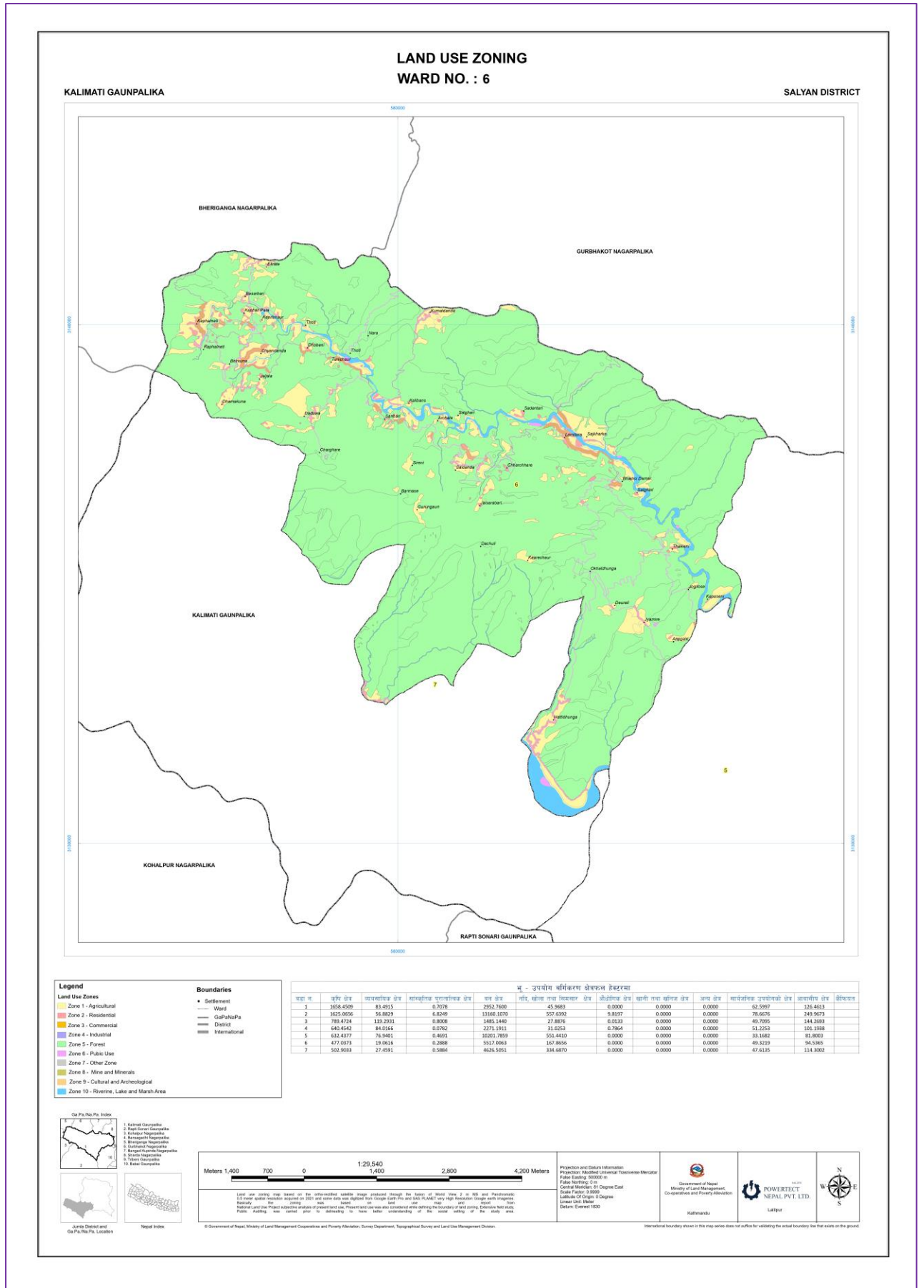
नक्सा १८ वडा नं. ३ को आगासी १०-१५ वर्षको भूउपयोगको प्रक्षेपण

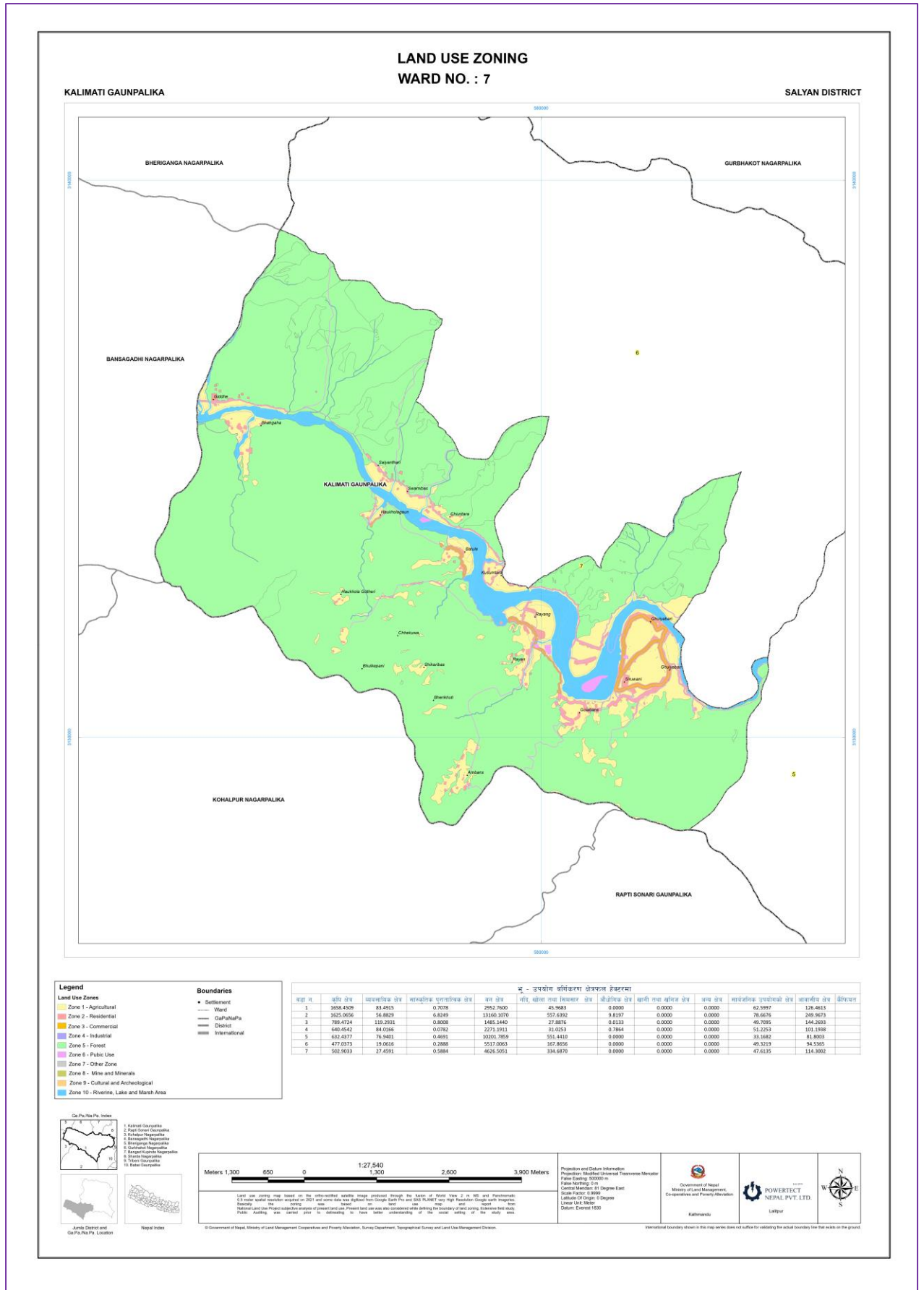
नक्सा १९ वडा नं. ४ को आगामी १०-१५ वर्षको भूउपयोगको प्रक्षेपण

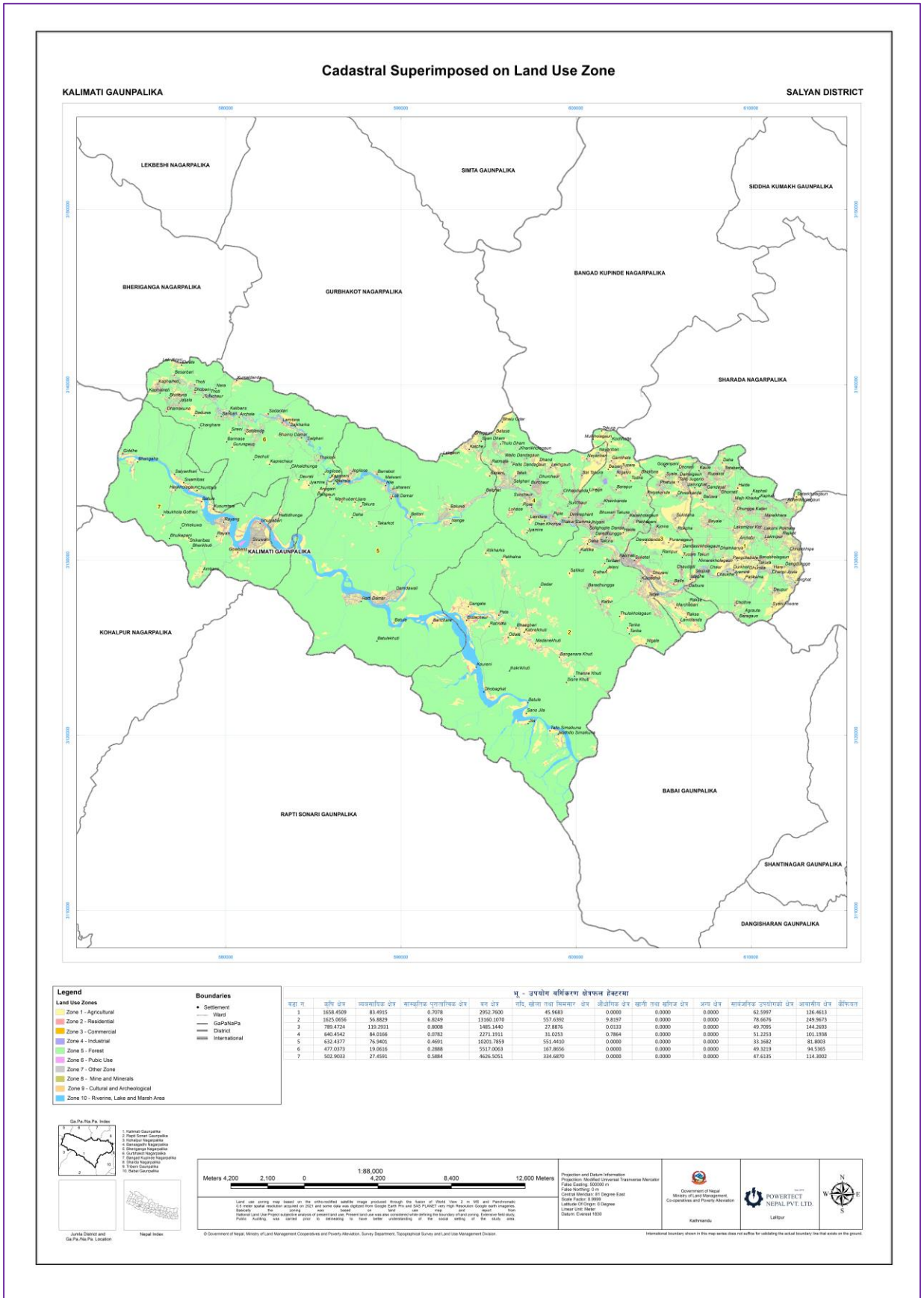
नक्सा २० वडा नं. ५ को आगामी १०-१५ वर्षको भूउपयोगको प्रक्षेपण

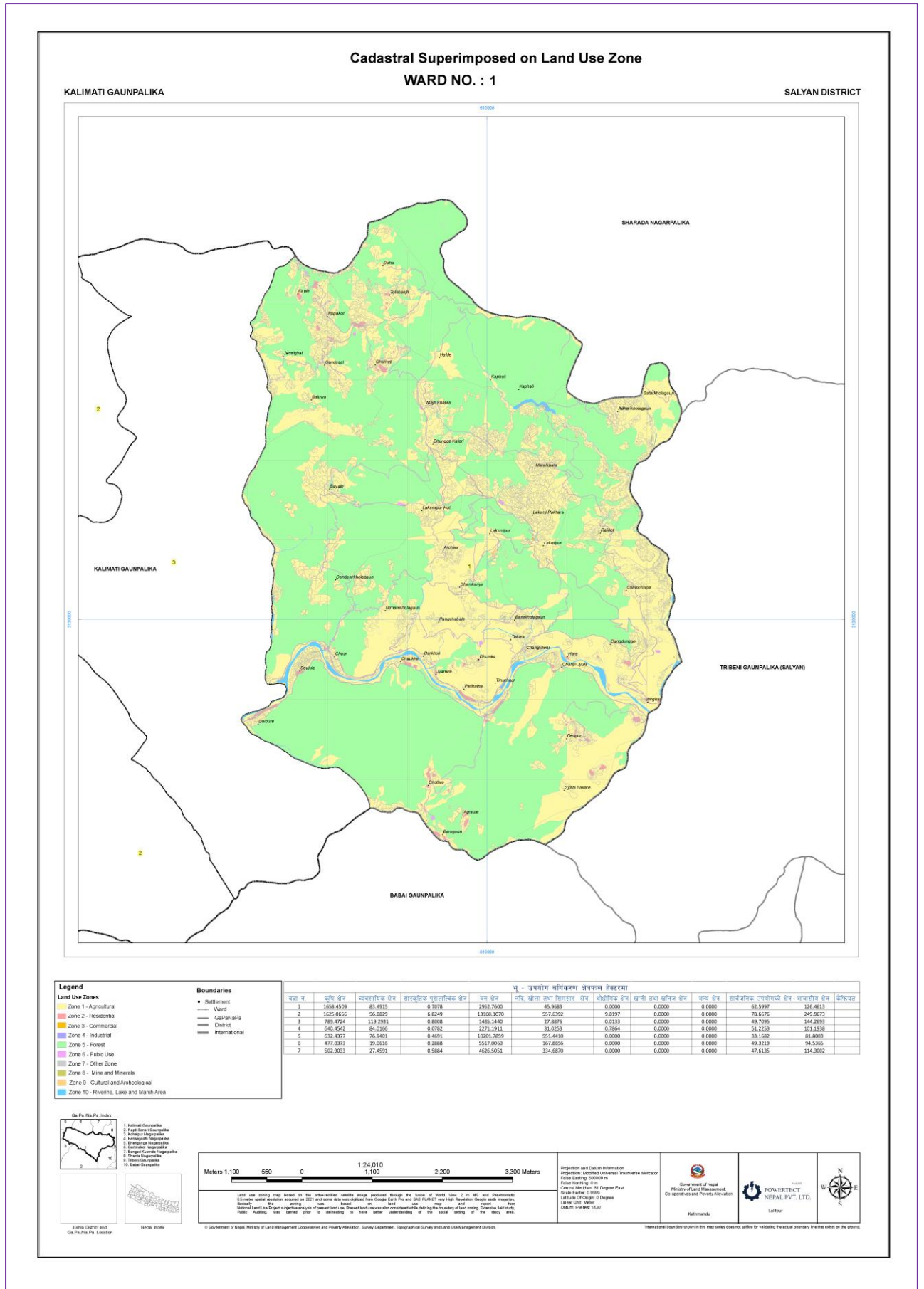

नक्सा २१ वडा नं. ६ को आगासी १०-१५ वर्षको भूउपयोगको प्रक्षेपण

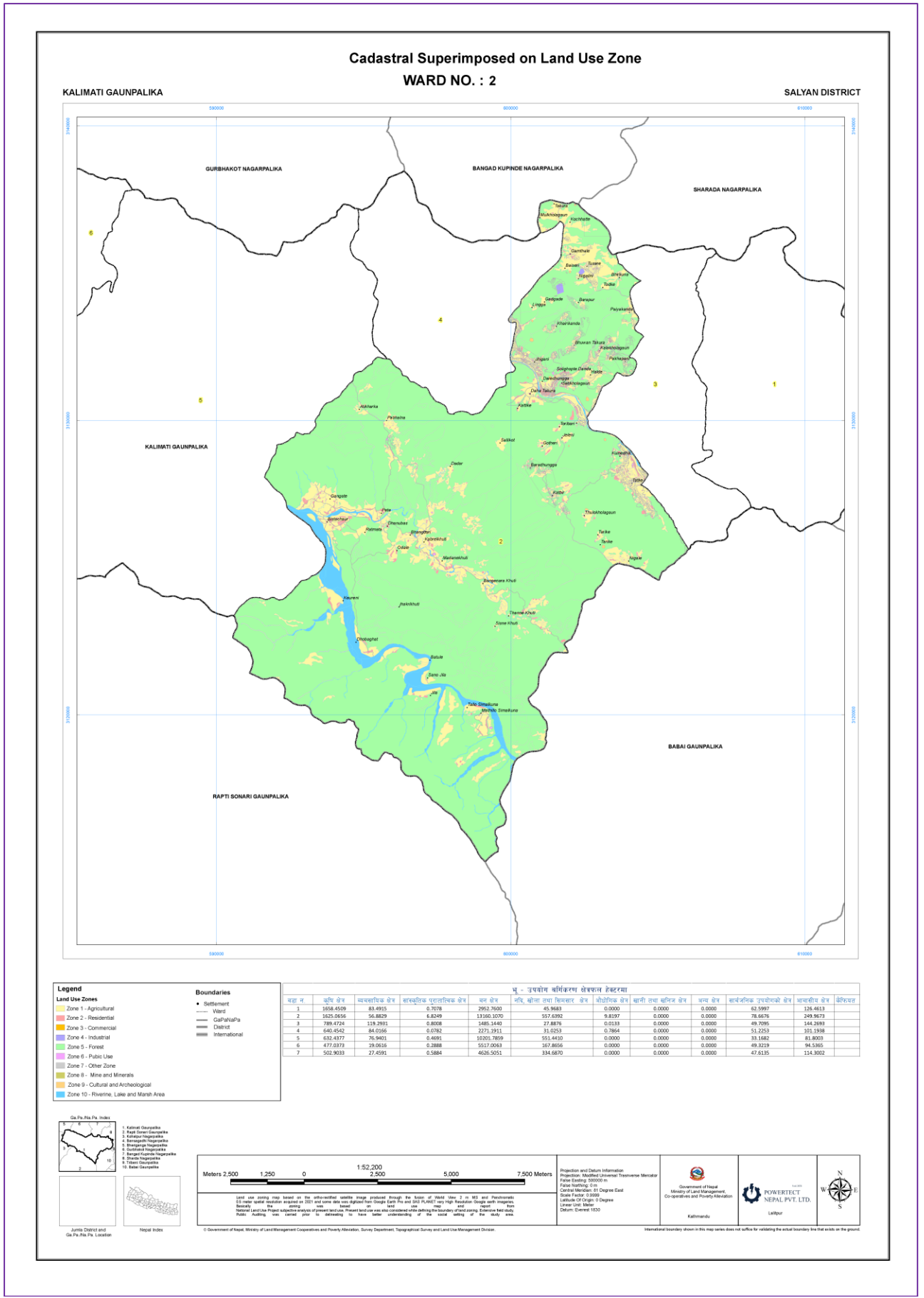

४.४. भू-उपयोग वर्गीकरणमा क्याडस्ट्रल सुपरइम्पोज सहितका नक्साहरू

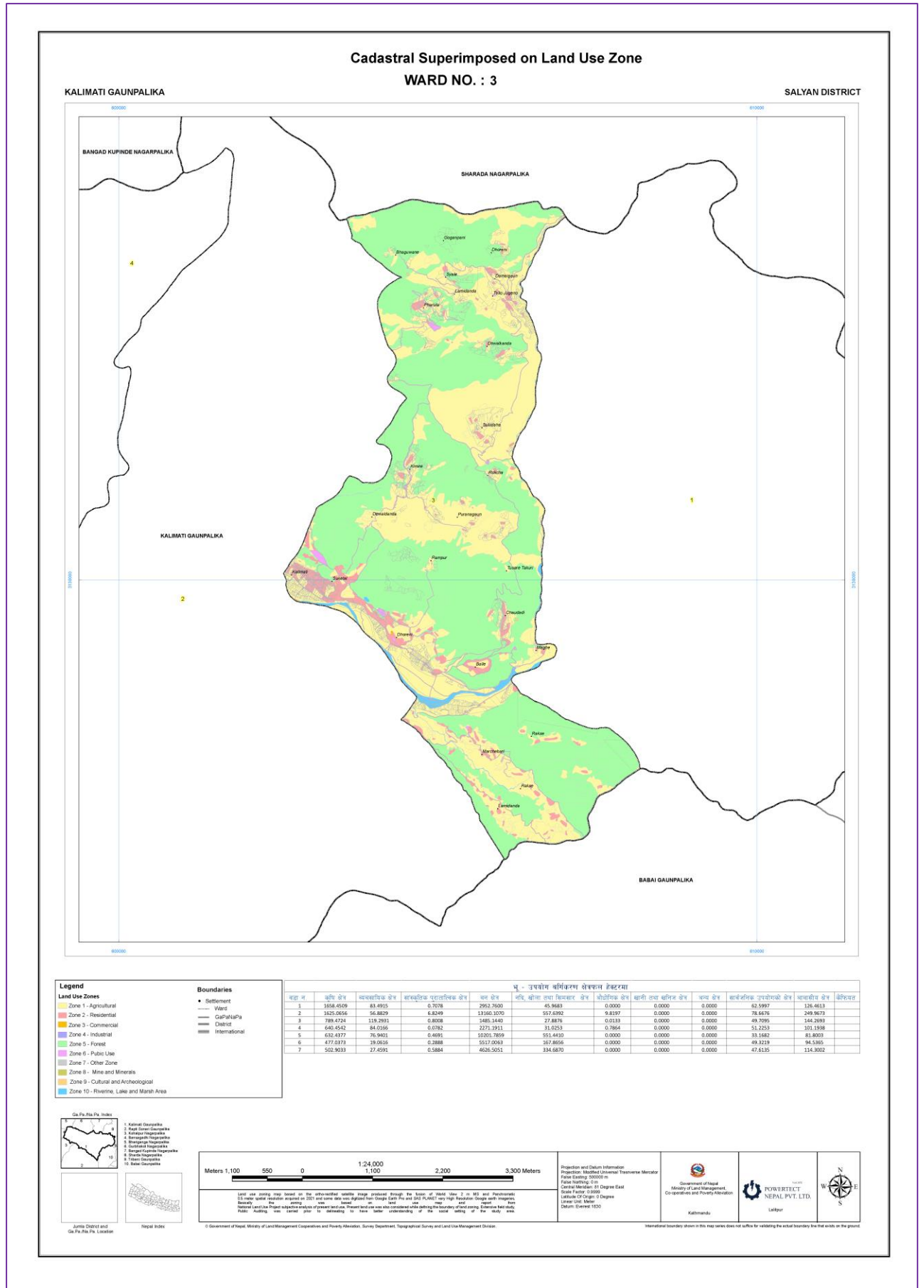

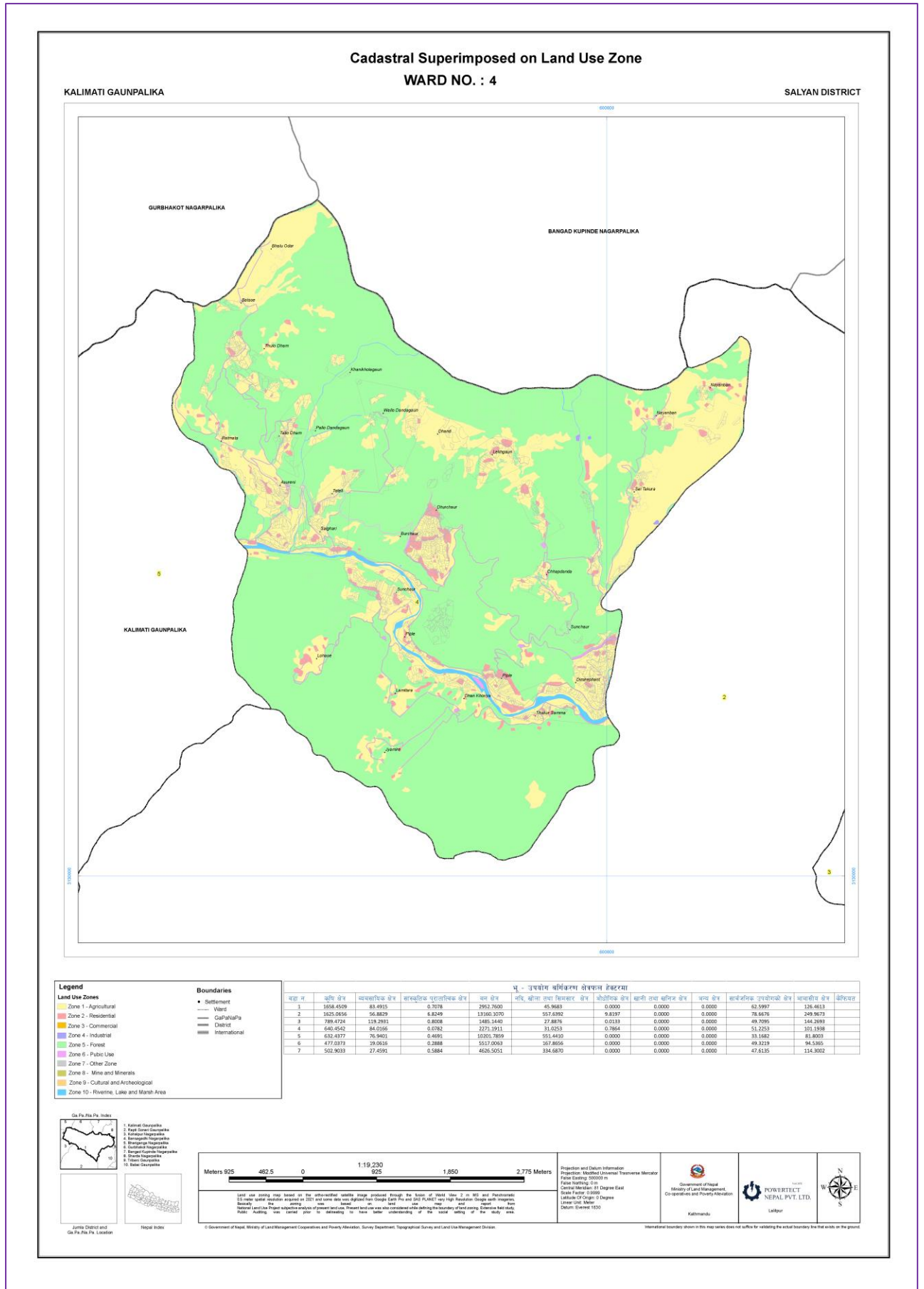
नक्सा २४ वडा नं. १ को क्याडस्ट्रल सुपरइम्पोज नक्सा

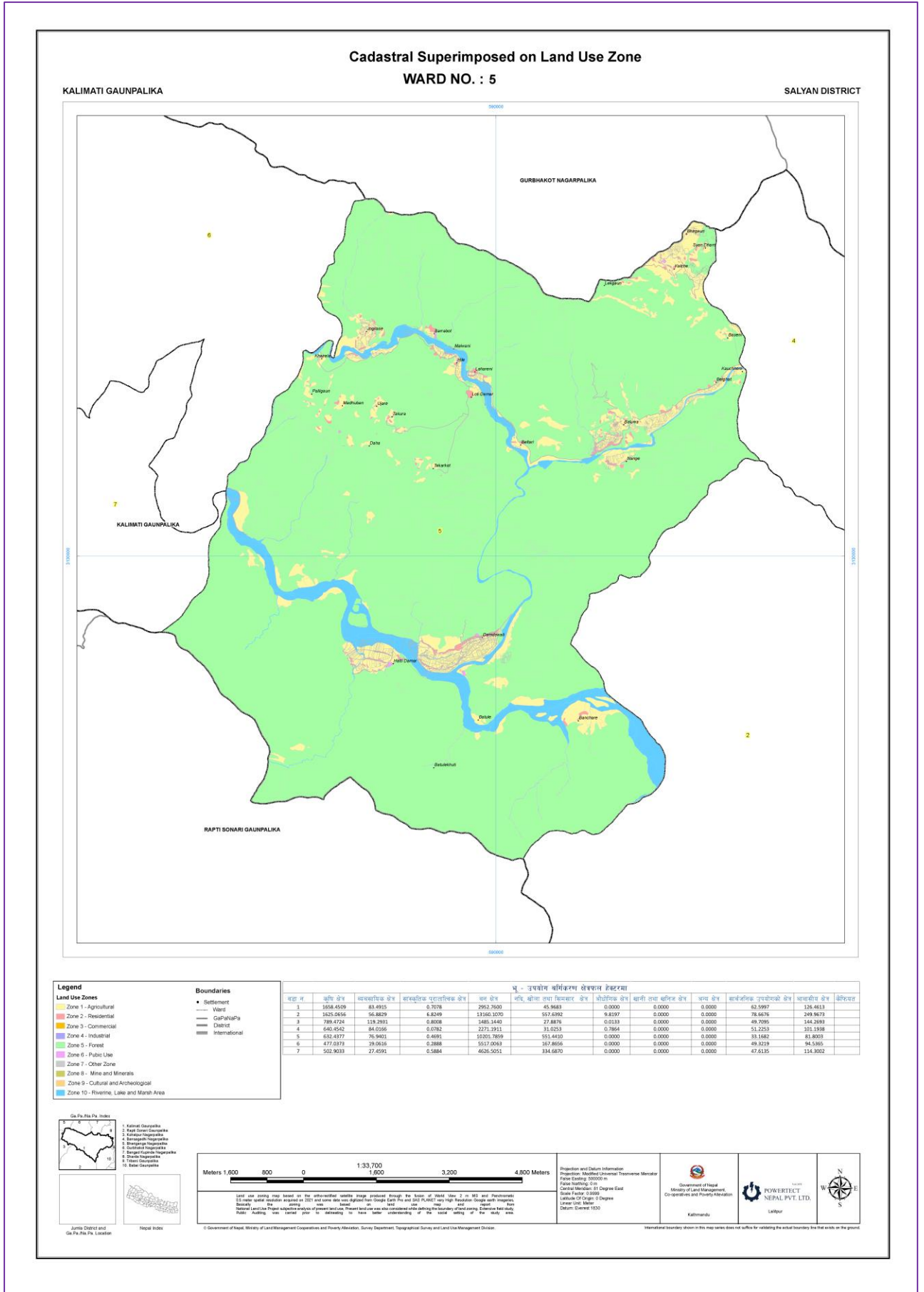
नक्सा २५ वडा नं. २ को क्याडस्ट्रल सुपरइम्पोज नक्सा

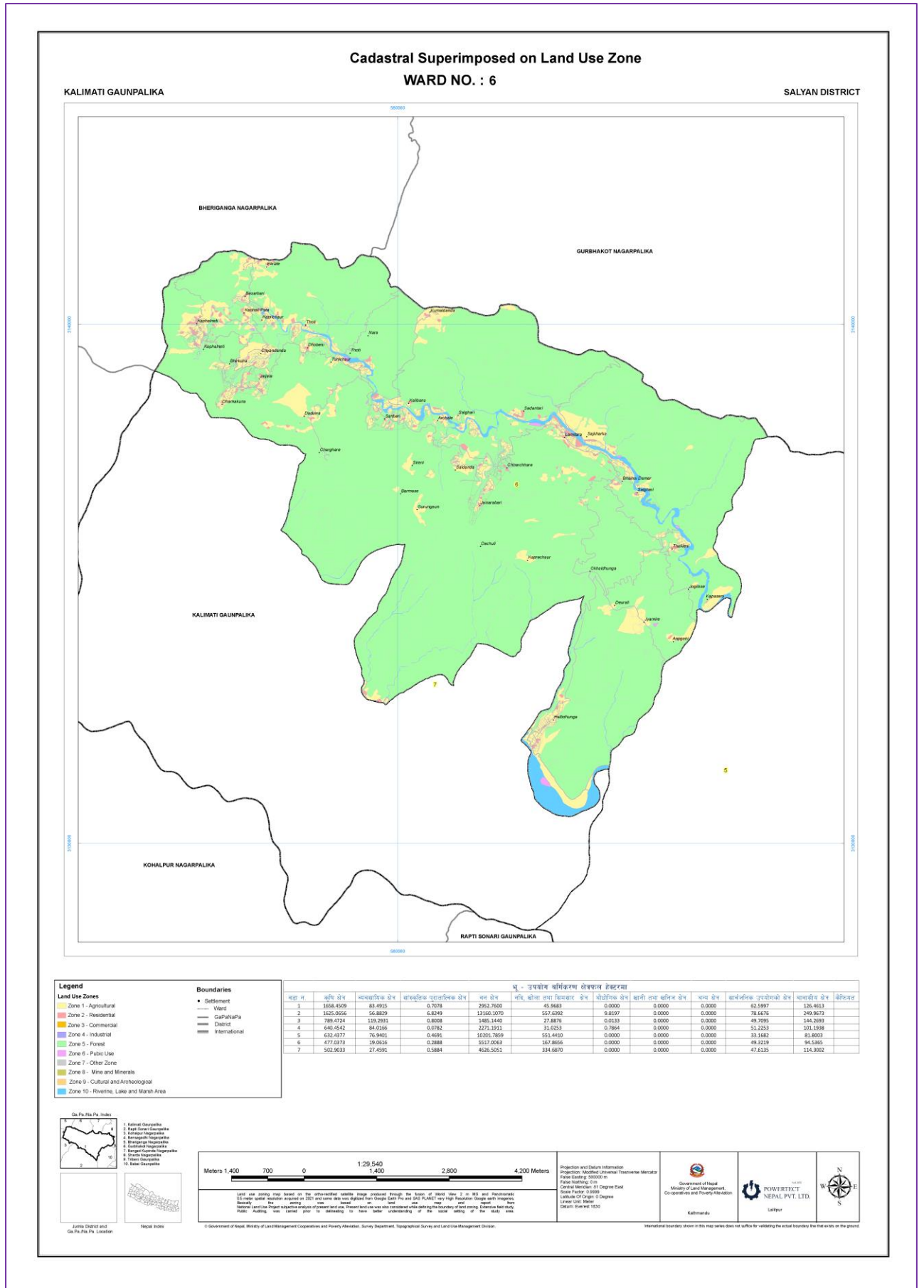
नक्सा २६ वडा नं. ३ को क्याडस्ट्रल सुपरइम्पोज नक्सा

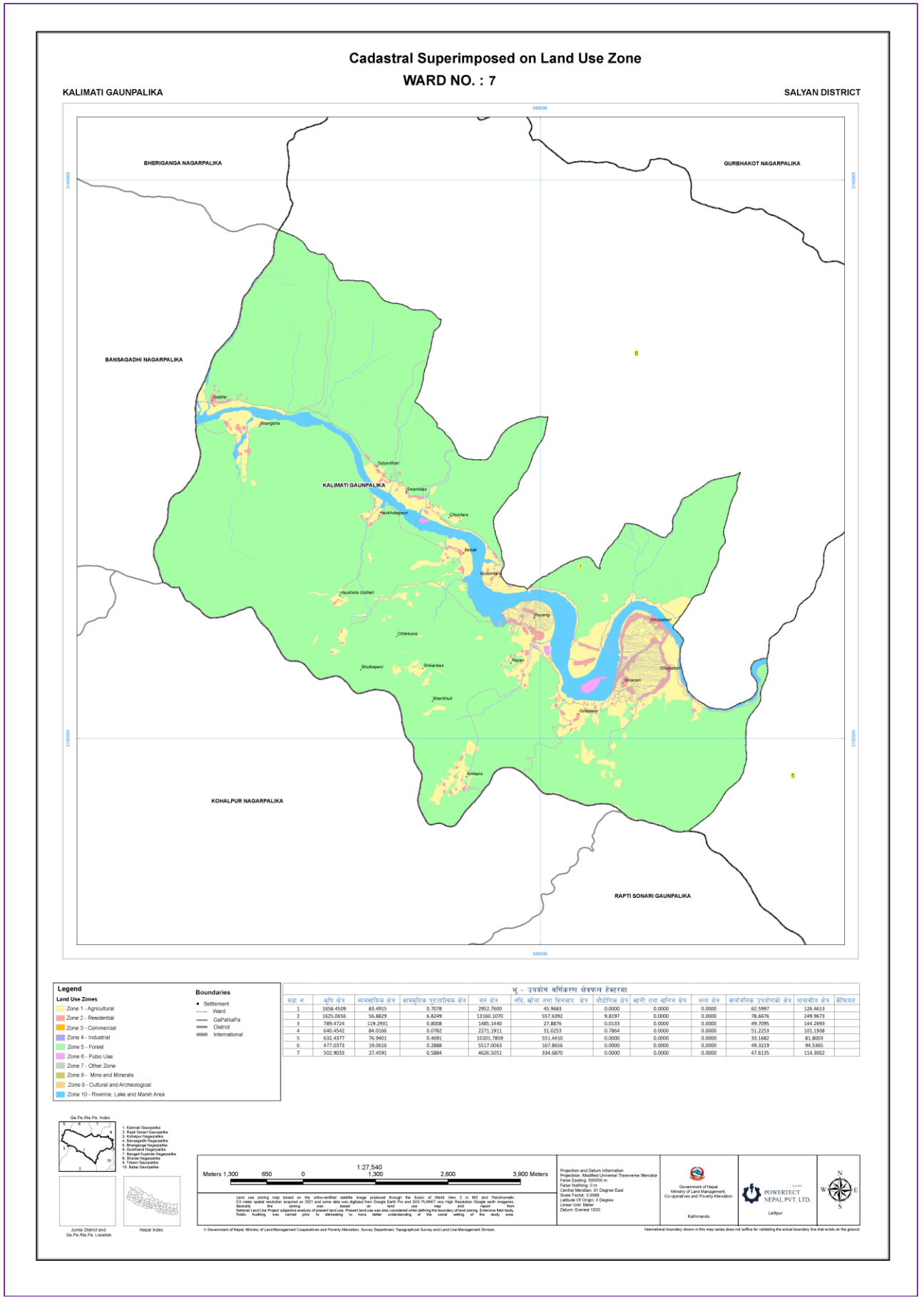
नक्सा २७ वडा नं. ४ को क्याडस्ट्रल सुपरइम्पोज नक्सा

नक्सा २८ वडा नं. ५ को क्याडस्ट्रल सुपरइम्पोज नक्सा

नक्सा २९ वडा नं. ६ को क्याडस्ट्रल सुपरइम्पोज नक्सा

नक्सा नं. ७ को क्याडस्ट्रल सुपरइम्पोज नक्सा

परिच्छेद ५. निश्कर्ष

कालिमाटी गाउँपालिका तीव्र रूपमा शहरीकरण भइरहेको क्षेत्र हो। विभिन्न भौतिक, सेवा, सुविधा, जस्तै शिक्षा, स्वास्थ्य, आर्थिक सम्भावना एवं उब्जाउ भूभाग साथै भौतिक पूर्वाधारहरूको विकासका कारण यो क्षेत्रमा धेरै मानिसहरू केन्द्रित हुने क्रम केही दशक यता बढिरहेको छ। बढ्दो जनसंख्या एवं विकास निर्माणका क्रियाकलापहरूले भूउपयोगमा परिवर्तन आउनु स्वभाविक रहेका र सोही अनुसार जनसंख्या वृद्धि र शहरीकरण एवं वस्ती विकास हुने क्रम जारी रहने सजिलै पूर्वानुमान गर्न सकिन्छ। बसाँई सराई र तीव्र जनसंख्या वृद्धिसँगै कृषि योग्य भूभागहरू आवासीय क्षेत्रमा रूपान्तरण हुँदै गएका छन् भने नयाँ वस्तीहरू कृषि योग्य जमिनहरूमा विस्तार भइरहेका छन्। मानिसहरू शहर आसपासका क्षेत्रहरू तथा सडक सञ्जाल आसपासमा बढी केन्द्रित भएको पाइएको छ।

कालिमाटी गाउँपालिका को हालको अवस्थसँग आगामी १५ वर्षको अवस्था तुलना गर्दा कृषियोग्य जमिन ठूलो परिमाणमा घट्ने देखिन्छ भने आवासीय क्षेत्र तथा व्यावसायिक क्षेत्र व्यापक बढ्ने देखिन्छ। यसको प्रमुख कारक तत्व भनेको बढ्दो जनसंख्या तथा वसाँईसराइले निम्त्याएको चक्लाबन्दी र खण्डीकरण नै हो। जनसंख्या तीव्र वृद्धि हुनु र कृषियोग्य जमिनमा बस्ती बस्दै जानाले जमिनको चक्लाबन्दी हुन गई क्षेत्रफल, उत्पादन र उत्पादकत्व घट्ने निश्चित छ।

यसरी तयार गरिएको यो भू उपयोग जनालाई भू उपयोग परिषद गठन गरी कार्यान्वयन गर्न सकिनेछ। यस अघि सरोकारवालाहरूसँग छलफल गरी भू उपयोग परिषदको निर्णय अनुसार कार्यान्वयन गर्न वा वर्गीकृत भू उपयोलाई परिवर्तन गर्न सकिनेछ।

अनुसुचि १. स्थानीय सरोकारवालाहरूसँगको छलफलका झलकहरू

अनुसुचि २. गाउँपालिकाले निर्धारण गरेका आगामी भू-उपयोगका आधार

वडा नं. १

१. व्यावसायीक क्षेत्र

- क) दलपुरे देखि कोलचौरसम्म दाँया बाँया २०मिटर, दलपुरे (व्यवसायी)
- ख) नयाँ गाँउ देखि माघेसम्म दाँया बाँया २० मिटर पोखरा (व्यवसायी)

२. आवासिय क्षेत्र

- क) काफिल स्कुल देखि झिरघाट सम्म दाँया बाँया २० मिटर
- ख) काफिल स्कुल देखि मर्केलखारा जोडने सडक सम्मको दाँया बाँया २० मिटर
- ग) दलपुरे देखि कोलचौर खोला सम्म दाँया बाँया २०मिटर व्यावसायी क्षेत्र बाहेक २० मिटर आवासिय
- घ) भ्युटर देखि देउरालिकोटि सडक सम्म दाँया बाँया २०मिटर
- ङ) पोखरा देखि आरुचौर सम्म दाँया बाँया २०मिटर
- च) ढुङ्गेकटेरी देखि बयाले सम्म दाँया बाँया २० मिटर
- छ) ढुङ्गेकटेरी देखि टोटाबाँझ सम्म दाँया बाँया २० मिटर
- ज) चुरिकोईराला देखि झिरघाट सम्म दाँया बाँया २० मिटर
- झ) टोटावाज देखि गारेसाल सम्म दाँया बाँया २० मिटर
- ञ) काफिल देखि सातलखोला सम्म दाँया बाँया २० मिटर
- ट) पैयाखर्क देखि जर्खु सम्म दाँया बाँया २० मिटर
- ठ) नयाँ गाँउ देखि माघे सम्म दाँया बाँया २० मिटर पोखरा व्यावसायीक क्षेत्र बाहेक २०मिटर आवासि
- ड) पोखरा देखि कोट आरुचौर सम्म गोरेटो बाटो दाँया बाँया १०मिटर
- ढ) पोखरा देखि धम्कने पातेटाकुरा सिरखोला सम्म गोरेटो बाटो दाँया बाँया १०मिटर
- ण) बयाले देखि डाँडासिरखोला ,गैरासिरखोला सम्म गोरेटो बाटो दाँया बाँया १०मिटर
- त) हिवरे देखि चिसतरा सम्म गोरेटो बाटो दाँया बाँया १०मिटर
- थ) चोथ्रे देखि टोट्के सम्म गोरेटो बाटो दाँया बाँया १०मिटर
- द) राउटेपानि पातिहाल्ना चङ्गेनि धम्कने सम्म गोरेटो बाटो दाँया बाँया १०मिटर
- ध) भिउटर देखि चङ्गेनि सम्म गोरेटो बाटो दाँया बाँया १०मिटर
- न) रुपाकोट देखि जुगेना सम्म गोरेटो बाटो दाँया बाँया १०मिटर
- प) ढुङ्गेकटेरी देखि बयाले सम्म गोरेटो बाटो दाँया बाँया १०मिटर

३. खानि तथा खनिज क्षेत्र-

यस वडा भित्र कुनै पनी खानि तथा खनिज क्षेत्र नरहेको ।

४. सार्वजानिक उपयोग क्षेत्र

- क) त्रिभुवन जनता मा वि पोखरा
- ख) ग्यानमाला आधारभुत विद्यालय
- ग) कालिका आधारभुत विद्यालय डाडडुडे
- घ) नेपाल राष्ट्रिय प्रा वि कोटबयाले
- ङ) सामुदायिक जनता प्रा वि काफिल
- च) शक्ति कमलाक्ष्य भगवति प्रा वि ढुङ्गेकटेरी

- छ) कालिका प्रा वि डाडासिरखोला
- ज) लक्ष्मी प्रा वि धुम्का
- झ) कालिदेवि प्रा वि सातलखोला
- ञ) पुरानो कालिका प्रा वि हिवरे
- ट) जनविकास प्रा वि चोथ्रे
- ठ) लक्ष्मपुर स्वास्थ्य चौकि पोखरा
- ड) सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाइ केन्द्र टोट्के
- ढ) कालिमाटी गाँउपालिका १ न.वडा कार्यालय लक्ष्मपुर सल्यान
- ण) अतिरिक्त हुलाक कार्यालय लक्ष्मपुर
- त)नया कालिका प्रा वि हिवरे

५. साँस्कृतिक तथा पुरातात्वक क्षेत्र

- क) कमलाक्ष्य भगवति मन्दिर कोट
- ख) त्रिकुटेश्वर शिव मन्दिर वासखोला
- ग) कालिका मन्दिर डाडडुडे
- घ) शिव गुफा झिरघाट
- ड) कालिका मन्दिर दुङ्गेकटेरी
- च) सितलामाइ टोटावाझ
- छ) कालिका मन्दिर हिगौरै
- झ) महाकाल मन्दिर पोखरा-
- ड तारा खसेको स्थान आरुचौर

६. वन क्षेत्र

यस वडा भित्र रहेका सम्पूर्ण सामुदायीक तथा सरकारी वन क्षेत्रमा वर्गिकरण गर्ने निर्णय गरियो

७. नदि खोला तथा सिमसार क्षेत्र

यस वडा भित्र रहेर सम्पूर्ण नदि,नाला,खोला,तालहरुलाइ नदि खोला ताल सिमसार क्षेत्र वर्गिकरण गर्ने निर्णय गरियो ।

८. औधोगिक क्षेत्र

यस वडा भित्र कुनै पनि औधोगिक क्षेत्र नरहेको ।

९. कृषि क्षेत्र

माथि तोकियको बाहेकका अन्य क्षेत्र हरु कृषि क्षेत्र ब्रगिकरण गर्ने निर्णय गरियो ।

वडा नं. २

१. व्यवसायिक क्षेत्र

१. पातिहाल्ना खोला झिगाने सिमलकुना सडक देखी दायाँ,बायाँ ३० मिटर।
२. एकलेवर टाट्के शारदा पुल सडक देखी दायाँ,बायाँ ३० मिटर ।
३. दाङ बवई गा.पा. ५ को सिमाना देखी भाङबारी बिजयनेटा सडक देखी दायाँ,बायाँ २० मिटर।

२. आवासिय क्षेत्र

१. पातिहाल्ना खोला झिगाने सिमलकुना सडक देखी दायाँ,बायाँ ३० मिटर व्यवसायिक क्षेत्र वाहेक ३० मिटर आवासिय ।
२. एकलेवर टाट्के शारदा पुल सडक देखी दायाँ,बायाँ ३० मिटर व्यवसायिक क्षेत्र वाहेक ३० मिटर आवासिय ।
३. दाङ बवई गा.पा.५ को सिमाना देखी भाङबारी बिजयनेटा सडक देखी दायाँ,बायाँ २० मिटर व्यवसायिक क्षेत्र वाहेक २० मिटर आवासिय ।
४. मिलनचोक कालखोला किमिरे सडक दायाँ,बायाँ २० मिटर ।
५. मुलपानी भुवान्टाकुरा सडक दायाँ,बायाँ २० मिटर ।
६. झिगाने मा.वि.मुलपानी सडक दायाँ,बायाँ २० मिटर ।
७. खासुतरा जैसीटाकुरा सडक दायाँ,बायाँ २० मिटर ।
८. पातिहाल्ने किचेनखोला हल्दे सडक दायाँ, बायाँ २० मिटर ।
९. गते कैने टाट्के रिङरोड दायाँ,बायाँ २० मिटर ।
१०. कटबिर बराहुङगा सडक दायाँ,बायाँ २० मिटर ।
११. घुम्ती कटबिर सडक दायाँ,बायाँ २० मिटर ।
१२. कटबिर निगाले सडक दायाँ,बायाँ २० मिटर ।
१३. अम्रैस्वती कैने सडक दायाँ,बायाँ २० मिटर ।
१४. पुलचोक नयाँबस्ती रिङरोड दायाँ,बायाँ २० मिटर ।
१५. चिसेतरा गोठेरी सडक दायाँ,बायाँ २० मिटर ।
१६. चिसेतरा दहटाकुरा पचपुरा सडक दायाँ,बायाँ २० मिटर ।
१७. चन्नीमारा सिमलतरा सडक दायाँ,बायाँ ३० मिटर ।
१८. चिसीखोली कातीके सडक दायाँ बायाँ २० मिटर ।
१९. सुनबास रिङरोड सडक दायाँ बायाँ २० मिटर ।
२०. दहटाकुरा सडक दायाँ बायाँ २० मिटर ।
२१. गलक्षेडा सालडारे सडक दायाँ बायाँ २० मिटर ।
२२. खैरीखोला लिङ्गा जाने सडक दायाँ बायाँ १० मिटर ।
२३. पैयाँकाडाँ कोक्षटे जोडने सडक दायाँ बायाँ १० मिटर ।
२४. हिले सुकाली जोडने सडकदायाँ बायाँ १० मिटर ।

२५. टाट्के रिडरोड सडक दायाँ,बायाँ २० मिटर ।
३. खानी तथा खनिज क्षेत्र
१. बैसरी खोला सिसा खानी ।
२. टोट्के डाँडा तामा खानी ।
४. सार्वजनिक उपयोग क्षेत्र
१. सिर्जनसिल मा.वि. झिगाने
२. ने.रा.प्रा.वि.कोक्षटे
३. ने.रा.प्रा.वि. भुवान्टाकुरी
४. ने.रा.प्रा.वि.कालखोला
५. ने.रा.प्रा.वि. तारिके
६. सूर्येदय प्रा.वि. दहटाकुरा
७. जनप्रिय प्रा.वि. टाट्के
८. देउराली प्रा.वि. बराहुडगा
९. खड्कदेवी दलित प्रा.वि.हल्दे
१०. आधारभुत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र सेतिखोला
११. २ नं.वडा कार्यालय सेतिखोला
१२. नागरिक सचेतना केन्द्र किच्यानखोला
१३. पि.एल.सि.भवन दहटाकुरा
१४. गाउँघर किल्लीक खोप केन्द्र टाट्के
१५. चर्च भवन चिसतरा
१६. राजिटाकुरा खेल मैदान टाट्के
१७. खाध्यन्न बाली कृषि भवन सिमलकुना
१८. दाउनेदेवी कृषि सहकारी संस्था टाट्के
१९. जनकल्यान आ.वि.भाडाबारी
२०. लोककल्यानकारी प्रा.वि.अम्रैखुटी
२१. सूर्य बालकल्यान प्रा.वि.पातीहालन
२२. सिर्जनशिल प्रा.वि. क्युरेनी
५. साँस्कृतिक तथा पुरातत्वतिक क्षेत्र
१. दुर्गा भुवानी मन्दिर भुवानटाकुरा
२. खड्कदेवी मन्दिर हल्दे
३. भगवती मन्दिर टाट्के
४. कालिका मन्दिर चिसतरा
५. नौमुले ब्रमा मन्दिर निगाली
६. ब्राहलोक बराहुडगा

७. महादेव गुप्फा ठुलाखोला
 ८. दारेमष्ट मन्दिर गाहानेटा
 ९. दारेमष्ट मन्दिर कुन्टा
 १०. एक्लेबरा मन्दिर पातेटाकुरा
 ११. पञ्चकोटी गुप्फा खैरीखोला
 १२. सिद्ध गुप्फा निगालचुला
 १३. एक्लेबरा मन्दिर छिनाउरी डाँडा
 १४. कैलुब्रहा मन्दिर हिले कोक्षटे
 १५. सोलिघोप्टे डाँडा कृष्ण मन्दिर
 १६. दारेमष्ट रिठाचौर
६. वन क्षेत्र
यस वडा भित्र रहेका सम्पूर्ण सामुदायिक तथा सरकारी वनलाई वन क्षेत्रमा वर्गिकरण गर्ने निर्णय गरियो ।
७. नदि खोला ताल सिमार क्षेत्र
यस वडा भित्र रहेका सम्पूर्ण नदि, नाला ,खोला तालहरुलाई नदी खोला ताल सिमसार क्षेत्र वर्गिकरण गर्ने निर्णय गरियो ।
८. औधोगिक क्षेत्र
यस वडा भित्र कुनैपनि औधोगिक क्षेत्र नरहेको ।
९. कृषि क्षेत्र
मथि तोकिय बाहेकका अन्य क्षेत्रहरु सबै कृषि रहेको छ ।

वडा नं. ३

१. व्यवसायिक क्षेत्र :

१. दाङ,सल्यान र सुर्खेत सडकको देखि दायाँ, बाँया ४० मिटर (पुल्चोक देखि पातिहाल्ना व्यवसायीक)
२. सिमलचोक,जुगेना जर्खु सडकको दायाँ,बायाँ ३० मिटर (सिमलचोक-पुलचोक ढोरेनी व्यवसायी)

२. आवासिय क्षेत्र :

१. दाङ, सल्यान र सुर्खेत सडकको देखि दायाँ, बाँया ४० मिटर (पुल्चोक देखि पातिहाल्ना व्यवसायी)व्यवसायिक क्षेत्र बाहेक ४० मिटर आवासीय क्षेत्र
२. सिमलचोक,जुगेना जर्खु सडकको दायाँ,बायाँ ३० मिटर (सिमलचोक-पुलचोक ढोरेनी व्यवसायी) व्यवसायिक क्षेत्र बाहेक २० मिटर आवासिय क्षेत्र
३. पुतली बजार देखि पातीहाल्ना सडकको देखि दायाँ,बाँया २५ मिटर आवासिय क्षेत्र
४. तल्लो मन्दिर,माथिल्लो मन्दिर हुदै खरेखोला देखि पुल दायाँ,बायाँ २५ मिटर आवासिय क्षेत्र
५. गा पा चोक, मा वि हुदै ढोरेनी देखि दायाँ,बाँया २५ मिटर आवासिय क्षेत्र
६. ढोरेनी ,सिमलचोक हुदै मागे देखि दायाँ,बायाँ २० मिटर आवासिय क्षेत्र
७. सिमलचोक,जुगेना जर्खु सडकको दायाँ,बायाँ २० मिटर आवासिय क्षेत्र
८. जुगेना,फारुला,पैयाँकाँडा सडकको दायाँ,बायाँ १० मिटर आवासिय क्षेत्र
९. मा वि रामपुर किचेनखोला सडकको दायाँ,बायाँ १५ मिटर आवासिय क्षेत्र
१०. माथिल्लो मन्दिर बगाले खोला सडकको दायाँ,बायाँ १५ मिटर आवासिय क्षेत्र
११. गते लामिडाँडा सडकको दायाँ,बायाँ १० मिटर आवासिय क्षेत्र
१२. दानीगौडा दलपुरे सडकको दायाँ,बायाँ २० मिटर आवासिय क्षेत्र
१३. गते मर्चबारी विजेनेटा सडकको दायाँ,बायाँ २० मिटर आवासिय क्षेत्र
१४. दहडाँडा पटीया चौडीखोला सडकको दायाँ,बायाँ २० मिटर आवासिय क्षेत्र
१५. ढोरेनी स्कुल सडकको दायाँ,बायाँ २० मिटर आवासिय क्षेत्र
१६. ढोरेनी अग्रलेचोक सडकको दायाँ,बायाँ २० मिटर आवासिय क्षेत्र
१७. तल्लो मन्दिर गा पा सडकको दायाँ,बायाँ २५ मिटर आवासिय क्षेत्र
१८. स्वास्थ्य चौकी सडकको दायाँ,बायाँ ३० मिटर आवासिय क्षेत्र
१९. पुलचोक कोलतरा सडकको दायाँ,बायाँ २५ मिटर आवासिय क्षेत्र
२०. सिमलचोक कवैखोला सडकको दायाँ,बायाँ २५ मिटर आवासिय क्षेत्र
२१. पातीहाल्ना जोगिरह सडकको दायाँ,बायाँ ३० मिटर आवासिय क्षेत्र
२२. बल्ले रिङ्गरोड सडकको दायाँ,बायाँ १५ मिटर आवासिय क्षेत्र
२३. माथिल्लो बल्ले सडकको दायाँ,बायाँ १५ मिटर आवासिय क्षेत्र
२४. भित्रिखोला किमिरे पैयाँकाँडा सम्मको घोरेटो बाटो दायाँ,बायाँ १० मिटर आवासिय
२५. जुगेना गोगनपानी सम्मको घोरेटो बाटो को दायाँबायाँ १० मिटर आवासिय
२६. ढोरेनी साठीघरे सम्मको घोरेटो बाटो को दायाँबायाँ १० मिटर आवासिय
२७. सिमलचोक बल्ले सम्मको घोरेटो बाटो को दायाँबायाँ १० मिटर आवासिय

२८. शंकरे देखि बल्ले सम्मको घोरेटो बाटो को दायौँबायाँ १० मिटर आवासिय
२९. सुकिदह तामाखानी सम्मको घोरेटो बाटो को दायौँबायाँ १० मिटर आवासिय
३०. किमिरे पुरानागाउँ सम्मको घोरेटो बाटो को दायौँबायाँ १० मिटर आवासिय
३१. बगालेखोला पुल देखि साठीघरे दियालडाँडा सम्मको घोरेटो बाटो को दायौँबायाँ १० मिटर आवासिय

३. खानी तथा खनिज क्षेत्र :

यस वडा भित्र कुनै पनि खानी तथा खनिज क्षेत्र नभएको ।

४. सार्वजनिक उपयोग क्षेत्र :

१. श्री सरस्वती आ वि फारुला
२. श्री जनता प्रा वि जुगेना
३. श्री जनता प्रा वि सुकिदह
४. श्री सिर्जना प्रा वि बल्ले
५. श्री नेपाल राष्ट्रीय आ वि ढोरेनी
६. श्री शारदा आ वि मर्चेबारी
७. श्री जनता प्रा वि किमिरे
८. श्री शारदा जनकल्यान मा वि रामपुर
९. श्री ईलाका प्रहरी कार्यालय रामपुर सल्यान
१०. श्री कालिमाटी मेला स्थान
११. श्री कालिमाटी गाउँपालिकाको कार्यालय रामपुर सल्यान
१२. कालिमाटी गाउँपालिका ३ नं वडा कार्यालय सल्यान
१३. सहकारी भवन हाटबजार क्षेत्र
१४. स्वास्थ्य चौकी रामपुर
१५. सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई जुगेना
१६. नवज्योती एजी चर्च ढोरेनी
१७. नवजिवन एजी चर्च जुगेना
१८. १५ सैयाको हस्पिटल
१९. तरकारी संकलन केन्द्र मजाउ
२०. गा पा हल

५. साँस्कृतिक तथा पुरातत्वतिक क्षेत्र :

१. कालिमाटी गंगामाला भगवती मन्दिर १
२. कोट मन्दिर कोटडाँडा
३. कालिका मन्दिर चौडी
४. कालिका मन्दिर जुगेना
५. कालिका मन्दिर लामीडाँडा
६. शिव मन्दिर कालिमाटी
७. शिद्धबाँबा मन्दिर फारुला
८. गंगामाला भगवती मन्दिर २

६. वन क्षेत्र :
यस वडा भित्र रहेका सम्पूर्ण सामुदायिक तथा सहकारी वनलाई वन क्षेत्रमा वर्गिकरण गर्ने निर्णय गरियो ।
७. नदि, खोला, ताल, र सिमसार क्षेत्र :
यस वडा भित्र रहेका सम्पूर्ण नदि, नाला, खोला, तालहरूलाई नदि, खोला, ताल र सिमसार क्षेत्रमा वर्गिकरण गर्ने निर्णय गरियो ।
८. औद्योगिक क्षेत्र :
यस वडा भित्र कुनै पनि औद्योगिक क्षेत्र नरहेको ।
९. कृषि क्षेत्र :
माथि तोकिय बाहेक अन्य क्षेत्रहरू सबै कृषि क्षेत्र रहेको छ ।

वडा नं. ४

१. व्यवसायिक क्षेत्र:

१. दाड सुर्खेत सडक को सडक देखि दायाँ ,बायाँ ३० मिटर (डिमिरे सितलबजार, असुरेनी व्यवसायी क्षेत्र)
२. झिगाने चप्परगौरी सडक को सडक देखि दायाँ , बाँया ३० मिटर । खैरेनी, पिपले, पुरुवा खेत व्यवसायी क्षेत्र

२. आवासिय क्षेत्र:

१. दाड सुर्खेत सडक को सडक देखि दायाँ ,बायाँ ३० मिटर (डिमिरे सितलबजार, असुरेनी व्यवसायी क्षेत्र) व्यवसायिक क्षेत्र वाहेक २० मिटर आवासीय ।
२. झिगाने चप्परगौरी सडक को सडक देखि दायाँ , बाँया (खैरेनी, पिपले, पुरुवा खेत व्यवसायी क्षेत्र) ३० मिटर व्यवसायिक क्षेत्र वाहेक २० मिटर आवासीय ।
३. सालडाँर सालटाकुरा सडक को सडक देखि दायाँ , बाँया २० मिटर आवासीय ।
४. खैरेनी लेखगाउँ सडक को सडक देखि दायाँ , बाँया २० मिटर आवासीय ।
५. वगर घुरचौर सडक को सडक देखि दायाँ , बाँया २० मिटर आवासीय ।
६. पुरुवाखेत असुरेनी सडक को सडक देखि दायाँ , बाँया २० मिटर आवासीय ।
७. असुरेनी तल्लोधाम गैरीगाउँ सडक को सडक देखि दायाँ , बाँया २० मिटर आवासीय क्षेत्र ।
८. ठाकुर सम्मा सुन्चौर सडक को सडक देखि दायाँ , बाँया २० मिटर आवासीय ।
९. लामीतरा ज्यामिरे सडक को सडक देखि दायाँ , बाँया २० मिटर आवासीय ।
१०. सुन्चौर लोसे सडक को सडक देखि दायाँ , बाँया २० मिटर आवासीय ।
११. पिपलनेटा माझगाउँ सडक को सडक देखि दायाँ , बाँया २० मिटर आवासीय ।
१२. घुरचौर पधेरीखोला सडक को सडक देखि दायाँ , बाँया २० मिटर आवासीय ।
१३. घुरचौर डर सडक को सडक देखि दायाँ , बाँया २० मिटर आवासीय ।
१४. सालडाँडे वगर देखि सुकाली सम्मको घोरेटो वाटो दाँया बाँया १० मिटर
१५. जम्मुतरा असुरेनी सम्मको घोरेटो वाटो दाँया बाँया १० मिटर
१६. गैरी गाउँ , वतासे ,हिले सम्मको घोरेटो वाटो दाँया बाँया १० मिटर
१७. टटाली डाँडागाउँसम्मको घोरेटो वाटो दाँया बाँया १० मिटर
१८. खोल्टेपानि गैरीगाउँ सम्मको घोरेटो वाटो दाँया बाँया १० मिटर
१९. धरमसाला स्कुलडाँडा सम्मको घोरेटो वाटो दाँया बाँया १० मिटर
२०. लामीतरा ज्यामिरे सम्मको घोरेटो वाटो दाँया बाँया १० मिटर

३. खानी तथा खनिज क्षेत्र

१. वगर कोईला खानी
२. तामेछहरा तामाखानी
३. धागेचरी सिसाखानी

४. रोटेपानी सिसाखानी
४. सार्वजनिक उपयोग क्षेत्र:
१. श्री ज्ञान ज्योति मा.वि.सुकेताल
 २. श्री अन्तराष्ट्रिय युवा वर्ष आ.वि. नयावन
 ३. श्री जनचेतना आ.वि. छापडाँडा
 ४. श्री शारदा दलित आ.वि. ठाकुर सम्मा
 ५. श्री ईन्द्र आ.वि.सुन्चौर
 ६. श्री ने.रा. आ.वि.घुरचौर
 ७. श्री जन सेवा मा.वि.धाम
 ८. श्री दप्सुन डाँडा खेलमैदान
 ९. खयरघारी हाटवजार
 १०. सामुदाईक वचतद तथा ऋण सहकारी संस्था
 ११. गंगामाला कृषि सहकारी
 १२. सल्लेरी कृषक कृषि उत्पादन कृषक समुह
 १३. वडा नं ४ को वडा कार्यालय भवन घुरचौर
 १४. वडा श्वास्थ्य चौकी पिपले
 १५. शाझा सुविधा केन्द्र शारखोला
५. साँस्कृतिक तथा पुरातत्वतिक क्षेत्र
१. त्रिपुरेश्वर सिव मन्दीर जलुकेखोला
 २. शारदा देवि मन्दीर खैरेनी
 ३. देउराली कालिका मन्दीर सुन्चौर
 ४. कालिका मन्दीर पिपले
 ५. पधेरीखोला मन्दीर घुरचौर
 ६. शिद्धवावा मन्दीर खयरघारी
६. वन क्षेत्र
- यस वडा भित्ररहेका सम्पुर्ण सामुदायिक तथा सहकारी वन लाई वन क्षेत्रमा वर्गिकरण गर्ने निर्याय गरियो ।
७. नदि खोला ताल सिमसार क्षेत्र:
- यस वडा भित्र रहेका सम्पुर्ण नदि,नाला,खोला तालहरुलाई नदि खोला ताल सिमसार क्षेत्रमा वर्गिकरण गर्ने निर्णय गरियो ।
८. औधोगिक क्षेत्र:
- यस वडा भित्र कुनैपनि औधोगिक क्षेत्र नरहेको
९. कृषि क्षेत्र:
- माथितोकिय वाहेकका अन्य क्षेत्रहरु सबै कृषि रहेको छ ।

वडा नं. ५

१. व्यवसायिक क्षेत्र

१. कौछेनी देखी वडाकार्यालय सम्म सडकको दाँया बाँया ३० मिटर (बालुवा देखि वडा कार्यालय आसपासका क्षेत्र) व्यवसायी क्षेत्र
२. काल्चे डाँडा सिमाना सडक सम्मको दाँया बाँया ३० मिटर

२. आवासिय क्षेत्र

१. बगरखेला सडक देखी काल्चे डाँडा सम्मको सडक दाँया बाँया १० मिटर आवासिय
२. कौछेनी देखी वडाकार्यालय सम्म सडकको दाँया बाँया ३० मिटर (बालुवा देखि वडा कार्यालय आसपासका क्षेत्र) बाहेक २० मिटर आवासिय क्षेत्र
३. बालुवा रिङ्ग रोड सम्मको दाँया बाँया २० मिटर आवासिय
४. मनिकापुर रिङ्ग रोड सम्मको दाँया बाँया २० मिटर
५. पिपलचौतारा देखी दमदुवाली पक्की पुल सम्मको बिच सडक दाँया बाँया २० मिटर आवासिय
६. दमदुवाली घारी लाइन सडक सम्मको दाँया क्षेत्रमा सामुदायिक वन र बायाँ २० मिटर आवासिय
७. पक्कीपुल देखी मध्यवर्ति हात्तिदमार सा ब सम्मको सडक दाँया बाँया २० मिटर आवासिय
८. हात्तिदमार तल्लो लाइन सडक सम्मको दाँया बाँया २० मिटर आवासिय
९. हात्तिदमार रिङ्ग रोड सम्मको सम्मको बाँया क्षेत्रमा सामुदायिक वन र दायाँ २० मिटर आवासिय
१०. बालुवा वेलतरी देखी खैरेला सम्म दाँया बाँया २० मिटर आवासिय
११. जुमखोला हिले देखी मधुवन सम्म सडक दाँया बाँया २० मिटर
१२. उपल्लो समुह रिङ्ग रोड सम्म सडक दाँया बाँया २० मिटर आवासिय
१३. काल्चे डाँडा सिमाना सम्म सम्मको ३० मिटर व्यवसाय बाहेक दाँया बाँया २० मिटर
१४. पिपल चौतारा देखी ने रा आ बि सम्म दाँया बाँया १५ मिटर
१५. निउरी खाल्टा टाकरकोट सडक दाँया बाँया १० मिटर
१६. मधुवन देखी देउराली सम्म दाँया बाँया १० मिटर

३. खानि तथा खनिज क्षेत्र

यस वडा भित्र खानि तथा खनिज क्षेत्र नभएको ।

४. सार्वजनिक क्षेत्र

१. नेरा आ बि काल्चे डाँडा
२. लक्षिम मा बि बालुवा
३. सरस्वति आ बि सिमल पाखा
४. नेरा मा बिद्यालय धारापानी
५. जनता मा बि दमदुवाली
६. जनजागृत आ बि हात्तिदमार
७. वडा कार्यालय बालुवा
८. इलाका हुलाक कार्यालय बालुवा
९. स्वास्थ्य चौकी बालुवा

१०. अस्थाइ प्रहरी पोष्ट बालुवा
११. गौठेरी खेल मैदान
१२. त्रिवेणी खेल मैदान दमदुवाली
१३. बाँके साट्रीय निकुञ्ज को मध्यवर्ति क्षेत्र
५. **साँस्कृतिक तथा पुरातत्वतिक क्षेत्र**
 १. काल्चे देवीथान कालिका दुर्गा मन्दिर काल्चे
 २. सिम्ले छहरा मन्दिर बालुवा
 ३. कालिका र देवी मन्दिर बालुवा
 ४. त्रिवेनी शिव मन्दिर बालुवा
 ५. देवी र कालिका मन्दिर हात्तिदमार
 ६. दुर्गा भगवति मन्दिर दमदुवाली
 ७. त्रिवेनी धाम मन्दिर दमदुवाली
 ८. कालिका मन्दिर बेलतरी
 ९. देवी मन्दिर कुमितरा
 १०. कालिका मन्दिर मदनटाकुरा
 ११. देवी मन्दिर शिरचौर
 १२. सिद्ध मन्दिर टाकरकोट
 १३. शिव मन्दिर दमदुवाली
६. **वन क्षेत्र**

यस वडा भित्र रहेका समेपुर्ण सामुदायिक वन तथा रहकारी वन क्षेत्रमा वर्गिकरण गर्ने निर्णय गरियो ।
७. **नदि तथा खोला ताल सिमसार क्षेत्र**

यस वडा भित्र रहेका समेपुर्ण नदि नाला खोला तालहरुलाई सिमसार क्षेत्रमा वर्गिकरण गर्ने निर्णय गरियो
८. **औदयेगीक क्षेत्र**

यस वडा भित्र कुनैपनि औद्योगिक क्षेत्र नरहेको
९. **कृषि क्षेत्र**

माथि तेकिएका बाहेकका अन्य सबै क्षेत्रहरु कृषि क्षेत्र अन्तर्गत रहेको छ ।

वडा नं. ६

१. व्यवसायिक क्षेत्र

१. बालुवा छरछरे छिन्चु सडक सम्मको दाँया बाँया १५ मिटर (छरछरे व्यवसायी क्षेत्र)
२. कुर्मि छरछरे सडक सम्मको दाँया बाँया १५ मिटर

२. आवासिय क्षेत्र

१. बेसारबारी जलजला सडक सम्मको दाँया बाँया १५ मिटर
२. लेक झिङ्नी बेसारबारी सडक सम्मको दाँया बाँया १५ मिटर
३. काफलनेटी लेख हात्तिखाल सम्मको दाँया बाँया १५ मिटर
४. काफलनेटी माथिल्लो बेसारबारी सडक सम्मको दाँया बाँया १५ मिटर
५. काफलनेटी जलजला गोरेटो बाटो सम्मको दाँया बाँया १० मिटर
६. एकराते कफिलपाटा सडक सम्मको दाँया बाँया १५ मिटर
७. कार्की घर देखि विर बहादुर खत्री सडक सम्मको दाँया बाँया १५ मिटर
८. कुमाल डाँडा सडक सम्मको दाँया बाँया १५ मिटर
९. लेख बडाखोली सिरेनी डडुवा सडक सम्मको दाँया बाँया १५ मिटर
१०. बालुवा छरछरे छिन्चु सडक सम्मको दाँया बाँया १५ मिटर (छरछरे व्यवसायी क्षेत्र) व्यवसायीक क्षेत्र बाहेक २० मिटर आवासिय
११. कुर्मि छरछरे सडक सम्मको दाँया बाँया २० मिटर आवासिय
१२. रबट बेसारबारी सडक सम्मको दाँया बाँया १५ मिटर
१३. लेख बडाखोली काडाघारी सडक सम्मको दाँया बाँया १५ मिटर
१४. माथिल्लो सालडाडाँ सडक सम्मको दाँया बाँया १५ मिटर
१५. ज्यामिरे डोटे गैरा सडक सम्मको दाँया बाँया १५ मिटर
१६. काप्रेडाडाँ सडक सम्मको दाँया बाँया १५ मिटर
१७. आपगैरी देउराली हात्तिढुङ्गा सडक सम्मको दाँया बाँया १५ मिटर
१८. देउराली ज्यामिरे सडक सम्मको दाँया बाँया १५ मिटर
१९. जुमखोला सालघारी सडक सम्मको दाँया बाँया १५ मिटर
२०. सालघारी देउराली सडक सम्मको दाँया बाँया १५ मिटर
२१. पुलचोक पितमारी सडक सम्मको दाँया बाँया १५ मिटर

३. खानी तथा खनिज क्षेत्र

यस वडा भित्र खानी तथा खनिज क्षेत्र नरहेको

४. सार्वजनिक उपयोग क्षेत्र

१. ने.रा .मा.वि. काफलगैरी

२. ६ नं. वडा कार्यालय छरछरे
३. आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र छरछरे
४. कैलाश आ.वि. चिउरी डाँडा
५. ने.रा.आ.वि. सितलपुर
६. काँडा घारी चौर
७. डुम्रीखेत चौर डडुवा
८. पितमारी चौर हात्तिढुङ्गा
९. ने.रा.आ.वि. ज्यामिरे
१०. बबै बालविकास केन्द्र
११. शान्ति एल जि चर्च भलायवास
१२. प्रभात आ.वि. जलजला
५. साँस्कृतिक तथा पुरातात्वीक क्षेत्र
 १. देवी मन्दिर काफलनेटी
 २. देवी मन्दिर छरछरे
 ३. देवी मन्दिर लेक छरछरे
 ४. देवि मन्दिर हात्तिढुङ्गा
 ५. शिव मन्दिर भैसीदमार

६. वन क्षेत्र

यस वडा भित्र रहेका सम्पूर्ण सामुदायिक तथा सरकारी वन क्षेत्रमा वर्गिकरण गर्ने निर्णय गरियो ।

७. नदि खोला ताल तथा सिमसार क्षेत्र

यस वडा भित्र रहेका सम्पूर्ण नदि,नाला,खोला,तालहरुलाइ नदि खोला ताल सिमसार क्षेत्र बर्गिकरण गर्ने निर्णय गरियो ।

८. औद्योगिक क्षेत्र

यस वडा भित्र औद्योगिक क्षेत्र नरहेको

९. कृषि क्षेत्र

माथि तोकिए बाहेकका अन्य क्षेत्रहरु सबै कृषि रहेको छ ।

वडा नं. ७

१. व्यवसायिक क्षेत्र

१. घुईयाबारी रिड रोड सडक सम्मको दाँया बाँया २० मिटर
२. मिलनचोक देखि शिव मन्दिर सडक सम्मको दाँया बाँया २० मिटर
३. घुईयाबारी देखि हाउखोला सडक सम्मको दाँया बाँया १५ मिटर

२. आवासिय क्षेत्र

१. सुर्खेतको सिमाना देखि घुईयाबारी सडक सम्मको दाँया बाँया १५ मिटर
२. घुईयाबारी देखि आमबास सडक सम्मको दाँया बाँया २५ मिटर
३. घुईयाबारी रिड रोड सडक सम्मको दाँया बाँया २० मिटर व्यवसायीक क्षेत्र बाहेक २० मिटर आवासिय
४. मिलनचोक देखि शिव मन्दिर सडक सम्मको दाँया बाँया २० मिटर व्यवसायीक क्षेत्र बाहेक २० मिटर आवासिय
५. घुईयाबारी देखि हाउखोला सडक सम्मको दाँया बाँया १५ मिटर व्यवसायीक क्षेत्र बाहेक १५ मिटर आवासिय
६. गोसाई चोक देखि झुल्गे पुल सम्मको दाँया बाँया १५ मिटर
७. कुसुमतरा रिड रोड सडक सम्मको दाँया बाँया १० मिटर
८. घुईयाबारी वाटुल्ले रिड रोड सम्मको दाँया बाँया १५ मिटर
९. न्याङ्ग देखि आमबास सम्मको गोरेटो बाटोको दाँया बाँया १० मिटर
१०. न्याङ्ग देखि भेरीखुटी सम्मको गोरेटो बाटोको दाँया बाँया १० मिटर
११. हाउखोला देखि भुतकेपानी सम्मको गोरेटो बाटोको दाँया बाँया १० मिटर
१२. घुईयाबारी देखि पतेरी सम्मको गोरेटो बाटोको दाँया बाँया १० मिटर
१३. घुईयाबारी देखि बाघमारे सम्मको गोरेटो बाटोको दाँया बाँया १० मिटर
१४. घुईयाबारी देखि धुले सम्मको गोरेटो बाटोको दाँया बाँया १० मिटर
१५. स्वामिबास देखि गुरुड गाउँ जाने सम्मको गोरेटो बाटोको दाँया बाँया १० मिटर
१६. सल्यानथरी देखि डडुवा सम्मको गोरेटो बाटोको दाँया बाँया १० मिटर
१७. कुहिने देखि डडुवा सम्मको गोरेटो बाटोको दाँया बाँया १० मिटर

३. खानी तथा खनिज क्षेत्र

यस वडा भित्र कुनै पनि खानी तथा खनिज क्षेत्र नरहेको।

४. सार्वजनिक उपयोग क्षेत्र

१. श्री नेपाल राष्ट्रिय माध्यमिक विद्यालय, घुईयाबारी
२. दलित आधारभुत विद्यालय, वाटुल्ले
३. गणेश आधारभुत विद्यालय, स्वामिबास

४. शारदा आधारभुत विद्यालय, न्याङ्ग
 ५. मनकामना आधारभुत विद्यालय, आमबास
 ६. प्रहरी चौकी, घुईयाबारी
 ७. स्वास्थ्य चौकी काप्रेचौर, घुईयाबारी
 ८. ७ नं. वडा कार्यालय, न्याङ्ग
 ९. महिला शहकारी संस्था, न्याङ्ग
 १०. बाघमारे रेन्जर पोष्ट, घुईयाबारी
 ११. आमबास रेन्जर पोष्ट, आमबास
 १२. हात्तीदमार घुईयाबारी मध्यवर्ती क्षेत्र, न्याङ्ग
 १३. घुईयाबारी खेल मैदान, घुईयाबारी
 १४. न्याङ्ग खेलकुत मैदान, न्याङ्ग
 १५. स्वामीवास खेल मैदान, स्वामिबास
 १६. एस एम के एस क्लब, घुईयाबारी
५. साँस्कृतिक तथा पुरातात्विक क्षेत्र
१. शिव मन्दिर घुईयाबारी पुलडाँडा
 २. दुर्गा मन्दिर, न्याङ्ग
 ३. शिव मन्दिर, न्याङ्ग
 ४. देउती बज्यै, न्याङ्ग
 ५. ज्यामिरे खोला देउती बज्यै मन्दिर, ज्यामिरे खोला टोल
 ६. माया भगवती मन्दिर, स्वामिबास
६. वन क्षेत्र
- यस वडा भित्र रहेका सम्पूर्ण सामुदायिक तथा सहकारी वनलाई वन क्षेत्रमा वर्गीकरण गर्ने निर्णय गरियो।
७. नदि खोला ताल सिमार क्षेत्र
- यस वडा भित्र रहेका सम्पूर्ण नदि, खोला, तालहरूलाई नदि खोला ताल सिमसार क्षेत्रमा वर्गीकरण गर्ने निर्णय गरियो।
८. औद्योगिक क्षेत्र
- यस वडा क्षेत्र भित्र कुनै पनि औद्योगिक क्षेत्र नरहेको।
९. कृषि क्षेत्र
- माथि तोकिय वाहेकेका अन्य क्षेत्रहरू सबै कृषि क्षेत्र रहेको छ।